

lov na smrtihlava

joe alex

PROLOG, který je současně EPILOGEM, klademe proti všem zásadám na začátek knihy a nikoli na konec, abychom čtenáři vysvětlili, proč si Joe Alex, který si předtím nikdy nepotrpěl na venkov, koupil neočekávaně domek se zahradou a pozval do něho na víkend tři své nejlepší přátele – Karolínu Beaconovou, Benjamína Parkera a jeho ženu.

Koupil si jej z těchto tří důvodů:

Za první věděl, že venkovský domek s terasou, obklopenou zahradami a lesy, bude nej ideálnějším pozadím pro jeho příběh, až ho začne odvíjet v pozdní večerní hodině, kdy usínají zvířata dne a probouzejí se netopýři a můry, tisíce neslyšných chlupatých motýlů, kteří žijí uprostřed noci a jsou nezadržitelně přitahováni světlem. Jednoho z těchto krásných, neškodných tvorů nazvali přírodovědci Atropos L., jeho druhé, běžně známé jméno pak zní – smrtihlav. Tento noční motýl vděčící za své jméno umrlčí hlavě, kterou příroda umístila na jeho chlupatém hřbetu, odehrál v Alexově vyprávění velmi důležitou úlohu.

Za druhé si Alex uvědomoval, že si tento příběh nemůže déle nechávat pro sebe. Od vraždy uplynul jeden měsíc, noviny o ní přestaly psát, upadala pomalu do zapomnění, a jak slečna Karolína Beaconová, tak i paní Rosemary Parkerová nepřestávaly naléhat, aby jim konečně vylíčil historii toho neuvěřitelného případu. Rozhodl-li se tedy koupit domek se zahradou, věděl, že bude lépe udělat to hned než později. Třetí důvod, který ho přiměl ke koupi domku, prozradil slečně Karolíně Beaconové týden před víkendem, na němž chtěl přečíst svůj příběh. Vraťme se k této chvíli.

Karolína Beaconová a Joe Alex seděli u stolku, obráceni tvářemi k sobě. Alex ji pozval do restaurace, umístěné uprostřed velké umělé zahrady na střeše mohutného věžáku. Hranatý, ostře řezaný obrys budovy, zářící niklem a širokými skleněnými tabulemi, se tyčil nad šikmými hřebeny domů v Pall Mall jako trup křižníku nad nízkými vlnkami, rozbíhajícími se v rovnoběžkách až k hranicím plochého obzoru. Byl teplý večer. Karolína odložila lehký přehoz, který zakrýval její krásná, hladce opálená ramena barvy světlého zlata, tlumeného poněkud zapadajícím soumrakem. Lehkým pohybem odsunula šálek a přistrčila k sobě vonný trojúhelníček punčového dortu.

„Slyšel jsi, co jsem řekla, Joe?“ pravila s úsměvem.

„Samozřejmě,“ odpověděl s jistotou, která byla o to su-verénnější, oč méně byla opodstatněná. „Každou slabiku!“

Ve skutečnosti nevěděl, co řekla. Slyšel slova, vědomí registrovalo celé věty a pořádalo je do logického sledu, ale přitom je vůbec nevnímal, ačkoli tušil, že se ho Karolína ptá už podruhé na jednu a tutéž věc. Na jakou, proboha?

„Samozřejmě,“ opakoval, „proč se ptáš?“

Svraštila obočí.

„Teď jsem si úplně jistá, že sis myslel na něco jiného, ty podvodníku. Ptala jsem se, kdy mi konečně povíš o té aféře s nočním motýlem? Chtěla jsem ti při té příležitosti sdělit, že odjíždím na tři týdny do Egypta...“

Když viděla jeho užaslý pohled, dodala: „Budeme pracovat nedaleko Sidi Haija. Profesor Nichols je přesvědčen, že jedině tam mohli být pochováni poslední dva faraónové VII. dynastie. Jeden z nich... ale na tom teď nezáleží. Nechme faraóny klidně spát. Nedovím-li se o tom nočním motýlu v nejbližší době, nedovím se o něm nikdy. Až se vrátím, budeš mít v hlavě stovku jiných případů.“

„Není to moje tajemství, bohužel...“ Joe rozhodil ruce s takovou vervou, že málem shodil mělkou porcelánovou misku s pestrými ziniemi. „Parker s tím měl hromadu starostí, různé významné osobnosti se domáhaly maximální diskrece, takže tisk obdržel nakonec zprávu o sebevraždě. Kdyby některý reportér vyšťáral, jak se to všechno odehrálo, policie by musela moc a moc vysvětlovat, jak se to dostalo na veřejnost. Proto jsem se rozhodli, to znamená

Parker a já, že budeme držet jazyk za zuby, dokud neuteče nějaký měsíc a lidé na tu aféru nezapomenou.

Případ ‚smrtihlava‘ je od této chvíle tajemstvím a nikdo se o něm nedoví, ale...“ lehce se usmál,

„manželka zástupce šéfa vyšetřovacího oddělení Scotland Yardu a ty, která jsi... jsi... nu jsi!“

nedopověděl, protože ho nenapadl vhodný výraz, „vy dvě se o tom můžete dovědět. Ale opakuji ještě jednou, že...“

„Přece víš, že zásadně nemluvím o tvých záležitostech, Joe.“ Slečna Beaconová se cítila mírně dotčena.

„Nemusím ti, doufám, připomínat, kolikrát za mnou reportéři běhali, aby ze mě tahali rozumy. Jsi tak odporně populární...“ vyšpulila rty v pohrdavé grimase. „Ale nemusíš mi nic říkat, nechceš-li. Kriminální případy nejsou koneckonců nejzajímavější věcí na světě.“

„Vím to až moc dobře,“ Joe zakýval smutně hlavou. „Rozumím ti lip, než si myslíš, a plně si uvědomuji, že vyhrabávání nakrápělých hrnců a koster, nahlodaných termity, může být při špetce dobré vůle pokládáno za nejrozsáhlejší a nejnapínavější zaměstnání na naší zeměkouli. Archeologie je divukrásná věda. Jsem na tebe hrdý!“ Rozesmál se a pohladil její malou, ale silnou ručku. „Žertuji pochopitelně, miláčku... Zavazuji se rukoudáním, že do týdne budeš ty a Rosemary vědět vše. Změnil jsem jediné jména, dějiště a některé typické vlastnosti hlavních představitelů této historie. Jinak jsem vylíčil všechno naprosto přesně.“

„Tys o tom napsal knihu? Kdy?“

„V posledních čtrnácti dnech.“

„Jak se jmenuje?“

„Bez křidel jsme se hnaly nad mořem...“ odpověděl Joe a vzápětí se začervenal, protože tušil, jaká otázka bude následovat.

„Můj bože,“ povzdychla si Karolína. „Od koho sis tentokrát vypůjčil titul?“

„Je to z.Usmířených Lític.“

„Z Aischyla? To není od tebe hezké, že profanuješ v titulu každé své knihy některého z mých nejzamílovanějších autorů.“

„Máš pravdu, jistě...“ Joe skromně sklonil hlavu. „Ale nezapomeň, že ty úryvky sám překládám a že doplňuji při té příležitosti své vzdělání.“ Dal se do smíchu. „Kromě toho popularizuji ty staré pány, což taky není k zahození, když uvážíš, že drtivá většina našich současníků žije v přesvědčení, že Aischylos je jméno závodního koně nebo nějaké odrůdy revmatismu. A vůbec, copak to není pěkný titul pro detektivku? Spojuji prostě příjemné s užitečným.“

„Obávám se, že to příjemné a užitečné slouží v tomto případě jediné tobě. Ale nehádejme se. V oběšencově domě se nesluší...“ řekla tiše Karolína.

„... mluvit o skutečné literatuře,“ dopověděl Alex a zakýval hlavou. „Kdoví, třebaš jednou napíšu opravdovou knihu?“ zašeptal podezřele snivým hlasem. „Knihu důstojnou naší doby, světové veledílo, které budu každý večer před spaním zbožně, s největším soustředěním číst, abych si mohl s úctou políbit ruku. Jenomže mám vážné obavy, že lidé o to jedinečné dílo nebudou stát a že mi začnou posílat rozhořčené dopisy, proč plýtvám časem, místo abych psal dobré, precizně konstruované rébusy pro samorostlé detektivy, kterými se mohou stát všichni čtenáři, když zaplatí pár penny za výtisk kteréhokoli z Alexových traktátů o zločinu...“

Ó labuti péra snů! Snad vysvobodí vás čas, až na mne dolehne stáří...“ dodal s úsměvem. „Omlouvám se za další citát. Ale když sis mě už vzala na kobereček, pak se ti musím s hanbou přiznat, že jsem tě předtím neposlouchal s takovou pozorností, jakou si zaslouží každé tvé slovo cennější zlata. Uhodni, nač jsem myslel.“

„Asi na nějakého nebožtíka, kterého neznámý zlosyn poslal k Bohu Otci Všemohoucímu.“

Karolína dopila zbytek kávy a rozhlédla se kolem sebe. V propasti pod nimi se rozzářil první neon a vyzýval děti křiklavými modrými písmeny, aby požívaly co největší množství Nestléovy mléčné výživy.

„Omyl. Myslel jsem na něco daleko méně vzrušujícího, myslel jsem na...“ zarazil se a šibalsky se na ni podíval. „Vždycky jsem věděl, že nepatřím k lidem, kteří houževnatě lpí na svých zásadách a zálibách, ale přitom jsem přesvědčen, že přesně vím, co nemám rád.“

„S tím prvním souhlasím,“ Karolína přikývla. Nad střechou protějšího domu ožil náhle druhý neon a rozsvítil fialové ohníčky v jejích očích.

„Mimo jiné jsem si byl naprosto jist, že bych nikdy nedokázal žít na venkově,“ pokračoval Joe nedávaje se odradit její poznámkou. „Narodil jsem se v Londýně, a ačkoli jsem hodně cestoval a někdy dokonce přijímám pozvání od známých, kteří mají dům na venkově, vždycky jsem měl dojem, že bych nedovedl žít daleko od města.“

„Jak kouzelný úryvek z životopisu!“ prohodila Karolína s povzdechem. „Mám dojem, žeš zemřel a že čtu posmrtnou vzpomínku na slavného Joa Alexe. Dovedu si živě představit smuteční průvod, všichni policajti a významnější zločinci krácejí svorně pospolu v rytmu... máš rád Chopinův Smuteční pochod, pokud vím.“

„Uhodlas. Ale myslím, že by v tom průvodu důstojně kráčela i jistá mladá dáma, pokud by se ovšem momentálně nezdržovala v nějaké zatracené díře a nehrabala se v nose mumie Amenhotepa Středního například. Plakala bys pro mne?“

Otázka byla položena takovým tónem, že Karolína už otvírala ústa, aby mu řekla, že by ji taková zpráva upřímně rozesmála, ale nakonec neřekla nic. Spustila oči.

„Vždyť víš, že bych plakala, Joe,“ řekla tiše.

„Vím to.“ Alex zakašlal. „Tak vidíš. Není dobré mluvit o smrti po dobrém jídle, protože člověk ihned upadne do sentimentální nálady. Ale vraťme se k věci. Vsadím se, že neuhodneš, nač jsem myslel.“

„To asi neuhodnu,“ potřásla hlavou.

Příliš často se o něho bála, když náhle zmizel s ironickým úsměvem z jejího dohledu, zalarmován nějakým záhadným telefonátem, jehož obsahem bývala zpravidla zpráva o nalezení mrtvoly.

„Rozhodl jsem se, že se přestěhuji na venkov.“

„Na venkov?“ otevřela široce oči. „Jak to – na venkov? Snad nechceš říct, že...“

„Ne tak docela. To znamená, netvrdím, že se stěhuji na konec světa, ale koupil jsem včera domek s velkou tmavou zahradou na severní straně a trávnikem, přistřiženým jako na tenisovém kurtu, na jižní straně. Kvetou tam růže, jasmín, magnólie a... ještě jsem se nenaučil všem názvům. Mám rád jenom zinnie. Botanika nebyla mou silnou stránkou. Měl jsem kvůli tomu i jisté obtíže ve škole a potom...“

„Jak to?!“ Karolína se ještě nevzpamatovala. „Chceš tím říct, že se stěhuješ do nějakého zapadákov?“

„Ne. Můj domek je vlastně v Londýně. Za Richmond Parkem, přesněji řečeno.“

„Tak to by ještě šlo,“ oddychla si a zvědavě na něho pohlédla. „Poslyš, neodehrála se ta tragédie právě v té čtvrti?“

Přikývl.

„Ano. Jsem dokonce sousedem, dá-li se to tak nazvat, domu, v němž se odehrála tragédie tajemného smrtihlava. Právě tam vás chci všechny pozvat, abych vám po večeři přečetl zprávu o průběhu vyšetřování, scénérie bude ideálně odpovídat tamté historii, protože budete mít celou dobu před očima i zahradu, i světla v oknech.“

„Chápu, ale přece jsi nekupoval domek v Richmondu jenom proto, abys nám v něm přečetl svůj nový román?“

„Ne, to víš, že ne. Chci se tam usadit. Je tam velmi hezky, Karolíno, a budeš-li mít někdy chuť mě navštívit, sama se přesvědčíš, že...“

„A co tvůj nynější byt? Přes rok ses na něj těšil, půl roku jsi ho plánoval, měsíc zařizoval. Chceš ho zrušit?“

„Ne,“ Joe potřásl hlavou. „Víš, mám určitý plán. Chtěl bych... chtěl bych opravdu nechat těch... těch... no přece víš, co myslím. Sama taky nemáš valné mínění o mých knihách. Nechci pořád psát jenom pro peníze. Myslím, že takový domek je pro ten účel jako stvořený...“

„To určitě.“ V Karolínině hlase se ozvala pochybnost. Přibližně jednou do roka projevoval Joe nepřekonatelný odpor k ploché olivetce a papíru natočenému na válec. Potom pobíhal po pokoji jako lev v kleci a chystal se psát nějaké oslňující, světoborné veledílo. Trvalo to zpravidla týden, dva, a končilo neočekávanou objednávkou lodního lístku nebo letenky do nějaké exotické země. Vracel se do Londýna opálený, veselý a smířený s osudem. Následovaly opět telefonické rozhovory s netrpělivými nakladateli, Joe usedal k psacímu stroji a vyprávěl o fantastických příhodách hrdiny, jímž byl sám. A protože v tak obrovském městě, jakým je Londýn, lidé pořád umírají záhadnou smrtí nebo prostě hynou z ruky neznámých zločinců, přivolával ho telefonicky nebo osobně Benjamín Parker. Tehdy Joe mizel z obzoru, na kterém se později objevoval jako kometa se smečkou reportérů a fotografů coby ohonem. Jako spisovatel byl velmi plodný, takže jeho popularita každým rokem rostla. Karolína se nedomnívala, že by byl za takové situace ochoten vzdát se všeho, čeho za poslední léta dosáhl, a pustit se do boje daleko obtížnějšího, než je zápas s nejrafinovanějším zločincem světa. Ačkoli nepochybovala o tom, že by Alex mohl být autorem velkého formátu, nedovedla si představit, že by se dokázal zmobilizovat k napsání díla, které by mohl podepsat svým pravým jménem.

Joe Alex byl pochopitelně pseudonym, pod nímž ho znala veřejnost, policie, zločinecký svět. Jedině Parker, který s Alexem prožil celou válku na palubě nočního bombardéru, shazujícího bomby na Německo, znal jeho pravé jméno. Znala je i Karolína, i když nikdy nebyla na palubě bombardovacího letounu. Jenomže Karolína se nechtěla provdat za toho úžasného člověka, ačkoli ho měla upřímně ráda již tolik let. Bylo v něm něco neskutečného a těžko definovatelného, že se chvílemi nemohla zbavit dojmu, že to není on, ale někdo jiný, kdo si počíná, jako by vystupoval v nějaké blíže neznámé hře, jejíž začátek, prostředek ani konec nezná, dirigován neviditelným režisérem, který mu káže zaujímat v daných situacích určité postoje. Bála se toho a nechápala, v čem to je. Asi proto maskovala nejistotu povýšeným vztahem k jeho knihám. Sama patřila k předním anglickým archeologům mladého pokolení a jak kolegové, tak profesori byli přesvědčeni, že to ve svém oboru daleko dotáhne. Ale byly chvíle, kdy si se svými vážnými, učenými zájmy připadala směšně bezvýznamná, zatímco Joe, který zdánlivě nepřikládal ničemu žádný význam, pracoval jenom tehdy, když měl na to chuť, přičemž dělal vždycky věci, které ho naprosto

nezajímaly (věřila mu na slovo, že píše jediné kvůli penězům), se jí zdál opravdovější a daleko hlubší, než byla sama. Snad právě proto se bála, že Joe odevzdá kteréhosi dne nakladateli svým příznačným nonšalantním gestem knihu, která bude literární událostí. Měl k tomu veškeré předpoklady. Znal velmi dobře život, byl neuvěřitelně inteligentní a dovedl díky úžasným asociačním schopnostem spojovat fakta a myšlenky a odhalovat s podivuhodnou rychlostí ponurá tajemství, před nimiž celý Scotland Yard s celým mohutným vědeckým aparátem institucí a expertů skládal bezmocně ruce. Karolína se této chvíli podvědomně obávala, protože věděla, že se potom za něho provdá a bude – nešťastná.

„Takový domek se hodí pro vážnou literární práci daleko lip než byt v centru města, ale nejsem si jista, že jediné nedostatek domku se zahradou způsobil, že jsi dosud nenapsal vážnější knihu.“

„Máš pravdu. Nenapsal jsem žádnou vážnější knihu z toho jednoduchého důvodu, že...“ zarazil se, „že jsem k tomu ještě duševně nedozrál. Nedovedu to dost dobře vysvětlit...“

„Teď se ti zdá, že jsi k tomu dozrál?“

„Ano.“

„Víš to určitě?“

„Naprosto určitě.“

Karolína chvíli mlčela, potom zvedla hlavu.

„Držím ti palce. Ale před chvílí jsi řekl, že nám přečteš svůj poslední detektivní román. Chtěls tím naznačit, že je opravdu poslední? Mám tomu rozumět tak, že už nikdy nebudeš psát detektivky?“

„Ani nápad! To se rozumí, že nenechám detektivek!“ Usmál se. „Nedovedl bych tvořit v mansardě. V dnešním uměnímilovném světě umění málokoho užívá. První díl tragédie je v tom, že člověk, který nemá peníze, ztrácí nutně sebevědomí. Chudý člověk je vystavený tak obrovským nepříjemnostem, nepohodlí a ponížení, že Joe Alex, který ví, že zámožní lidé jsou těchto starostí ušetřeni, bude psát své detektivky tak dlouho, jak dlouho budou lidé ochotni je číst a za ně platit. Ale jedno nemá nic společného s druhým. Psát detektivní romány jenom pro peníze je v jádru věci nemravné. Jestliže však toto psaní slouží vyššímu cíli, potom je lze částečně omluvit.“

„Myslíš to vážně, Joe?“

„Nejsem si tím tak docela jist. Ale zato jsem si jist, že tě zvu v této chvíli na víkend do svého domku.

Kromě tebe tam bude ještě Ben Parker a Rosemary. Přečtu vám svou poslední knížku, kterou současně zodpovím tvé otázky z minulého měsíce. Potom...“

Zarazil se.

„Co potom?“ zeptala se Karolína. Byla již tma, ale odevšad k nim proudilo světlo tisíců neonů a zalévalo je. V jejich zářivém oparu se ztrácely hvězdy.

„Potom...?“ Joe se rozesmál. „To se uvidí. Každý člověk prožije v životě nějaké dobrodružství. Snad i mně bude nějaké dopřáno.“ Přivolał číšníka, který stál pod obrovskou zaprášenou palmou v mohutném kořenáči z výšek, obepnutých ocelovými pásy jako sud.

„Platit. Chci zaplatit za vše, co jsme snědli pod touto střechou,“ pohlédl na oblohu, „dá-li se takového výrazu vůbec použít.“

„Je to nejkrásnější střecha, jakou můžeme poskytnout našim hostům...“ Vrchní sklonil hlavu a potom pozvedl oči k zamlženým hvězdám.

„Mluvíte jako římský básník...“ Joe položil bankovku na stůl a zvedl se současně s Karolínou. Vrchní ho předešel a s úklonou jí podal přehoz.

„Jste první host, který uhodl, že jde o citát z Teofras-ta...“ řekl s úklonou. „Doufám, že vám večere chutnala.“

„Byla výborná. Na shledanou.“

Alex uchopil Karolínu za loket a vedl ji k výtahu.

„Anglie je úžasná země,“ řekl polohlasem, nakláněje se k jejímu malému, růžovému oušku. „Číšníci citují Římány a baví se tím, že to žádný host nepozná.“

Ale Karolína neodpovídala. Pro změnu to byla nyní ona, která neslyšela, co říká Joe. Myslela na to, že ten podivuhodný člověk, který měl za sebou bouřlivější život než kterýkoli občan obrovské metropole prostírající se pod jejich nohama, řekl, že i on má právo na velké dobrodružství. Tím dobrodružstvím měla být pro něho kniha, kterou chtěl napsat.

„Ano,“ odpověděla, protože se domnívala, že se ptá, při-jede-li. „Toseví, že tě navštívím. Ale zapomněl jsi mi dát adresu. Existuje ten domek vůbec?“

„Je naprosto reálný. Higgins tam už řádí. V sobotu odpoledne tě tam zavezu a osobně přenesu přes jeho práh. Budeš paní domu na tomto víkendu.“

„Máš-li tam Higginse, je paní domu naprosto zbytečná,“ odpověděla Karolína a vstoupila do výtahu, který

se neslyšně otevřel.

Měla pravdu. Když přijela v sobotu odpoledne do překrásné malé vilky, v tiché, zelené ulici nedaleko Richmond Parku, zastihla všechno v dokonalém pořádku.

Higgins, vzor dokonalosti, nebyl nikde v dohledu. Objevila ho až při prohlídce sklepa, schovaného v obrovské chladničce, která stála u kuchyňských dveří. Okamžitě se postavil do pozoru a třímaje v obou rukou láhve rýnského, pozdravil ji s uctívou důstojností. Jeho zástěra zářila bělostí, ani jediný vlásek na šedivějící hlavě neodstával.

„Dobrý den, miss Beaconová! Dnes je velmi pěkné počasí, není-liž pravda? Doufám, že se nám podaří dosáhnout příslušné teploty,“ ukázal očima na víno, „ačkoli neustálé změny v naší domácnosti a s tím související instalace nového pomocného zařízení,“ naznačil očima chladničku, „mohou poněkud pokazit konečný efekt“

„Jsem přesvědčená, že konečný efekt nebude ničím pokažen!“ Karolína nahlédla do chladničky. „To je gigant! Zajímalo by mě, co v ní budete držet. Ta by stačila pro celý regiment vojáků.“

„Jsem stejného mínění, smím-li to tak vyjádřit, slečno Beaconová... Ale pan Alex usiluje vždy o konečné řešení... Přál si, abych koupil největší chladicí zařízení, jaké budou mít na skladě. Měli pochopitelně ještě větší chladničku, ale obával jsem se, že bychom ji nedopřáli dolů. Proto jsme se spokojili s touto. Kromě toho je to dosti opuštěná končina...“ Higgins rozložil ruce a opět spustil hlavu, jako by se za tu okolnost omlouval, „takže se obávám, že oběd nebude takový, jaký by byl, kdybychom ho podávali v starém bytu... Ale má to pochopitelně i své klady. Je tu například velmi ticho.“

Karolína z jeho hlasu snadno vyčetla, že Higgins nepokládá tichou čtvrt' za největší a nejnezbytnější přednost kteréhokoli bytu.

Přes tyto všechny výhrady se oběd skvěle vydařil, a když potom usedly oba páry na terase, obrostlé divokým vínem, a Alex odešel na chvíli do své pracovny, pravila paní Rose-mary Parkerová s povzdechem:

„Měli bychom se taky přestěhovat do takové klidné vilové čtvrti. Chlapci už dorůstají a sama nevím, co budu dělat, až se mi rozletí do světa. Tady bych měla aspoň zahradu a sousedy. V centru města může člověk žít dvacet roků v jednom domě s tisíci lidmi a přitom ani neví, jak se jmenují. Tady na předměstí každý každého zná, každý je sympatický... Narodila jsem se a vyrostla právě v takové vilové čtvrti...“

„Hm,“ Parker se pohodlně natáhl v křesle. „Za prvé si představ, jak dlouho bych měl odtud do Yardu a jak dlouho zpátky, a za druhé, že tu všichni nejsou tak sympatičtí, jak to na první pohled vypadá. Ty tiché domky a kouzelné vilky skrývají nejedno tajemství, z kterého by ti možná vstávaly vlasy na hlavě.“

Alex vstoupil na terasu a usedl u stolku s rozsvícenou lampou.

Parker se lehce nadzvedl a ukázal na Alexův rukopis v tuhých deskách.

„Tak tady je popis událostí, které se odehrály v tamtom domě.“

Naznačil rukou dvě osvětlená okna protější vily, oddělené pruhem ztemnělé ulice.

„Před měsícem jsme stáli v jídelně, které právě patří ta dvě osvětlená okna v přízemí, a nerozuměli absolutně ničemu, zatímco v sousedním pokoji... Ale nepředbíhejme událostem.“

„Správně. Tak už spusť, Joe,“ obrátila se paní Parkerová na Alexe. „Umírám zvědavostí. Můj muž je takový byrokrat, že mi odmítl prozradit jediné slovo.“

„Už začínám,“ řekl Joe a otevřel desky s rukopisem. Vtom se ozvalo tiché plesknutí. To velká mūra narazila na lampu, opsala kolem ní kruh a zmizela v tmě. „Krásný začátek – jako na divadle!“ prohodil Alex s úsměvem. „Není to sice smrtihlav, ale Shinx, také pěkný noční motýl narůžovělé barvy, který se mu téměř vyrovná velikostí. Zřejmě si oblíbili tyto končiny.“

„Čti. Jsem taky jenom žena a mám právo být zvědavá,“ řekla tiše Karolína.

„Ben a já jsme sem pochopitelně přišli až po vraždě. Ale po přesné rekonstrukci případu jsem se rozhodl rozdělit knihu na dvě části. První se odehrává před zločinem, v druhé vstupujeme na scénu my. Bylo to nevyhnutelné, protože události, k nimž došlo před vraždou, velmi komplikovaly vyšetřování.“

„Komplikovaly?!“ Parker pokrčil rameny. „Vrah byl usvědčen za dvě hodiny.“

„Ale jen málo chybělo, aby nám unikl, nebo abychom. poslali do vězení úplně nevinného člověka. Tak poslouchajte.“

Přisunul k světlu první stránku, popsanou hustým strojovým písmem.

ČÁST PRVNÍ

Kapitola první, v níž se muži domnívají, že ženy spí

Toho večera psal Joe Alex jako obvykle bez přílišného elánu, ale i nechuti. Stránky s rovně založenými kopíráky a průklepovými papíry padaly v pravidelných intervalech na vedlejší stolek. Joe nikdy neusedal k psacímu stroji, dokud neměl důkladně promyšlenou kostru románu i obsah každé kapitoly. Proto ani příliš

nepřemýšlel o tom, co píše. Jako by polovina mozku sestavovala kulaté, elegantní větvičky a vedla hrdiny přes dialogy a popisy k nevyhnutelnému dopadení zločince, a druhá se zaměstnávala něčím docela jiným. V této chvíli se zabývala představou slečny Karolíny Beaconové, jak spí nebo teprv usíná nad knihou někde na opačném konci Londýna. Pohlédl na stránku, kterou právě odložil na stolek. Sto devadesát osm...

Přešel rukou po klíživých se očích a odešel do koupelny, aniž pohlédl na poslední stránku v psacím stroji přerušenou uprostřed kapitoly. Ještě jednou si vzpomněl na Karolínu. Zvedl dokonce ruku k nočnímu stolku, na němž stál telefon. Chtěl jí říct něco velmi příjemného na dobrou noc.

Ale neřekl. Byl příliš unaven, vždyť pracoval od časného letního rána po celý den. Šiky malých černých písmenek mu defilovaly před očima jako legie dotěrného hmyzu, šuměly téměř slyšitelně a řadily se do smyslných i nesmyslných větíček, spojených lávkami pomlček a oddělených vykřičníky. Písmena pomalu bledla a zůstal jenom hmyz, mravenci, polní koníci a blechy, poskakující z řádku na řádek. Konečně se dostavil mírný chaos spánku, obrysy hmyzu se rozplynuly, z mravenců se vyklubali motýli, mihotaví ptáci a mýry... Opisovali stále širší kruhy, mávali křídélky stále pomaleji a... Alex usnul. Posledním obrazem, který mu utkvěl v paměti, byl velký chlupatý noční motýl, kroužící pomalu v oranžovém přitímní. Proto ho ani příliš nepřekvapil telefon, který se rozdrnčel brzy zrána.

Ale to se mělo stát až za několik hodin. Byl to nejenom usínající Joe Alex, kdo viděl v této chvíli kroužícího chlupatého nočního motýla. V zahradách na dalekém předměstí za Richmondským parkem bylo mnoho můr a několik lidí, kteří se o ně velmi zajímali.

„Smrtihlav!“ vykřikl uprostřed noci sir Gordon Bedford. „Kyanid draselný, Cyrile, rychle!“

Jeho mohutná těžká ruka přitiskla kupodivu jemným a obratným pohybem skleněnou zkumavku s rozšířeným dnem na zářící plátěný obdélník. Obrovská uvězněná můra se zoufale zatřepala a zazmítala v zkumavce, tloukla křídly hledajíc cestu úniku.

Vtom se vynořila ze tmy ruka Cyrila Bedforda. Byla stejně velká a těžká jako ruka jeho bratra. Vatička s kyanidem vklouzla vzápětí do úst trubičky. Můra se ještě jednou prudce zatřepala, potom složila pomalu křídla a klesla na dno. Zachvěla se ještě jednou, potom se její prohnuté nožky narovnaly a znehybněla. Gordon Bedford vytáhl opatrně vatu. Můra klesla do dolíku natažené dlaně. V tlumeném světle silné žárovky, která svítila na druhé straně plátna a přitahovala mýry spolu s desítkami jiných nočních tvorů, pohybujících se nyní nemotorně po jeho povrchu, vypadala jako malý, na záda povalený, mrtvý pták. Oba bratři se nad ní naklonili. I v přitímní si byli nápadně podobní – hranatí hromotluci s malými hlavami na krátkých, širokých krcích. Zatímco Cyril byl jenom v bílé košili, s krátkými rukávy a šortkách, Gordon Bedford měl na sobě silný svetr s vyhrnutým límcem, přiléhajícím těsně ke krku a sahajícím až k bradě. Hlavu mu zakrývala teplá vlněná skotská čepice.

„Máme výjimečné štěstí, Cyrile. To už je třetí za dnešní noc. Výjimečné štěstí. To se mi v Anglii dosud nestalo...“ Rychlým obratným pohybem vsunul můru do jedné z mnoha zkumavek, připravených na malém skládacím stolku vedle plátna. „Atropos...“ Napřímil se a otřel si pot s čela. Svetr byl pro dnešní noc rozhodně příliš teplý. Ačkoli na obloze zářilo tisíce hvězd, bylo parno a ve vzduchu visela bouře. Zvedl zkumavku a prohlížel si můru proti světlu.

„Atropos, nesympatická mytologická panna, která naháněla hrůzu i Platonovi. Protínala nit lidského života. Můžeme si blahopřát, Cyrile. Představ si, že všechny tři přiletěly do naší zahrady až od Středozemního moře.“

Cyrl Bedford neodpověděl. Přistoupil k osvětlenému plátnu a mlčky pozoroval dlouhého, úzkého brouka s obrovskými, nervózně se pohybujícími tykadly, který běhal dokolečka, jako by se chtěl dostat k zdroji světla, ukrytého za bílým krytem. Cyril odhrnul hmyz rukou a plátno opět zjasnělo.

Gordon rovněž přistoupil k plátnu a pohlédl na hodinky.

„Je půl druhé. Musíme končit. Skoč, prosím tě, k Reutto-vi a vyříd mu, aby mi přinesl opravený rukopis nikoli v sedm, ale už v šest. Řekni mu rovněž, že ty budeš u toho taky a že budeš mít připravené všechny ilustrace.“

Cyrl přikývl.

„Samozřejmě...“ Podíval se na okna domu. „Naše ženy už spí. U Judity zhaslo světlo před několika minutami. Zato Robert je pilný...“

„To je dobře...“ Gordon klouzal očima po ztemnělých oknech v prvním poschodí. Jenom v jednom svítila lampa za poodhrnutým závěsem. „Předpokládám, že bude včas hotov. Sylvie asi taky spí. Nevšiml jsem si, že by rozsvěcovala po jedenácté.“ Potom dodal spíš k sobě než k bratrovi: „Je to na podiv, jak lehce ženy usínají. Někdy si myslím, že to částečně vysvětluje, proč odehrály tak nepatrnou úlohu v dějinách lidského rodu.“

„Prosím?“ Cyril potřásl hlavou jako člověk, který je tak zaujat nějakým problémem, že není s to přijmout na vědomí cokoli jiného. „Proč?“

„Myslím, že svět vděčí za veškerý pokrok lidem, kteří nemohli v noci usnout a pozorovali strop, byť to byl jenom strop sluje v dobách, kdy ještě neznali domy. Muži dovedou přemýšlet o věcech, které ještě neexistují, které by chtěli stvořit. Ženy – ne. Jejich duševní rozhled je determinován funkcí matky, vychovatelky dětí. To je pořád sblížuje s jinými tvory. Řídí se instinktem. Proto ve věcech intelektu dám vždycky přednost nejhoupějšimu muži před nejinteligentnější ženou. Pokud se týče spánku, jsou známy případy, kdy ženy po nejděsivějším zločinu ihned usnuly, zatímco muži byli zmítáni výčitkami svědomí nebo, pokud je neměli, zaměstnání horečnými představami, co přinese nejbližší budoucnost. V ženách je cosi děsivého, Cyrile, s čím se nesetkáš u samečků ryb, ptáků, hmyzu ani u vyšších savců. Civilizace spolu s největšími úspěchy lidského ducha, které jsou výhradně dílem mužů, zvětšila rozdíl mezi nimi a námi.“ Pohlédl opět k zatemnělým oknům. „Ať jsou dobré nebo zlé, krásné nebo ošklivé, poctivé nebo nízké, vždycky dokážou klidně spát bez ohledu na situaci, kterou chladnokrevně přivodily, protože dobro, zlo, ušlechtilost a podlost je pro ně pouhou rekvizitou jako vhodně nebo nevhodně zvolená barva šatů či šály...“

Přesto se mýlil. Ani Judita Bedfordová, žena jeho bratra, ani Sylvie Bedfordová, jeho vlastní choť, nespaly v této chvíli, i když světlo v jejich pokojích dávno zhaslo.

Judita Bedfordová ležela v posteli na zádech. Oči měla široce otevřené a pozorovala strop. Její hubené, pod hlavou složené ruce byly úplně nehybné, ale úzké, ostře řezané rty se pohybovaly téměř neslyšně, jako by hovořila s někým neviditelným. Výraz očí svědčil o tom, že nenávidí osobu, s níž hovoří. S asketickými rysy, velkým orlím nosem a hladce učešnými prošeďivými vlasy vypadala v bledém svitu hvězd jako mrtvá jeptiška. Její vysoké čelo protínala síť příčných vrásek, vyrytých předčasně životem. Tvář vyjadřovala nejhlubší zoufalství. Bedlivému pozorovateli by však neušlo, že toto zoufalství vyvěrá z nenávisti k něčemu nebo k někomu, s kým vedla neslyšný dialog.

Sylvie Bedfordová rovněž nespala. Ležela v posteli a hleděla široce rozevřenými očima na strop. Ruce měla spletené pod hlavou. Ale ačkoli ležela v pokoji úplně jinak zařízeném než Juditina ložnice a ačkoli byla krásná, mladá a vysoká, kdežto Judita ošklivá, drobná a předčasně zestárlá, byly si v této chvíli velmi podobné. Sylviiny rty se pohybovaly neslyšně a v jejích očích bylo právě tolik zoufalství a nenávisti co v očích její švagrové.

„Ano...“ řekla Sylvie šeptem. „Jedině tak...“ Posadila se rychle na posteli a potmě natáhla ruku po županu. Vklouzla do měkkých střevíčků a vstala. Potřásla hlavou. Dlouhé tmavé vlasy se rozsypaly po zádech. Sylvie položila ruku na kliku. Chvilí stála nehybně, potom ji s náhlou rozhodností zmáčkla a tiše vyšla z pokoje.

V domě, v pokojíku vedle kuchyně v suterénu, byla ještě třetí žena. Stála v té chvíli u postele a hleděla do temné zahrady. Ani ona nerozsvěcovala světlo. Nechtěla, aby kdokoli věděl, že dosud bdí. Žárovka pod napjatým plátnem na protější straně velkého záhonu byla vzdálená asi třicet kroků, takže postavy obou mužů, pohybujících se na rozhraní světelného kruhu, byly sotva viditelné. Delší chvíli je pozorovala, potom povzdychla a vklouzla do postele. Byla mladá, hezká a krásně stavěná. Chvilí ležela s široce rozevřenými očima a snažila se myslet na to, co má ráno udělat v kuchyni. Kuchařka jela za nemocným synem a Agnes Whitová, která sloužila u Bedfordů jako pokojská, ji musela o tomto víkendu zastupovat. Ale současně myslela na svého snoubence, který byl daleko, a na jednoho muže, který byl blízko. Povzdychla si ještě jednou a přivřela oči. Něco se musí konečně stát, a to brzy. Pro hezkou, mladou holku není vůbec lehké žít dlouho sama na městské periférii... Agnes stiskla rty. Nejbližší budoucnost to musí nutně vyřešit. Zabodávala oči do tmy a usilovně přemýšlela. Musí se konečně rozhodnout. V opačném případě... Ne, není jiného východiska. Věděla, že to, čím se pořád obírala v posledních dnech, se musí stát, bez ohledu na to, jak těžké jí to připadalo.

Otřela si dvě velké slzy, které se jí nahruly do očí. Byla velmi nešťastná, ale odhodlaná. Ne nadarmo kroužila v jejích žilách krev skotských horalů. Zatoužila náhle po malé vesničce, v níž se narodila a strávila sedmnáct let svého života. Odešla z ní před třemi léty. Opět přivřela oči a pokoušela se usnout, počítat ovce. Jenomže tyto ovce se pásly na skalnatém, trsy trávy pokrytém svahu, který tak dobře znala. Proto se spánek nedostavoval, ať se namáhala sebevíc.

„Můj dobrý, velký, milosrdný Bože...“ zašeptala. „Jsem asi nejhorší ze všech děvčat. Ty jediný mě pochopíš, protože lidé to asi nedokážou...“

Kapitola druhá „... tam bude jediné prázdnota a ticho...“

Robert Reutt seděl u stolu uprostřed pokoje a s perem v ruce pozorně pročítal rukopis. Čas od času nahlížel do poznámek, které ležely po jeho pravé ruce. Otočen zády ke dveřím, neviděl, že se otevřely.

Také nic neslyšel, protože byly dobře namazané a pootevřely se úplně neslyšně. Ve škvíře se objevila ženská ruka a zvolna se začala posunovat směrem k vypínači. Hned potom se ozvalo cvaknutí a pokoj se pohroužil v tmě.

Reutt se vymrštil.

„Kdo je to?“ zeptal se sníživ bezděčně hlas.

„Pst... to jsem já...“

Žena vstoupila do pokoje. Dveře se zavřely stejně neslyšně, jako se předtím otevřely.

„Sylvie!“

Uslyšela v jeho hlase tak velký údiv, že znehybněla.

„Co tě to napadlo? Co když tě někdo uviděl! On... on se tu může v každém okamžiku objevit.“

„Je v zahradě,“ odpověděla šeptem Sylvie Bedfordová. Uslyšel její tiché kroky. Jeho oči pomalu zvykaly tmě. Zahlédl obrys její postavy, zahalené do světlého županu, odrážející se od tmavého pozadí stěny.

„Nemůžeš tu zůstat...“

„Přestaň!“ odpověděla o něco hlasitěji. „Nikdo mě neviděl, když jsem k tobě šla, a nikdo mě neuvidí, až od tebe půjdu. Nezdřím se tu dlouho. Ale teď si musím s tebou promluvit.“

„Cožpak si nemůžeme promluvit jindy a jinde? Pochop proboha...“ Přistoupil k ní, dotkl se její paže. Ačkoli dotyk nebyl brutální, nebyla v něm ani něha.

Setřásla jeho ruku s ramene a otočila se k němu. Ve tmě jí neviděl do obličeje, ale uměl si přesně představit, jak v této chvíli vypadá. Couvl o krok.

„Byla bych ráda, kdyby sem někdo přišel. Aspoň by ta komedie konečně skončila! Něco by se muselo stát, až by mě tu přistihl.“

„Sylvie, proboha...“ napomenul ji opět Reutt. „Paní Judita spí vedle v pokoji.“

„Pro mne a za mne! Zhasla světlo před hodinou. Nemluv mi o Juditě, co je mi do ní!“ Přesto se bezděčně ohlédla ke stěně, za kterou byl Juditin pokoj, a ztišila hlas. „Neboj se, určitě spí jako zabitá. Vždyť byla na nohou celý den,“ dodala už klidněji.

Reutt pohlédl k otevřenému oknu. Hluboko v zahradě planulo pod napjatým plátnem malé, ale silné světélko. Zahlédl obrysy dvou postav, skloněných nad malým stolem vedle svítícího plátna. Oddychl si. S pohledem upřeným na toto plátno a obrysy obou mužů pravil:

„Musím dočíst během dnešní noci jeho rukopis. Do konce mi zbývá ještě osmdesát stránek. Jsi-li přesvědčená, že paní Judita spí, rychle mluv, co mi chceš. Doufám, že na nic nepřišel.“

„Ne, nemá o ničem ponětí.“ Pokrčila pohrdavě rameny. „Je tak vzdálen jakémukoli podezření, že by tomu neuvěřil, ani kdyby mě uviděl na vlastní oči tady u tebe v pokoji. Znáš ho přece. A Judita spí.“

Ale i ona se mýlila, protože Judita Bedfordová v této chvíli nejenom nespala, ale ani neležela v posteli.

Když zaslechla šepot v sousedním pokoji, vstala a bosá se rozběhla ke krbu. Shýbla se a strčila hlavu do otvoru ohniště. V tenké noční košili, s očima horečně se lesknoucíma v tmě, vypadala v té chvíli jako čarodějnice ze strašidelné pohádky. Naslouchala se zatajeným dechem.

„Nezlob se. Musela jsem přijít,“ řekla Sylvie chlácholivě.

Tiše k němu přistoupila a objala ho kolem krku. Téměř násilím odtrhávala od okna jeho obličej. Váhavě ji objal, ale stále ostražitě pozoroval oba muže v zahradě.

„Déle to nevydržím, Roberte...“ položila hlavu na jeho rameno. „Tohle musí skončit, rozumíš? Musí.“

Nedokážu se už na něho usmívat, nesnesu, když mě líbá ráno a před spaním. S hrůzou myslím na tu cestu do Ameriky. Dokázala bych ho chladnokrevně zavraždit!“

Pohlédla mu zpříma do očí.

„Dokázala bych ho zavraždit a udělám to, nevymyslíš-li si něco.“

Při posledních slovech zvedla bezděčně hlas.

„Psst!“ napomenul ji a přitiskl k sobě. Ale ona i při svém zaslepení vycítila, že to udělal jenom proto, aby ji uklidnil. Hněvivě se odtáhla.

„Vždyť vidíš, že tam chytají ty prokleté mûry,“ řekla zlostně.

„Ale tvá švagrová... Uslyší-li jediné slovo, hned k němu poběží. Nenávidí tě...“

Zarazil se a rychle položil prst na její rty, protože věděl, co bude následovat.

„Pochop...“ odpověděl nejistě, „vždyť mu za všechno vděčím. Nesnesl bych představu, že o tom ví... Že my pod jeho střechou...“

„Pod jeho střechou!“ Chvíli se na něho dívala ve tmě. Robert prožíval v té chvíli smíšené pocity. Snad konečně pochopila, že miluje člověka, který je jenom asistentem slavného profesora a nemá až do konce života žádné jiné ambice, že svůj román s jeho ženou pokládá za největší, byť nejpříjemnější omyl svého života. Doufal, že si to uvědomuje, ale přitom se cítil bolestně pokořen. Všechno však nasvědčovalo tomu,

že Sylvie nechce prohlédnout. Jako drtivá většina tvrdohlavých žen nebrala na vědomí nejevidentnější fakty, pokud jí nevyhovovaly.

„Co je mi do jeho střechy? Když to ani ty už nemůžeš snést, seberme se a utečme.“ Opět k němu přistoupila a objala ho. „Slyšíš? Utečme zítra nebo ještě dnes! Déle to už nevydržím. Kéž by zemřel! Byla bych nejšťastnější ženou pod sluncem!“

„Pssst!“ bezděčně ji opět napomenul, ale současně mu prolétlo mozkem, že kdyby se stal zázrak a Gordon Bed-ford této noci skutečně zemřel, že by byl asi nejšťastnějším člověkem na světě on, Robert Reutt. Nebo kdyby zemřela ona. Když si představil, co bude následovat, až ta bláznivá holka prozradí, co mezi nimi je, vystoupil mu na těle studený pot.

„Musím ti to vysvětlit, Roberte“, vytrhla ho měkkým hlasem ze zamyšlení. „Vzala jsem si ho, protože byl ke mně hodný a protože měl hodně peněz. Byla jsem unavená, myslela jsem, že nepotřebuji nic než klid a že se s tím nějak vyrovnám. Ale teď kašlu na dobrotu a peníze toho protivného plesnivého revmatika. Chci tebe a budu tě mít veřejně, všem na očích, před celým světem, jak má žena muže mít.“

Roberta napadlo, že by se spíš slušelo, aby takové věci říkal ženě muž, ale ani teď se nezmohl na rozhodnou odpověď a jenom ji napomenul:

„Tišeji, proboha.“

„Tak vidíš! Mám po krk toho věčného špitání, tajných schůzek a lží. Máš-li mě opravdu tak rád, jak tvrdíš, máš-li mě jenom zpoloviny tak rád, utečme, nebo... nebo... Poslyš, udělejme něco konečně! Takhle se to už nedá déle táhnout... Roberte!“ Objala jeho hlavu a přinutila ho, aby se jí podíval do očí. „Slyšíš? Tak řekni něco.“

„Slyším“, zašeptal. „Ale co máme udělat? Pochop, kdybych teď s tebou utekl, octl bych se automaticky na dlažbě. Jsem jeho tajemník a žiji jenom z platu, který od něho dostávám. Z těch peněz vydržuji matku a mladší sestru. Neříkal jsem ti to, protože na moje problémy nepřišla jaksi nikdy řeč. Ale je to pravda. Jsou na mně závislé a já se cítím za ně zodpovědný. Ale ty... ty také zůstaneš bez prostředků, když ho opustíš. Teď ti na tom možná nezáleží, ale co potom? Vždyť bych ti nemohl poskytnout ani setinu toho, co ti dává on. Mám tě rád, ale nejsem natolik šílený, abych přiváděl tebe i sebe do bezvýchodné situace. Co by zbylo z naší lásky? Rozplynula by se v slzách a výčítkách. Musíme si to v klidu promyslet. Až se vrátíš z Ameriky, snad najdeme nějaké východisko...“

Odmlčel se a rychle se podíval dolů do zahrady. Světélko pod bílým plátnem stále svítilo. Před ním se pohybovaly stíny dvou vysokých postav. Robert od nich odtrhl pohled a podíval se na Sylvii. Zmínka o matce a sestře ho napadla až v poslední chvíli. Oddychl si s úlevou. Tohoto argumentu se může v budoucnosti držet.

„Dobře“, řekla zamyšleně. „Snad máš pravdu. Musíme si to v klidu rozvážit, ale...“

„Poslouchej, Sylvie“, Robert opět pohlédl dolů do zahrady. „Mohli si všimnout, že jsem zhasl světlo. Vždyť profesor... chtěl jsem říct tvůj muž, ví, že teď pročítám jeho rukopis a že mu ho ihned odevzdám, jakmile s ním budu hotov. Za chvíli budou dvě a přestane chytat mýry. Profesor se nikdy nezdržuje zbytečně na čerstvém vzduchu. Vždyť víš... Sejdu teď dolů a na něco se ho zeptám, jen abych to nějak zdůvodnil... Tím se vysvětlí, proč jsem zhasl světlo tady v pokoji. Promluvíme si o tom ráno nebo raději až po tvém návratu. Musíme mít trochu času na rozmyšlenou. I já to musím uvážit... teď už jdu.“

Otočil se, jako by chtěl odejít, ale potom zůstal stát. Sylvie, znehybnělá jako socha, se na něho upřeně dívala ve tmě. Potom k němu přistoupila, objala ho a s hlavou přitisknutou k jeho hrudi pronesla téměř zoufale:

„Bože, bože, bože... proč tě já hloupá tak hrozně miluji. Měla bych tebou pohrdat, zbabělce... Ale nemohu, nemohu...“

„Někdo právě vyšel z domu“, řekl sir Gordon Bedford. Otočil se zády k plátnu a s rukou přiloženou k očím se snažil rozpoznat postavu, která právě obcházela záhon a blížila se k nim.

„Neruším?“ Reutt se zastavil několik kroků před nimi.

„Vy nikdy nerušíte, Roberte“, odpověděl Gordon s úsměvem. „Co mi chcete? Máte nějaké problémy s rukopisem?“

„Ne, vůbec ne, pane profesore. Opravil jsem jediné interpunkci na několika místech, ale ty chyby jsem myslím zavinil při přepisování sám. Přišel jsem se vás jenom zeptat, pane profesore, mám-li vám přinést rukopis hned po přečtení, přejete-li si ho ještě jednou zkontrolovat před odjezdem?“

„Ano, samozřejmě. Právě před chvílí jsem prosil bratra, aby vám vyřídil, že si s vámi přeji mluvit v šest a ne v sedm, jak jsme měli předtím domluveno. Prohlédneme si ilustrace a zasadíme je do textu. Budete muset nalepit každou zvlášť na papír a označit barevnou tužkou, kam patří. Předpokládám, že to zabere asi hodinu času. Potom odvezete knihu do nakladatelství. Slíbil jsem odevzdat hotový rukopis zítra

odpoledne včetně fotografií. Tím to budeme mít konečně z krku.“ Přistoupil k Robertovi a pátravě si ho prohlížel v slabém odlesku světla. „Bojím se jenom, nepad-nete-li únavou. Lituji, ale nedovedu pracovat ve dne.“

„Cítím se výborně, pane profesore,“ ujistil jej horlivě Re-utt. „Až se vrátím z nakladatelství, pročtu ještě vaši přednášku, když dovolíte.“

„Chtěl jsem to udělat až v letadle...“ Sir Gordon chvíli přemýšlel. „Vraťte se raději do svého pokoje, dočtete rukopis a hleďte se pár hodin vyspat. Doufám, že máte budík?“

„Samozřejmě, pane profesore.“

„Tak to je dobře.“ Přistoupil k osvětlenému plátnu a pohlédl na dvě mûry, které na něm usedly. Cyril a Reutt ho mlčky pozorovali. „Ty, Cyrile, budeš muset některé snímky asi vyretušovat,“ obrátil se k Cyrilovi. „Kromě toho, nepokoušejme Štěstí. Víte-li pak, Reutte, jaký jsme dnes měli fantastický úlovek? Představte si, že jsme chytili čtyři smr-tihlavy. Neuvěřitelné, co říkáte?“

„Čtyři?“ opakoval Robert s nepředstíraným údivem. Náhle se rozzářil: „To úplně potvrzuje vaši tezi o jejich stádo-vitém instinktu a skupinových letech, pane profesore.“

„Jsem o tom hluboce přesvědčen. Podle všeho jsme je chytili při jejich přeletu. Zajímalo by mě, k jakým pozorováním dospějí Němci a Francouzi. Ti taky zkoumají od poloviny května pravděpodobnou dráhu jejich letu. Ale zbývá ještě problém jejich potomstva, které přichází na svět u nás a v Skandinávii. Mám pochopitelně určitou koncepci, proč tam putují, ale...“ Zarazil se a bezděčně se dotkl rukou paže. „Pojďme raději. Obávám se, že je už pozdě. Noc je pro mne přímo vražedná, Roberte. Navíc letíme zítra večer do New Yorku. Sviňte plátno...“ Opět se dotkl ramene. „Je to jenom můj dojem, nebo se opravdu ochladilo?“

„Ve vzduchu prostě visí bouře,“ pravil Cyril Bedford, který zatím uklízel se stolu zkumavky a opatrně je skládal do přihrádek kožené brašny. „Revmatikové vždycky předem vycítí bouřku.“

Reutt odhrnul s plátna rojící se motýly a brouky, vytáhl ze země dva kolíky se zašpičatělými hroty a pečlivě svinul plátno. Potom přistoupil ke stolku a taky jej složil.

„Nemám vám přinést prášky, pane profesore?“

„Děkuji. Prozatím mě nic nebolí. Doufám, že je v domě teplo, že mi tam nikdo nevětral. Tak pojďme. Vzali jste všechno?“

„Ano,“ přisvědčil Cyril. Vytáhl baterku a svítil jim na cestu. Obcházeli pomalu záhon.

Když došli k domovním dveřím, podíval se sir Gordon na hodinky.

„Za chvíli budou dvě. Dokončete rukopis, Roberte, a hleďte si trochu odpočinout. Tentokrát nemám výčitky svědomí, protože po mém odjezdu se budete moci vyspat do aleluja. Vrátime se až za deset dní. Ale nezapomeňte, přesně v šest vás chci mít oba dole. Tebe, Cyrile, s veškerým fotografickým materiálem, a vás, Roberte, s přečteným rukopisem.“

Vstoupili do domu. Cyril zhasil baterku a po hmatu vyhledal vypínač. Reutt odložil svinuté plátno vedle stojanu na deštníky, potom se vrátil a zavřel dům na starou, těžkou závoru, která byla zřejmě pečlivě naolejovaná, protože se lehce a bez jediného skřípnutí zasunula.

„Tak dobrou noc,“ řekl Cyril Bedford a široce zažíval. „Zajdu ještě do temné komory a podívám se, které fotografie bude třeba vyretušovat. Potom si asi taky chvíli zdřímnu.“

„Dobrou noc, pane profesore,“ řekl Reutt. Zamířil k točitým schodům, následován Cyrilem.

„Dobrou noc,“ řekl sir Gordon s rukou na klíce. „Tak v šest, nezapomeňte. Dopoledne budu mít spoustu práce a odpoledne si chci chvíli zdřímnout před odletem. Naštěstí v letadle dobře spím a asi se probudím až v New Yorku.“

Když otevíral dveře, slyšel ještě jejich tlumené hlasy na schodech. Vstoupil do pracovny.

Zavřel za sebou a zamyšleně se kolem sebe rozhlédl, sraštiv obočí. Přistoupil pomalu k velkému laboratornímu stolu, který zabíral celou jednu stěnu. Položil na něj brašnu se zkumavkami, vedle ní čepici a přešel kapesníkem po zpoceném čele. Na všech stěnách, od dveří až k oknům, se táhla dlouhá řada vitrín s mûrami, malými a velkými, s křídly složenými i rozvinutými, v různých vývojových stádiích, od vajíček, položených na lístku, housenek a larev v malých zkumavkách až po vyspělé exempláře. Někteří se vyrovnali velikostí nočním motýlům, chyceným dnešní noci, jiní byli velmi malí. Gordon klouzal zamyšlenýma očima po svých sbírkách, potom se vrátil pohledem ke stolu, uprostřed něhož stála malá skříňka s červeným nápisem POZOR – JED, opřená o stěnu. Vytáhl z brašny lahvičku s cyankáli, uložil ji do skříňky a bezděčně otočil klíčkem. Potom přistoupil k malé knihovničce vedle psacího stolu. Odsunul jednu poličku, za kterou bylo ve výklenku schováno espresso na vaření kávy. Nasypal do espressa kávu z malé plechovky a zapnul je. Chvíli o čemsi přemýšlel, potom pohlédl na stůl, na němž stál psací stroj. Za tichého a potom stále hlasitějšího zvukového doprovodu šumícího espressa se vrátil k laboratornímu stolu a vytáhl z jedné přihrádky krabičku s malými průsvitnými zkumavkami. Vzal jednu, zavřel krabičku a

zasunul přihrádku zpátky do stolu. Potom otevřel opět dvířka skříňky s nápisem JED a vytáhl z ní lahvičku, kterou tam předtím uložil. V boční přihrádce měl gumové rukavičky, oblékl je, otevřel zátku a obratně nasypal prášek do zkumavky malou dřevěnou lžičkou.

Zašrouboval uzávěr, napřímil se a položil ji na stůl. Potom zavřel skříňku s jedem, ještě jednou si prohlédl lahvičku, vložil ji do jedné z malých krabiček ležících na rohu stolu a zastrčil do boční kapsy kalhot.

Espresso tiše a melodicky zahvízdalo. Sir Gordon stáhl rukavice, rychle k němu přistoupil a nalil si kávu. Šálek postavil na stolek vedle psacího stroje.

Chvilí sledoval nevnímavým pohledem lehký obláček páry, vznášející se nad šálkem, po čemž tiše pronesl:

„No tak... no tak... To by snad bylo vše...“

Přistoupil pomalu k psacímu stolu zavalenému knihami a papíry, který však přesto působil dojmem, jako by všechno na něm bylo podřízeno přísným pravidlům absolutního, téměř automaticky udržovaného pořádku. Takový pořádek není výsledkem pečlivého uklízení, ale existuje všude tam, kde člověk, pracující u psacího stolu, pocituje potřebu mít kolem sebe předměty na stejném, provždy daném místě, aby po nich mohl kdykoli sáhnout a ihned je najít tam, kde mají být.

Sir Gordon natáhl ruku a zvedl k očím jednoduchý rámeček s malou fotografií. Zobrazovala jeho ženu Sylvii, krásnou a usměvavou, jak stojí v bílých šatech na stezce uprostřed květů. Dlouhou chvíli pozoroval snímek, potom spustil pomalu ruku a postavil ho na totéž místo, kde byl předtím.

Otočil se a přistoupil k oknu. Odhrnul závěs. Ještě nesvítilo, ale noc už nebyla tak hustá a černá jako před čtvrthodinou.

„Dvacátý první červen...“ zašeptal sir Gordon. „Nejdelší den v roce...“ Pohlédl na hodinky. Čtvrt na tři.

Spustil závěs a vrátil se ke stolu, na kterém stál psací stroj. Bezděčně vypil kávu, odložil šálek a vložil papír do stroje. Chvilí seděl s rukou na klávesnici a pozoroval čistý list. Potom se dotkl kapsy, vytáhl z ní zkumavku, otočil jí v prstech a vložil zpátky.

„Člověk se nesmí bát toho, co musí udělat...“ řekl tupě, jako by polohlasem pronesená slova byla s to vyjádřit myšlenku, jež měla daleko hlubší význam. S náhlou rozhodností vyrovnal papír v stroji a začal psát:

Již nemohu déle. Postavil jsem se do cesty dvěma lidem, kterých si nesmírně vážím. Kdybych neodešel, celý jejich další život by byl nekonečnou trýzní. A protože jejich štěstí je pro mne daleko důležitější než vlastní život, objevil jsem po dlouhé úvaze o nich a o sobě jediné možné řešení. Nemohu žít bez jediné ženy, jakou jsem v životě miloval. Nejdražší, nezlob se. Nezazlívej mi tento krok. Pochop, že pohled na vás by mi působil nesmírné utrpení. A tam bude jenom prázdnota a ticho...

ČÁST DRUHÁ

Kapitola třetí Zemřel, to se stává každému

Německý stíhací letoun opsal široký kruh a objevil se vpravo nahoře maje za zády slunce, které Alexe oslňovalo. „Stíhač vpravo nahoře...“ pravil do mikrofonu. „Stíhač vpravo nahoře...“

„Stíhač vpravo nahoře, slyším,“ odpověděly téměř současně dva klidné hlasy, z nichž jeden patřil palubnímu střelci Benjamínu Parkerovi. V téže chvíli zakryl malý černý stín na zlomek vteřiny slunce a skrze šum motorů se ozvala dlouhá, nekonečná palba nepřátelských kulometů. Zmáčkl páku a zobec těžkého letounu se naklonil dolů směrem k zemi, neviditelné za mračny. Palba neustávala. Ještě půl vteřiny, čtvrt... uvažoval Alex. To musí hned skončit, mine nás a zaútočí z druhé strany... Vzápětí mu bleskla hlavou myšlenka jako hrozivý signál. Proč naše kulomety mlčí? Ale nepřátelská palba pokračovala donekonečna. Zmáčkl ještě víc páky... Bombardér se překlátil na křídlo a vrátil se do bílé, téměř lepkavé páry mračen... Teď jsem unikl... Ale neunikl mu. Ostrý, pronikavý rachot neustával... Jakým zázrakem se udržuje nade mnou? stačil pomyslet Joe a probudil se.

Usedl prudce na posteli. Telefon nepřetržitě vyzváněl. Alex tiše zaklel a sáhl po sluchátku.

„Tady Alex. Kdo tam?“

„Hned jsem věděl, že jsi to ty... Koho jiného by napadlo burcovat člověka uprostřed noci tak drastickým způsobem?“

„Cože? Že už je den? Tak dobrý den...“

„...“

„Doufám, že za tím vězí vražda. V opačném případě bys mi snad dovolil těžit z mých občanských práv...“

„...“

„Klidný nerušený spánek po těžkém pracovním dnu patří, aspoň doufám, k občanským právům v Anglii?“

„...“

„Ano. Rozumím. Ale tak už konečně vyklop, co se stalo?“

Alex tiše hvízdal a přejel rukou po očích.

„••“

„Ano, samozřejmě, dokonce ho znám. To znamená, znal jsem. Ten profesor, ekonom, co psal knihy o mŕrách?“

„“

„•••“

„To se rozumí, že přijedu. Čekej mě za patnáct minut. To znamená vyjedu z domu za patnáct minut.“

„•••“

„Nedá se svítit, musím se oholit. Nedovedu myslet, když se nevykoupu a neoholím.“

„“

„Ano, ale vy nemusíte myslet. Policie nemyslí, policie jedná a střeží klidný spánek občanů.“

„“

„Tak dobrá, dobrá. Ještě jedna maličkost – sděl mi adresu. Londýn je poměrně velké město a asi by mi chvilku trvalo, kdybych se musel dobývat do každého domu s dotazem, jestli náhodou nenašli ráno nějakou mrtvolu v pokoji.“ u

„••“

„Ne. Nic si nemusím psát... Zapamatuji si to.“

„Rozumím. Vyrazím za patnáct minut“

Odložil sluchátko a vyskočil z postele.

Uplynulo půl hodiny. Alex odbočil vlevo a projížděl pomalu širokým stromořadím periferní čtvrti, po jehož obou stranách se tyčily za vysokými ploty vily uprostřed starých zahrad, postavené téměř bez výjimky v slohu příznačném pro druhou polovinu panování královny Viktorie. Ačkoli Alex vždycky pokládal architekturu z tohoto období za projev nejhlubšího duševního úpadku v tomto uměleckém oboru, prohlížel si je pozorně a pilně registroval v paměti sudá čísla domů.

Budil se pošmourný letní den. Mohutný špalír starých lip, které se táhly podél chodníku v rovném šiku jako gra-nátníci, vrhal na domy a zahrady hluboký stín.

Padesát... padesát dva... padesát čtyři...

U obručníku domu s číslem padesát čtyři uviděl dva velké černé vozy. Dobře je znal. Pro jistotu hodil ještě okem na registrační čísla. Jeden patřil zástupci velitele kriminálního pátracího oddělení Scotland Yardu.

Byl na správné adrese. Joe zmáčkl lehce brzdu a zaparkoval za nimi.

Dům, označený číslem padesát čtyři, stál o něco dál od ulice než sousední vily. Z místa, kde Joe zastavil, bylo vidět jediné střechu; výhled zakrývaly husté výhony divokého vína, splývající po železných tyčích oplocení, zakončených zlacenými hroty. Bohaté kaskády vinných úponků klesaly na kamenné dláždění a vroubily branku, kolem které tvořily jakýsi tunel.

Alex vystoupil, zvědavě se rozhlédl a zamířil pomalým krokem ke vchodu. Tady tedy žil a zemřel Gordon Bedford.

Zavrtěl hlavou. Tak zámožný člověk si věru mohl najít přívětivější domov než tu těžkopádnou, ponurou, na vystrkově ležící vilu. Ale mohl to být dům jeho dětství. Byl postaven přibližně před osmdesáti léty. Kdoví, třeba v něm žili ještě jeho rodiče? Snad se v něm i narodil? Děti tenkrát nepřicházely na svět v klinikách, ale doma. Patřilo to dokonce k dobrému tónu v zemi staré královny, v níž vzorné vychování, mravy a skromnost byly nejvyšším, ne-li jediným kritériem hodnoty člověka.

Zatímco popustil uzdu myšlenkám a nechal je bloudit po značně nekonkrétních sférách hypotetické minulosti, zabývá se podvědomě otázkou, narodil-li se Gordon Bedford v důsledku toho v prvním patře nebo přízemí, došel k brance a zvedl ruku ke kulatému bíle nalakovanému štítku, uprostřed něhož trčel černý, lesklý knoflík zvonku. Ložnice jsou určité v prvním poschodí, pokud se tedy Bedford opravdu narodil v tomto domě, tak se to muselo stát jediné tam...

Přejel si rukou po čele. Byl stále ještě ospalý. Ale dříve než stačil zvednout ruku k zvonku, branka se otevřela. Spatřil muže v policejním stejnokroji.

„Hledáte někoho?“

„Jmenuji se Alex, pán Parker mě před půlhodinou telefonicky požádal, abych za ním přišel,“ řekl Joe.

„V pořádku. Mám rozkaz ihned vás vpustit. Pojdte, prosím. Tahle cestička vás zavede k domovním dveřím.“

Zasalutoval, zdvořile se usmál a ustoupil o krok, aby Alex mohl projít brankou.

„Děkuji, konstáble,“ Joe odpověděl úsměvem a významně na něho zamrkal.

Uslyšel za zády těžké, hluché cvaknutí. Branka se zavřela. Když šel úzkou, kameny dlážděnou stezkou, běžící rovnoběžně s vyštěrkovaným podjezdem, cítil na zádech kon-stáblův pohled.

Určitě četl některou mou knihu, nebo i všechny? Až se vrátí odpoledne domů a pověsí přilbu na věšáku v předsíni, řekne ženě: „Představ si, poznal jsem dneska toho Joa Alexe...“ Žena zatleská, utře si ruce o zástěru, kterou si oblékla, než šla uvařit oběd. „Kterého Alexe?“

„Toho přece, co píše ty detektivky...“

„Nepovídej! Kdepak jsi ho viděl?“ Tehdy konstábl položí prst na rty: „Pst! Nikomu ani muk. Měl jsem zrovna službu, když zemřel ten slavný sir Gordon Bedford.“ Nato jeho žena zavrtí hlavou. „Gor-don Bedford? V životě jsem o něm neslyšela. Kdopak to je?“

„Ty to nevíš? Přece ten machr na finance, psal taky knihy o mûrách...“

Ne, tohle konstábl neřekne. Policisté nerozumějí ani mûrám, ani financím. Sloužil-li konstábl dlouho v této čtvrti, mohl mít určitou představu o muži toho jména, ale podrobnosti znát nemohl. O těch se doví až z odpoledního tisku.

Joe se ohlédl. Až teď si uvědomil, že před domem nestojí žádní zvědavci a ani jeden soukromý vůz. To znamená, že tisk dosud nedostal informace a že služby z domu nestačily roznést tu senzační novinku do sousedních krámků, zvolna se probouzejících k rannímu životu.

Hlavní dveře byly na boční straně domu. Cestou k nim zahlédl Alex velkou, skvěle udržovanou zahradu.

Přes časný roční období kvetly na velkém záhonu, tvořícím její dominantu, nádherné červené jiriny.

Dveře se otevřely. Objevil se v nich vysoký, baculatý mladý muž v příliš dokonale střiženém obleku a s křiklavou, vzorně uvázanou kravatou.

„Dobrý den, mister Alex!“ Zazářil sněhobílými zuby, lehce se uklonil a s úctou stiskl Alexovu ruku. „Tohle je zase případ, Marjapanno,“ prohodil vesele. „Hned co jsme přišli, začaly vyzvánět telefony. Samí ministři! Šéf ještě neměl kdy se pořádně rozkoukat. Pořád stojí u telefonu a říká: „Ano, prosím.““

Joe se usmál.

„Tak to ho určitě zastihnu v skvělé náladě,“ řekl a vstoupil rázně dovnitř. Octl se v úzké hale, obložené tmavým deštěním. „Vím, že ho nic nedokáže tak potěšit... Rozhovor s oficiálními osobnostmi je největší a nejžádoucnější odměnou za svízele a štrapáce policejního úředníka.“

„Přesně tak,“ Jones zakýval hlavou, pokrytou tmavou, vzorně uhlazenou kšticí. „Je tak navztekaný, že se člověk bojí k němu přiblížit. Štěstí, že už jste tu.“

V hale byly dvoje dveře a úzké, silným kobercem vystlané schody, stáječící se příkře do poschodí.

Kamenné stupně na opačném konci vedly podle všeho do suterénu.

„Jaké jsou výsledky prvních pozorování mého přítele Parkera, seržante?“ zeptal se Alex nepřestávaje se rozhlížet. Brzy však byl s obhlídkou hotov, protože se napřímil a s nefalšovanou sympatií pohlédl na seržanta Jonese. Měl toho chlapce, který působil na první pohled dojmem provinčního elegána, upřímně rád. První dojem byl příslušně klamný, Jones byl ideálním Parkerovým pomocníkem, a když bylo třeba, dokázal celé noci, nevyspalý a hladový, obětavě sloužit po šéfově boku, vždy usměvavý, dokonale oblečený, naplněný nehasnoucím zápallem ke své profesi. Jeho city k Alexovi byly blízké pověřivému obdivu, jaký chovají divoši k čarodějovi, rozhodujícímu o otázkách života a smrti jak na zemi, tak i na nebi, podle jejich názoru. Způsob, jakým Joe řešil kriminální záhady, by musel ostatně udivit každého mladého absolventa policejní školy.

„O prvních šéfových dojmech nic nevím.“ Jones rozhodil rozpačitě ruce. „Prozatím to běží jako vždycky. Fotografuje se, kluci z laboratoře snímají otisky, doktor ho vyšetřuje. Na první pohled to vypadá na sebevraždu. Ale šéfovi se to jaksí nelíbí. Proto vás hned zavolal.“

V témž okamžiku, jakoby přivolán těmito slovy, vstoupil do pokoje Benjamín Parker, zástupce šéfa kriminálního oddělení Scotland Yardu. Současně zabouchl průvan hlavní dveře.

„Konečně tě tu mám...“ přivítal ho Parker. Joe po jeho úsměvu poznal, že mu v této chvíli není vůbec do smíchu.

Parker se obrátil k seržantovi.

„Chlapci už končí, Jonesi. Až pošlou otisky prstů, pitevní nález a fotografie, ihned mi vkažte, i kdybych byl zrovna zaměstnán výsledky. Zaklepej na dveře.“

„Rozkaz, šéfe.“

„Pojď...“ vyzval Parker Alexe a zavěsil se do něho. „Chlapci budou za chvíli hotovi s prohlídkou pokoje, kde byl nalezen nebožtík. Pak se tam podíváme. Prozatím přejdeme do jídelny.“

Nepouštěje jeho paži táhl ho ke dveřím, z kterých před chvílí vyšel, a lehce jej postrčil.

Vstoupili do velké, tmavé místnosti, uprostřed níž stál nebo se spíš táhl dlouhý obrovský stůl, obklopený ze všech stran židlemi. Na dvou stěnách visely portréty mužů a žen, pravděpodobně manželských párů z konce osmnáctého a počátku devatenáctého století. Třetí stěnu zabíral nádherný neoklasicistický příborník, který tak nápadně připomínal poslední práce Thomase Chippendala, že Alex bezděčně stanul

na prahu. Když se k němu potom rozběhl aby si ho prohlédl zblízka, zakýval souhlasně hlavou.

„Co je? Zpozoroval jsi něco?“ otázal se ostražitě Benjamín Parker.

„Nic, co by souviselo s tvým odporným řemeslem. Zdá se mi jenom, že je to jeden z nejkrásnějších Chippendalo-vých příborníků.“

„Jak to? Chippendalův nábytek přece vypadá úplně jinak.“

„Máš pravdu...“ Alex obcházel příborník prohlížeje si znechuceně různé mísy a konvice za skleněnými dvířky. Neměl rád příliš pečlivě vyčištěné stříbro. „Jsi zřejmě jediný policajt v Londýně, který se trochu vyzná v nábytku, i když nejsi žádný znalec. On totiž Thomas Chippendale Vyráběl na stará kolena právě nábytek v tomto stylu. Dá-li se mluvit o jeho práci jako o vyrábění. Ale určitě se za výrobce pokládal. Třebaže byl velmi skromný člověk, proslavil své jméno na věčné časy. Dal bych na to jed, že tenhle příborník vyšel z jeho dílny...“

„Proč ne, já se nehádám,“ Parker si přejel rukou po čele. „Jenom tě moc prosím, Joe, nezatahuj mě do idiotských diskusí o nábytkovém slohu!“

„Toseví, jediný kus nábytku, který tě opravdu zajímá, je rakev. Že je to tak?“ odpověděl Alex s povzdechem.

Přistoupil ke stolu, usedl, hrábl rukou pro žlutou krabičku bensonek a vytáhl cigaretu. Ale čekal se zapálením, až Parker klesne na jednu z židlí proti němu. Teprve když mu pohlédl pozorněji do tváře, viděl, jak je rozčilen.

Chvíli mlčeli. Za dveřmi, umístěnými proti příborníku, se ozývalo šourání nohou a krátké, polohlasem pronášené věty.

„Je tam...“ řekl Parker. „Mohli bychom tam jít už teď, ale raději počkáme, až s tím budou hotovi. Dal jsem příkaz, aby zjistili všechny otisky a stopy, jaké najdou v pokoji, a pořídili komplet snímků. Nechal jsem je ofotografovat věci, které i já sám pokládám za zbytečné. Prostě držím se co nejstriktněji předpisů, aby mi žádný rejpal nemohl vytknout, že jsem něco zanedbal...“ Zasmál se sarkasticky, nevesele.

„Co se vlastně stalo?“ zeptal se Joe klidně. „Probudíš mě v nelidskou dobu, ženu se jako vítr za tebou a prozatím nevidím nebožtíka ani nikoho kromě tvých zasloužilých poskoků. Copak ten chlap žil úplně sám?“

„Omyl. Dům se přímo hemží lidmi: žena, bratr, švagrová, tajemník, pokojská, všichni byli tady na místě, když vypustil duši. Všichni spali a nikdo nic neslyšel.“

„Zastřelil se?“

„Ne...“ Parker zavrtěl hlavou. „KCN v kávě.“

„Co?“ Joe zvedl tázavě obočí. „Nejsem žádný toxikolog. Mohl bys mi laskavě vysvětlit, co je to KCN?“

„Chemická značka kyanidu draselného.“

„Děkuji. Byl sám v pokoji, když tu kávu pil?“

„Všechno tomu nasvědčuje.“

„V kolik hodin?“

„Přibližně mezi půl třetí a čtvrtou ráno, jak aspoň tvrdí doktor Berkeley. Ale upozorňoval, že přesnější dobu bude moci určit, až ho bude mít na stole.“

„Tak jak ho mohli slyšet, když byl v pokoji sám?“ Alex si konečně zapálil cigaretu a hluboce vdechl kouř. Potom vstal a začal se rozhlížet po popelníku.

„Nevím... Nic nevím. Vyměnil jsem s nimi jenom pár slov. Nikdo nehysterizuje. Chovají se naprosto normálně a zdrženlivě, jak se na naše britské bratry a anglické sestry sluší, ale mám-li být upřímný, tak se mi nelíbí žádný z nich. Dovolil jsem jim, aby se rozešli do svých pokojů, teď jsou, jak to jen říct, pod nenápadným dohledem. Seržant Step-hens se prochází nahoře na chodbě,“ naznačil ukazováčkem strop.

„Jones má službu dole v hale. Žádný jiný východ v tomto domě neexistuje.“

„Sebevraždu nebereš v úvahu?“

„Beru, co nejvážněji ji беру v úvahu. Zemřelý dokonce napsal dopis na rozloučenou.“

„Tak proč...“ Joe opět usedl a zažíval. „Tak proč nechceš přijmout jediné možné vysvětlení, jaké se ti nabízí, a prohlásit, že ani nádherný Chippendalův příborník nezabránil siru Gordonovi Bedfordovi v úmyslu dobrovolně opustit naše slzavé údolí? Jakmile to uslyším, pojedou klidně domů a zalezou zpátky do postele. Usnu ihned, na to můžeš vzít jed... Sedm – hrůza!“ podíval se na hodinky, „a ty, ačkoli nikdy nespíš, jak se zdá, vrátíš se zpátky do Yardu, podáš oficiální hlášení všem osobnostem a začneš úřadovat. Co tomu říkáš, Bene? Můžeš jim přece ukázat dopis na rozloučenou. Nikoho podezřelého jsi určitě neobjevil, jak mi můj vnitřní hlas říká, protože v opačném případě bys mi to dávno vyklopil, nu a kromě toho jsi nenašel žádný záchytný bod, na jehož základě bys mohl zahájit vyšetřování. Jediná věc, kterou nechápu, je to, že vypadáš v této chvíli, jako bys ho poslal na onen svět ty osobně.“

„Kdybych ho poslal na onen svět já, věděl bych aspoň, jak k tomu došlo. V tomto okamžiku působí všechno tak zvláštně, že jsem z toho úplně zmatený. Víš přece, kdo byl sir Gordon Bedford?“

„Jak by ne. Velmi bohatý pán v středním, nu řekněme pozdním středním věku. Měl všelijaké zájmy a ze všeho nejvíc miloval noční motýly. Byl dokonce doktorem hono-ris causa univerzity v Oxfordu, pokud mě paměť neklame. Zemřel. To se stává každému. Měl prostě po krk života, napsal dopis na rozloučenou, vysvětlil v něm příčiny svého kroku. To se taky leckomu stává.“

„Kdyby to tak bylo...“ V úsměvu, kterým Parker doprovodil tuto poznámku, byla bezděčná zatrpkllost.

„Kdyby po sobě zanechal jeden sebevražedný dopis, nic bych neřekl, jenomže on napsal dva. Kromě toho uvádí v každém úplně jiný motiv svého kroku, jak jsi to právě nazval. Tohle se tak často nestává, nemyslíš?“

„Sláva, už je to tady!“ Joe vstal. Ospalost zmizela, jako by mu někdo vylil na hlavu konev studené vody.

„Od začátku jsem tušil, že máš něco za lubem, starý, všemi mastmi mazaný lišák. Dovedu si to velmi dobře představit. Přijedeš se svým mužstvem, najdeš sebevražedný dopis, kámen ti rázem spadne ze srdce, potom náhodou hrábneš do nějakého šuplíku a ejhle, objevíš druhý dopis! Jiný argument, stejný důsledek, konec radosti, že jde o skutečnou sebevraždu. Potom začínají telefonovat různé vysoko postavené osobnosti, které od zástupce velitele vyšetřovacího oddělení očekávají, že jim dodá do dvou minut kompletní výsledek vyšetřování, jméno pachatele a motivy, jakož i vlastnoruční podpis ošklivého vraha, stvrzující jeho čin v přítomnosti dvou svědků. Nic si z toho nedělej, ty můj policejní obětní beránku, já tě v tom nenechám.“

Rozesmál se a zamáčkl cigaretu. Potom zvažněl.

„Vypadá to opravdu tak, Bene?“

Parker zabubnoval prsty po stole.

„Tvůj postřeh ti slouží ke cti, ale přesto máš pravdu,“ zabručel.

„Řekni, co víš, poslouchám. Hned se do toho pustíme. Je sice pravda, že se pouštíme do práce příliš brzy,“ podíval se na hodinky, „ale kdo ráno vstává...“

„Po ničem jiném netoužím,“ odpověděl zástupce šéfa kriminálního oddělení. „Byl bych to dávno udělal, kdybys mě pustil k slovu. Tvoje škoda. Tak tedy poslouchej.“

Kapitola „Uprostřed vitríny, mezi dvěma čtvrtá obrovskými mŕami...“

Parker se hluboce nadechl a potom rychle vypustil vzduch: „Tak především ti musím oznámit, že jsem měl v posledních dvaceti minutách několik telefonátů. Nejdřív volal můj šéf, potom šéf mého šéfa, potom jeden ministr, potom zase můj šéf na základě intervence jistého finančního po-tentáta, potom, aby mi nebyla dlouhá chvíle, další ministr. Důvod? Nepřeji si nic jiného, než abych je informoval v nejkratší době o výsledku vyšetřování. Nakonec jsem zatelefonoval šéfovi já a prosil ho málem na kolenou, aby mě ušetřil dalších telefonů a zablokoval cestu reportérům. V důsledku toho jsem měl maximálně deset minut času, abych si promluvil s nebožtíkovými příbuznými a rozhlédl se po pokoji, kde byla nalezena mrtvola. To stačilo, abych tě zavola. Ale nejdřív pár slov o Bedfordovi...“ Chvilí přemýšlel, potom se rychle rozhovořil, jako by si uvědomoval, že čas letí, zatímco někde v Londýně čekají u telefonů za obrovskými psacími stoly velmi významní činitelé, kteří nemají nejmenší ponětí o vyšetřovacích metodách, ale zato si dovedou dělat šašky z každého, kdo okamžitě nesplnil jejich očekávání.

„Bedford nebyl žádný multimilionář ani burzovní magnát, jehož obchod by oťrásl světovými financemi, jak tomu bylo po smrti Ivana Kreugera. Byl pochopitelně velmi zámožný a donedávna se ještě věnoval obchodu, ale potom se stáhl do soukromí, a v poslední době se věnoval ženě, kterou si vzal před několika léty asi po měsíční známosti, a motýlům, kteří byli od dětství jeho koníčkem a snad největší vášní jeho života. Sám jsi přece řekl, že obdržel dokonce doktorát honoris causa za práce o životě mŕ. Jako entomolog byl pochopitelně znám jenom omezenému kruhu odborníků, a samotného mě překvapuje, odkud to víš...“ Zvedl tázavě hlas, jako by čekal na vysvětlení, ale Joe se jenom zasmál.

„Ve vládních kruzích a v City byl znám především jako finanční expert,“ pokračoval Parker. „Říkalo se o něm, že měl přímo geniální čich pro obchodní transakce. Jako poradce při mezinárodních dohodách a plánování rozvoje zahraničního obchodu byl neocenitelný. Proto byl taky jmenován stálým konzultantem naší vlády. Znal mnoho státních tajemství a posuzoval přísně tajné návrhy cel, tarifů, mezinárodního obratu a stovky jiných důležitých projektů, o nichž já ani ty nemáme nejmenší ponětí. Byl příslovečný svou solidností. Snad si uvědomuješ, že lidé, kteří mají co mluvit do mezinárodního obchodu, jsou často vystaveni různým pokušením ve formě lákavých nabídek a musejí mít skutečně křišťálovou povahu, aby odolali takovým svodům. Přijímání odměny není v některých zemích pokládáno za úplatek, ale za provizi, plynoucí z titulu vykonávané funkce. I ve Spojeném království se leckde setkáš s takovým názorem. Bedford vděčil za svou dobrou pověst především zásadovému postoji a kategorickému odmítání nejenom

úplatků, ale i účasti ve finančních machinacích. Byl v tomto ohledu neobyčejně přísný, bojoval neúprosně s korupcí, a jakmile přišel na stopu nějakého podvodu, veřejně ho pranýřoval, ať šlo o kohokoli. Nejedním státník či průmyslník se musel rozloučit s kariérou v důsledku jeho obžaloby. Byl obávaným člověkem, měl mnoho nepřátel a vysloužil si dokonce přídomek Kato financí. Proto se nemůžeš divit, že sebevražda takového člověka nebo přesněji zjištění, jde-li skutečně o sebevraždu, a jestliže ano, co ho k ní vedlo, musí nutně zajímat nejvyšší činitele. Proto tak tlačí, abych jim co nejdříve sdělil výsledky vstupního vyšetřování. Sdělil jsem samozřejmě na příslušných místech, že tě chci požádat o spolupráci. Ihned mi dali souhlas, naštěstí. Důvěřují nejenom tvým schopnostem, ale i diskreci. Jedno i druhé se nám může velmi dobře hodit. Něco ti řeknu na rovinu. Nepohneme-li s tím případem hodně rychle, tak se nám může klidně stát, že ho budeme muset krásně odložit do archivu jako takzvanou neřešitelnou hádanku, jak to nazývá tisk. Jestliže nic nezjistíme podle otisků prstů, nebo nekápne-li někdo božskou, tak v tom asi lítám. Kdyby nebylo těch dvou prokletých dopisů, tak...”

Odmítl se. Někdo zaklepal. Ve dveřích se objevil Jone-sův různolící obličej.

„Chlapci jsou už hotoví, šéfe. Za deset minut přijede pro nebožtíka vůz. Chcete si ho ještě jednou prohlídnout v pozici, v jaké jsme ho zastihli?“

„Ano.“ Parker se zvedl. „Prohlédneme si>okoj ještě jednou a podíváme se ještě na mrtvého. Řekni chlapcům z prosektury, ať chvíli počkají. Vzkážu jim, kdy ho mohou vzít.“

„Rozkaz, šéfe.“

Jones se vzdálil. Parker vykročil ke dveřím, ale potom se otočil, jako by si něco připomněl:

„V šest ráno nebo možná pár minut později zalarmoval tajemník zemřelého Robert Reutt telefonicky nejbližšího lékaře, doktora Gardnera, že zastihl sira Gordona Bedforda, jak sedí nehybně za psacím stolem ve své pracovně a neprozrazuje známky života. Lékař, který se dostavil za necelých deset minut, ihned konstatoval smrt. Dopis, nalezený na stole, příznačný zápach nedopité kávy v šálku a tíž pach, vystupující z úst mrtvého, navozovaly automaticky domněnku, že sir Gordon spáchal sebevraždu, že se otrávil kyanidem draselným, to znamená KCN, na který ses ptal. Dostatečné množství této sloučeniny měl ostatně po ruce, přímo v pracovně. Používal jí dlouhá léta k usmrcování hmyzu.“

„Kdo s čím zachází...“ zašeptal Alex. „Tak už pojďme. Prohlédneme si bojiště.“

„Ještě něco. Lékař měl naštěstí tolik rozumu, že nedovolil s ničím hnout, zůstal u mrtvého a zatelefonoval nejbližšímu policejnímu komisařství, které nám dalo ihned vědět. Bedfordovy v této čtvrti každý znal. Sir Gordon se narodil v tomto domě, prožil v něm dětství...”

Alex se pousmál, ale hned zvažněl.

„Čemu se směješ?“ podíval se na něho Parker podezíravě.

„Nic, nic, hloupost. Nevšímej si toho. Pojďme...”

Vykročil ke dveřím. Parker ho předešel a otevřel je.

Jediné velké okno pracovny sira Gordona bylo zakryté závěsem. Pokoj, osvětlený jenom nevelkou lampou na psacím stole, tonul v přitmě. Joe chvíli nehybně stál a zaostřoval zrak snaže se zachytit detaily.

Parker proťal rychlým krokem místnost a rozsvítil těžký lustr v podobě šestiramenného svícnu.

Spatřili psací stůl a za ním sira Gordona Bedforda, jak sedí opřen hrudníkem o jeho hranu. Rysy obličeje nebyly z toho místa dost dobře viditelné.

Joe se rozhlédl po pokoji.

Polička s knihami, psací stůl a ještě jeden, dlouhý, lesknoucí se skleněnými zkumavkami a niklem vzorně uložených přístrojů. Nevelký stolek, na něm psací stroj, před ním židle bez opěradla. Podél stěn od okna až k protějším dveřím se táhly z obou stran dvě řady velkých vitrín. Na tmavém pozadí sametu, jímž byly vyloženy, se výrazně odráželi nehybní motýli, zabodnutí na špendlíky a seřazení jako eskadry letadel na obloze.

Joe, stojící stále ve dveřích, se zeptal:

„Dům byl zamčen zevnitř?“

„Ano.“

„Všechna okna jsou zamřížovaná? Všiml jsem si jich už cestou sem.“

„Ano, všechna. Znáš přece ten druh mříží – vyřezávané, všelijak zprohýbané, velmi dekorativní, zdánlivě filigrán-ské, ale přitom neobyčejně solidní a pevné. Ti se dovedli postarat o klidný spánek, myslím lidi v minulosti... Velmi pečlivě střežili svou bezpečnost...”

„A taky všichni usnuli na věky věků, amen,“ zamumlal Alex.

Přistoupil k oknu a odhrnul závěs. Spatřil zahradu, v níž se rděly všemi barvami červeně jiřiny. Chvíli pozoroval keře, ale přitom cítil téměř hmatatelně přítomnost nehybné postavy u psacího stolu a slyšel stejnoměrný, klidný Parkerův dech.

„A co hlavní domovní dveře?“

„Mají automatický zámek a závoru. I branka v tomto domě se vždycky zavírá na klíč. Sir Gordon trval na tom, aby všichni měli za jeho pobytu v domě klíč a aby každý za sebou zavíral. Vozil s sebou na víkend různé tajné dokumenty, a proto zachovával všechna bezpečnostní opatření, aby se nikdo cizí nedostal do domu. Náš expert ihned zkontroloval všechny zámky a mříže. Vše je v naprostém pořádku, žádné stopy po vloupání. Hlavní dveře byly zamčené zvnitřku na závoru. Jestliže to nebyla sebevražda, tak se můžeme zcela odůvodněně domnívat, že...“

„Že ho zavraždil někdo z domu, tak jsi to myslel?“ odpověděl za něho Joe a odvrátil se od okna. „A kdo zde byl minulé noci?“

„Tito lidé: 1. Sylvie Bedfordová, žena zemřelého,

2. Cyril Bedford, jeho bratr,

3. Robert Reutt, tajemník zemřelého,

4. Judita Bedfordová, švagrová,

5. Agnes Whitová, pokojská.“

„Kuchařku žádnou nemají?“

„Mají, ale odjela zrovna k nemocnému synovi.“

„Rozumím. Ještě něco. Řekl jsi, pokud se nemýlím, za jeho pobytu v domě. Chtěl jsi tím naznačit, že tu nebydlel?“

„Nebydlel. Měl byt v City, tady trávil jenom některé víkendy, pokud sem nejezdil na delší dobu studovat život svých oblíbených můr. Trvale žil v tomto domě jenom jeho bratr s ženou a dvě služebné.“

„Takhle tedy?“ Joe se otočil a pohlédl na psací stůl.

„Teď bychom se snad mohli podívat na ty dopisy...“ Parker přistoupil k psacímu stolu. Joe vykročil za ním a stanul proti zemřelému.

Gordon Bedford byl za života obr. Mohutná ramena zakrývala téměř celou desku psacího stolu, prsty pravé ruky, mířící k zemi, kde ležely střepy malého šálku se zlaceným okrajem, jako by patřily spíš zápasníkovi těžké váhy než vědci. Když Parker zvedl s nemalou námahou ramena a hlavu zemřelého, Joe se bezděčně zachvěl. Na tváři sira Gordona utkvěla zvláštní, hrůzostrašná grimasa, kterou už Hippokrates před tisíci lety nazval ironickým úsměvem smrti. Jed zřejmě účinkoval bleskurychle.

Zástupce šéfa kriminálního oddělení opatrně nadzvedl tělo a opřel je o pelest křesla. Alex se nemohl zbavit dojmu, že zesnulý pán tohoto domu začne vzápětí říčet smíchy. Nehybné, zkřivené rty se však nepohnuly.

Parker naznačil ukazováčkem dopis na psacím stole:

„Tento dopis jsme objevili hned po příchodu,“ vysvětloval. „Chlapci už celý pokoj ofotografovali a sňali otisky, takže se můžeme všeho dotýkat. Tady je, přečti si ho.“

Alex vzal dopis a četl:

V mém životě existovaly věci, které narůstaly nezadržitelně, až mě dohnaly k nynějšímu kroku. Možná že nebudou nikdy odhaleny. V mém povolání dospívá málo zpráv k sluchu lidí, kteří nejsou na věci přímo zainteresováni. Pouštět se do podrobností by ostatně nemělo smysl. Lidé, které bych mohl jmenovat, kteří by mohli mé doznání snadno a hravě potvrdit, nikdy to neučiní, a nikdo je nikdy nepřinutí k prozrazení některých faktů. Nikdo jim nikdy nic nedokáže. Ale pravda je jedna – narodil jsem se jako syn poctivých rodičů. Otec, matka i moji dědové byli bezúhonnými lidmi a já sám jsem vstoupil do života jako slušný člověk, jímž jsem chtěl zůstat až do konce svého života. Podlehli jsem však pokušení, bohužel. Již tenkrát jsem chtěl se sebou skoncovat. Věděl jsem, že nedovedu tak lehce lhát jako jiní. Pochyběla mi však odvaha. Potom, když jsem pochopil, že nic nedokáže smýt mou vinu, klesal jsem níž a níž. Má skvělá pověst mi v tom jenom pomáhala. Všichni byli přesvědčeni, že jsem poslední z těch, jímž by bylo možno vytknout úplatkářství a nepoctivost. Přesto jsem se dopouštěl jednoho i druhého. Podváděl jsem s náruživostí, která se mně samému zdála nepochopitelná, jako bych byl přesvědčen, že jedna vina smaže druhou. Nevím, asi jsem předpokládal, že se tímto způsobem naučím cynismu. Že nakonec zapomenu, čeho se dopouštím. Ale nezapomněl jsem. Rozhodnutí, které musím dnes uskutečnit, ve mně narůstalo odedávna. Nedospívám k němu neuváženě. I když bude pro mnoho mých známých a kolegů překvapením. Ne, nejsem poctivý člověk, a kato financí už teprve ne. Mnohokrát jsem ze zjištěných důvodů zradil svou vlast i své dobré jméno. Nic mou vinu nesmyje. Ale pevně doufám, že milosrdný Bůh mi odpustí aspoň malou částku mých hříchů, k nimž se přiznávám několik minut před smrtí, a že lidé, kteří mi tolik důvěřovali a které jsem tak nesmírně zklamal, si uvědomí, že jsem nebyl tak úplně zlý. Sám jsem si vyměřil spravedlivý trest. Kéž je můj úděl výstrahou všem, kteří se domnívají, že peníze jsou hybnou pákou a cílem veškerého snažení na tomto světě, nejtěžším ze všech. Čisté svědomí nelze ničím

zaplatit. Na shledanou, má nejdražší Sylvie. Byla jsi zářivým paprskem mého života. Byla jsi čistá, věrná a poctivá, byla jsi stonásobně lepší než já.

Píšu na shledanou, protože věřím, že se ještě shledáme tam, kam nedospívá ohlas lidských slabostí a kde dlouhé pokání smývá všechny viny. Kéž by tomu tak bylo! Utěšuje mě to jediné, že Tě možná spatřím na druhém, lepším světě. Kéž ve své velkorysosti a ušlechtilosti najdeš trochu soucitu a shovívavosti k svému méně ušlechtilému muži, který není tak čistý a odolný vůči svodům tohoto světa. Úpěnlivě Tě o to prosím. Věčně, nekonečně Tvůj Gordon.

Alex uhladil dopis a opatrně jej položil na psací stůl.

„Co si o tom myslíš?“ zeptal se Parker, když ho zastrčil do velké bílé obálky, kterou vytáhl z postranní kapsy saka.

„Je tak sentimentální a banální, že by mohl být dokonce pravdivý,“ zabručel Joe. „Čisté svědomí nelze ničím zaplatit...‘ Působí to velmi přesvědčivě, i když je to tak špatně napsané...“ Rozhlédl se po pokoji. Jeho zrak všude narážel na noční motýly, velké i malé, tmavé i neobyčejně pestře zbarvené, s napjatými i složenými křídly, zabodnuté na špendlíky, mrtvé, nehybné jako...

Pomaloučku přenesl pohled na psací stůl.

„Když jste přišli, seděl u stolu ve stejné poloze jako teď?“

„Ano. Pokud došlo k nějakým minimálním změnám, jsou k dispozici snímky, takže se to dá případně korigovat.“

Joe obešel psací stůl a sklouzl očima dolů podél spuštěné ruky zemřelého. Spatřil střepy rozbitého šálku se zbytky kávy. Po druhé straně ležel rozlomený talířek.

Alex poklekl, očichal šálek, potom ukázal na talířek.

„Co si o tom myslíš?“ zeptal se, když vstal.

„Co má být...“ Parker pokrčil rameny. „Zřejmě držel šálek na talířku, jako to dělává většina lidí. Když ho vypil, okamžitě zemřel. Šálek držel přitom v pravé ruce, kdežto talířek v levé.“

„Ano... Máš pravdu,“ přitakal Alex. „Vypustil šálek z chladnoucí ruky a ten upadl, kdežto talířek mu sklouzl na zem s kolenou... Podívej, tady je skvrna od kávy,“ ukázal na kalhoty zemřelého. „Takhle se to asi odehrálo.“ Obešel ještě jednou křeslo a opět se na něho podíval. „Muselo to tak být. Zajímavé...“

„Pro mne je nejzajímavější to, že nejsi zvědavý na druhý dopis.“

„Jak to? Jsem na něj zvědavý víc, než si myslíš!“ Joe zvedl obočí. „Ale především chci vědět, jak se to odehrálo. První dopis je napsán na psacím stroji včetně podpisu. Je to tenhle stroj?“

„Ano.“ Parker přikývl, přistoupil k malému stolku a lehce ťukl do klávesy přenosného stroje. „Je to underwoodka, koupená před půl rokem, všichni lidé z domu k ní měli prakticky přístup. Oba dopisy byly na ní napsány. Druhý dopis jsem objevil tady..“

Přistoupil k psacímu stolu a zvedl rozevřenou knihu. „Tady je,“ ukázal přeložený arch papíru a podal ho beze slova Alexovi.

Již nemohu déle. Postavil jsem se do cesty dvěma lidem, kterých si nesmírně vážím. Kdybych neodešel, celý život by jim byl jednou nekonečnou trýzní. A protože jejich štěstí je pro mne daleko důležitější než můj vlastní život, objevil jsem po dlouhé úvaze jediné možné řešení. Nedovedu si představit, že bych mohl žít bez Sylvie, jediné ženy, kterou jsem v životě miloval. Milovaná, nezlob se. Nezazlívej mi tento krok. Pochop, že pohled na vás by mi působil nevýslovná muka. Tam... bude jenom prázdnota a ticho... Jak hrozná je představa, že Tě už nikdy nebudu držet v náruči, Sylvie, má jediná. Ale nikdo ještě nezvítězil nad svým osudem. Asi tomu tak muselo být. Dobrou noc. Bůh Tě opatruj. Vzpomeň si na mne někdy. To je vše, oč Tě prosím. Miloval jsem Tě, jako ještě nikdo nikoho nemiloval. Dobrou noc – navždy.

Joe dočetl dopis a podal ho Parkerovi, který ho zastrčil do stejné obálky jako dopis číslo 1. „Velmi zábavný,“ poznamenal.

„Lituji, ale nesdílím tvůj názor,“ zamumlal Parker. „Jsi z toho aspoň trochu moudrý?“

„Působí to v nejlepším případě dojmem, jako by sir Gordon Bedford chtěl motivovat svůj odchod co nejefektivnějším způsobem. Prozatím nám odhalil dva motivy, výčitky svědomí a zhrzenou lásku. Co mu zazlívám, je to, že nám nabídl oba motivy současně. Kromě toho nemohu pochopit, jak může někdo psát tak přepjaté dopisy na psacím stroji. S něčím tak exaltovaným se člověk hned tak neseťká, to uznáš sám. Copak proboha nevládl perem?“

Přistoupil ke stolu a ještě jednou zvedl rozevřenou knihu, pod kterou objevil Parker dopis číslo 2.

Uprostřed, v žlábků mezi stránkami, leželo plnicí pero bez kloboučku.

„Sňali jste s něho otisky prstů?“

„Samozřejmě.“

Joe odložil pero na psací stůl a podíval se na knihu.

„Je to rukopis jeho práce, který dal zřejmě svázat,“ konstatoval nahlas to, co bylo zřejmé na první pohled.

„Asi ho zrovna pročítal, protože se přímo hemží otisky jeho prstů.“

Klouzal očima po textu, přičemž pohyboval neslyšně rty. Nakonec řekl polohlasem:

„K přeletům Atropos L. přes území západního Londýna dochází v...“

Zvedl hlavu a pohlédl na Parkera, který stál proti němu a upřeně ho pozoroval s rukama složenýma na hrudi.

„Zajímavé, co říkáš? Tak vynikající entomolog, jakým byl Gordon Bedford, musel přece vědět, v kterém období přelétává Atropos L. nad západním Londýnem?“

„O čem to proboha mluvíš?“ Parker k němu přistoupil a nahlédl mu přes rameno.

„Projevují údiv nad tím, že sir Gordon nedokončil myšlenku. Všimni si, že je tato vsuvka úplně dole. To znamená, že dočetl text až k tomuto místu, chtěl připsat větu o přeletech, ale něco mu v tom zřejmě zabránilo. Už ji nestačil dokončit.“

„Máš pravdu.“ Parker vzal do ruky pero, které našli v rozevřeném rukopisu, „asi ji nestačil dopsat před smrtí.“

„Přerušil větu v polovině, odložil pero a spáchal sebevraždu. To působí dost nepravděpodobně, nemyslíš?“

Zástupce šéfa kriminálního oddělení vytáhl místo odpovědi zápisník a napsal Bedfordovým perem jedno slovo: VRAŽDA!!!

Po posledním vykřičníku přiblížil k očím pero, podíval se na jeho hrot a potom srovnal obě písma.

„Je to stejný inkoust, bledě zelený.“

Alex neodpověděl. Sklapl rukopis a podíval se na štítek, nalepený uprostřed tuhých desek.

Gordon Bedford

DRÁHY ATROPOS.

(Pokus o charakteristiku zvláštních znaků tohoto zjevu na základě výzkumu v letech 1957 – 1961.)

Odložil knihu a pohlédl na zemřelého. Seděl teď s hlavou lehce zvrácenou dozadu a hleděl do neurčitá nehybnými očima, přimhouřenými v strašidelném úsměvu.

„Mýry a úvěry...“ Alex k němu přistoupil a chvíli ho upřeně pozoroval. „Myslím, že je i ve smrti stejný, jako byl za života – kulturní Angličan, člověk slušný, skrz naskrz poctivý a energický, který se dovedl dokonale ovládat. Hranatá brada dává svědectví jeho povaze a názorům. Byl přesvědčen, že život není točitou stezkou, plnou nebezpečných úskalí, ale rovnou cestou, kterou se dá bezpečně jet, pokud přesně dodržujeme předpisy... Četl Shakespeara, štil se lži, používal kvalitní kolínské vody, byl zuřivým monarchistou a věřil, že člověk je povinen poctivě pracovat, každý na svém místě, kam patří z vůle osudu svým původem. Určitě hluboce pohrdal slabochy a váhavci, nevěděl, co je strach, byl pro otevřenou hru a přímé jednání, ale měl se narodit o padesát let dřív. Byl určitě velký pedant...“

Pohlédl letmo na vysoké čelo, pokryté několika příčnými vráskami, pod nímž navždy usnuly pečlivě roztríděné vědomosti o nočních okřídlených šestinožcích a o solvenci či insolvenci odlehklých exotických států.

„Zajímalo by mě, proč si vzal tak tlustý svetr? V noci bylo přece velmi teplo, ve vzduchu visela dokonce bouře...“

„Zdá se, že trpěl revmatismem,“ zabručel Parker. „Na policice vedle baru leží nějaké prášky a pilulky proti bolesti.“

„Asi máš pravdu,“ Joe pohlédl opět na psací stůl. „V tom rámečku je asi podobizna jeho nejdražší Sylvie, kvůli které navždy opustil naše slzavé údolí, jak se nám pokouší namluvit v jednom z dopisů. Jakkak vlastně vypadá?“

Vzal malý rámeček s fotografií formátu šest krát devět. Chvíli si ji prohlížel, potom zakýval hlavou.

„Jestliže je to paní Sylvie Bedfordová, tak je moc pěkně rostlá, ale jaký má obličej, zůstává záhadou.“

Koukni se na to sám.“

Podal mu rámeček. Parker pohlédl na snímek bez mimořádného zájmu, potom náhle zpozorněl, nakonec ho málem přitiskl k očím.

„Co to má znamenat?“ zabručel.

Joe pohlédl na zemřelého.

„Doufám, že sir Gordon nebyl fetišista. V Melanésii sice dosud žijí primitivní kmeny, které si malují tváře mrtvých na těle, aby si prodloužily život. Ale nikdy jsem neslyšel, aby si někdo bral hlavu milované na poslední cestu... Podívejme se, není-li ta vystřížená hlavička někde v pokoji? Prohledali ho tvoji chlapci opravdu pořádně?“

„Asi ano, ale...“ Parker se bezděčně poškrábal na hlavě, „malé hlavičky z fotografie formátu šest krát

devět si mohli nevšimnout. Třebas je zastrčená někde mezi papíry nebo...”

Joe se podíval do koše na papír.

„Prohledali jste ho?“

„Ano,“ přisvědčil Parker. „Našli jsme tam jenom můru, kterou zřejmě vyhodil. Dal jsem ji ostatně ofotografovat, a jestli na ní byly nějaké otisky prstů, tak budu za chvíli určitě vědět, komu patří. Přikázal jsem, aby všechno uložili na původní místo.“

Alex vytáhl z koše můru. Byl to velký exemplář, propíchnutý špendlíkem a zřejmě dávno mrtvý.

„Je nápadně lehká. Leží tu asi dlouho, takže vyschla,“ pronesl tiše.

Parker pohlédl na mrtvého motýla.

„Odporná. Nechápu, jak může normální člověk...” zamumlal.

Zarazil se. Joe poodešel od stolu a prohlížel si vitríny. Náhle zůstal užasle stát.

„Co je tohle?“ zašeptal a nevypouštěje můru z ruky ukázal na vitrínu, která visela za zády zemřelého.

Byla téměř prázdná. Od tmavého pozadí se výrazně odráželi dva obrovští noční motýli s napjatými křídly. Nažloutlé chlupaté trupy s podélnými hnědými pruhy protínala dlouhá modrá čára. Uprostřed měli několik čárek, nápadně připomínajících umrlčí hlavičku. Podobali se navlas můře, kterou Joe držel v ruce.

Nad můrami visel štítek s nápisem:

ACHERONTIAE – USAJI ATROPOS L. (SMRTIHLAV)

(chycení v Londýně ve dnech 1. – 7. června 1958)

Ale muži si neprohlíželi obrovské můry ve vitríně. To, co upoutalo jejich pozornost, byl třetí předmět, zabodnutý mezi dvěma motýly.

Na špendlíku byla připevněna ženská hlava, vystřižená z nevelké fotografie.

Kapitola pátá Všechny expertízy už mám po ruce

První se pohnul Parker a přistoupil k vitríně. Prohlížel si podivný exponát tak zblízka, že se málem dotýkal skla, oddělujícího její vnitřek od pokoje.

„Ať mě zabijou, ať mě promění v můru a zabodnou na špendlík, není-li to ta hlava, která chybí na tamté fotografii,“ řekl přiškrceným hlasem.

„Určitě je to ona.“ Alex si ještě chvíli prohlížel hlavičku, potom se vrátil k psacímu stolu a vzal rámeček.

„Atro-pos...” zabručel. „Jak se jenom jmenovaly? Atropos, Klo-to, Lachezis... Tři sestry...”

„O jakých sestrách zase mluvíš?“ Parker se prudce otočil a překvapeně se na něho podíval.

„O Parkách. Atropos byla ta, která protínala nůžkami nit lidského života...”

„Neříkej! Víš to určitě?“

„Naprostě určitě,“ ujistil ho s úsměvem Joe. „Na rozdíl od policejní praxe neexistují v mytologii žádné podrazy a všechno si uchovává trvalou platnost.“

Přistoupil k psacímu stolu a vytáhl dvě mělké přihrádky. Byly prázdné až na několik tužek a gum.

„Nebožtík zřejmě nepoužíval přihrádek v psacím stole...”

„Asi si bral na víkend všechno, co potřeboval. V přihrádkách není nic zajímavého,“ pravil Parker a pokrčil rezignovaně rameny.

Joe zamířil k dlouhému laboratornímu stolu, prohlédl si předměty, které na něm ležely, a otevřel skříňku s nápisem POZOR – JED. Nahlédl dovnitř, vytáhl lahvičku s bílým práškem, uzavřenu neprodyšně skleněnou zátkou, potom otevřel jednu ze dvou bočních přihrádek, zastrčil ji zpátky, vytáhl druhou, opět se do ní podíval a přistoupil k polici, v níž bylo espresso. Po předchozí policejní prohlídce byla polička v tomto okamžiku trochu posunutá. Joe nahlédl i tam, objevil malé, čisté šálky, stojící v jedné řadě, strčil ruku za espresso a obrátil se k Parkerovi, který bedlivě sledoval každý jeho pohyb.

„Víc skrýší tu asi není,“ zabručel Joe. Přistoupil opět ke stolu a vzal do ruky brašnu se zkumavkami. Zvedal jednu po druhé, prohlížel si je proti světlu a ukládal zpátky na místo. Potom ještě nakoukl do přihrádek. Napřímil se.

„Co vlastně hledáš?“ Parker svažil nechápavě obočí.

„Okamžik...” Joe se vrátil k laboratornímu stolu, na němž byly rozloženy různé nástroje, prohlédl si jeden po druhém, mezi nimi i dlouhé, jednoduché nůžky, chvíli je pozoroval ze všech stran, potom je odložil.

„Oč jde?“

„Oč?“ Joe opsal rukou neurčitý kruh. „Když jsem řekl, že Atropos protínala nůžkami nit lidského života, napadlo mě, že člověk, který vystříhl hlavu z fotografie, nutně potřeboval nůžky. Ale kde jenom jsou? Ty velké, co leží na stole, se k tomu účelu rozhodně nehodily. Podívej, hlava byla vystřižena zakřivenými nůžkami, jakých používají ženy k manikúře nebo k nějaké velmi jemné práci. Okraj fotografie byl přestřihnout jedním zmáčknutím.“

Parker přistoupil k psacímu stolu a chvíli pozoroval snímek spolu s ním.

„Máš pravdu,“ zabručel. „Nebudeš mi věřit, ale uvažoval jsem o tom taky vteřinu, ale když jsi potom objevil tu vystříženou hlavičku ve vitríně, úplně jsem to vypustil z hlavy. Třebas je najdeme někde mezi knihami,“ ukázal k policii.

Joe zavrtěl hlavou.

„Kdyby dotyčné osobě nezáleželo na zatajení tohoto faktu, nechala by je na viditelném místě. V opačném případě je určitě pečlivě schovala.“

Vzal se stolu lupu a přistoupil k vitríně.

„Všimni si, že je v ní trochu víc prachu, proto jsou otisky tak dobře viditelné. Ať sahal do vitríny kdokoli, rozhodně se to nepokoušel udělat nenápadně. Zato není vyloučeno, že k tomu použil gumových rukaviček. Jeden pár jsem objevil v přihrádce tamtoho dlouhého stolu. Kdy budeš mít daktyloskopickou expertizu a pitevní nález?“

„Nejpozději za půl hodiny, aspoň pevně doufám. Prosil jsem chlapce, aby s tím pohnuli. Vědí, že mi na tom asi velmi záleží, když na ně tolik spěchám.“

„Rozumím... Je to zajímavý případ, Bene. Abych pravdu řekl, tak mi ještě nikdy tolik nezáleželo na otiscích jako v tomto případě.“

„Jak to? Vždyť jsme ještě nezahájili výsledky?“

„Právě proto.“

„Nechápu,“ přiznal upřímně Parker. „Chceš tím naznačit, že už něco víš?“

„Nevím naprosto nic. Prozatím mám v hlavě totální zmatek. Ale faktů známe víc než dost. Nahromadí-li se jich tolik hned na začátku vyšetřování, dá to šedým mozkovým buňkám vždycky pořádně zabrat. Nejhorší jsou takzvané suché zločiny, kdy se vrah zvláště nenamáhá uvést policii na falešnou stopu.“

„Myslíš tedy, že byl zavražděn?“

„Nevím...“ Joe rozložil ruce. „Dosud jsme neobdrželi všechny potřebné údaje a nemáme ani úřední expertizu. Ale myslím, že je to vražda. To znamená – jsem si na devadesát devět procent jist, že ho někdo zabil.“

„Usuzuješ tak podle těch dvou dopisů na rozloučenou?“

„Vůbec ne. Proč by sebevrah nemohl napsat dva různé dopisy? Zatajit v jednom pravou příčinu a uvést falešnou. Vlivem prudkého hnutí myslí, což je u člověka, který se rozhodl zemřít, zcela pochopitelné, mohl zapomenout na první, předem připravený dopis a v druhém uvést pravdivou příčinu... Ne, myslím, že dopisy ještě o ničem nesvědčí. Obrovský význam získají teprve okamžikem, kdy budeme vědět najisto, že si nevzal život sám.“

„Jaký význam?“

„Pro začátek toho chceš na mně moc. Nevím. Ale řekni, tohle je už všechno? Nic víc jste nenašli?“

„Našli. Nevelkou krabičku v pravé kapse kalhot, stejnou, jakou jsi objevil v pravé přihrádce stolu. Je v ní malá tuba s kyanidem draselným.“

Opatrně vytáhl z kapsy zemřelého krabičku. Alex se na ni podíval, potom nahlédl do psacího stolu.

„Tak to bychom měli...“ zamumlal. Naklonil se nad stolem, odsunul rukopis a vzal do ruky malý černý zápisník. Zalistroval v něm.

„Četls to?“

„Na to mi už nezbyl čas.“

Parker otevřel zápisník s nápisem IN MEMORIAM, vyrytým zlatými písmeny.

19. VI. Zjistit, jsou-li objednány letenky.

R. ať zatelefonuje G, že přijedeme na víkend.

20. VI. Pochopitelně lahvička, poprosit ho, aby to nasypal zpátky. Totéž s kávou. Být k ní potom vlídný.

21. VI. Spálit! Nezapomenout na rozložený rukopis... Požádat ho, aby napsal několik slov. Spálit!!!

„Zvláštní,“ zavrtěl nad tím hlavou Parker. „To jsou velice zajímavé poznámky. Tohle se určitě netýká hmyzu ani financí...“

„To jistě ne.“ Joe vzal opět lupu a přistoupil k vitríně. „Pěkné děvče,“ zašeptal „Tmavé vlasy, velké, trochu šikmé oči, vážný pohled. Krásný obličej, ale postrádám úsměv. Zajímalo by mě, říkají-li tyto rty pravdu. Fyzionomika je velmi ošemetná věda... Ale ty rty, snad trochu příliš velké, jsou velmi smyslné... Je v nich víc energie, než kolik jí ta mladá dáma potřebovala k životu.“ Otočil se opět k zemřelému. „Pochází-li tento snímek z nedávné doby, tak byla paní Bedfordová daleko mladší než její muž.“

„Je mladší o třicet let.“ Parker vytáhl z náprsní kapsy poznámkový blok a nahlédl do něho, aby se přesvědčil, informuje-li Alexe správně. „Ano, jedenatřicet dokonce. Jí je dvacet sedm roků, jemu bylo padesát osm...“

„Shakespeare by dokázal udělat z toho prostinkého aritmetického rozdílu drama, v kterém by bylo pětkrát

tolik mrtvol, co jich je tady v pokoji. Ale můžeme se mýlit, i když jeden dopis jednoznačně nabízí takový motiv smrti. Ta ženská hlavička, zabodnutá mezi dvěma smrtihlavy, nám taky nabízí látku k přemýšlení, pokud sledovali tento cíl autor či autorka toho originálního žertíku.“

„Abych pravdu řekl, tak ten žertík nepokládám za příliš zábavný.“ Parker pootevřel dveře a podíval se na chodbu. Joe zahlédl v štěrbíně seržanta Jonese, jak hovoří s vysokou mladou dívkou s bílým krajkovým čepečkem na hlavě, v černých šatech a zástěrcce. Byla to zřejmě pokojská.

„Jonesil“

„Ano, šéfe.“

Baculatý seržant se vyšponoval do pozoru.

„Promiňte, že si dovoluji vyrušit vás z příjemného rozhovoru, ale pokud vás to nebude příliš obtěžovat, pošlete laskavě tuto vitrínu ihned vozem do Yardu, aby sňali otisky s jejího povrchu a s té hlavičky, co je zabodnutá uvnitř...“

Jones se podíval na hlavičku a tiše hvízdal.

„Rozkaz, šéfe.“

„Pojďte. Jakmile pošlou výsledek, ihned mě zavolejte,“ připomenul ještě Jonesovi, vzal Alexe za loket a odváděl ho.

„Můžete se spolehnout, šéfe.“

Alex pohlédl ještě jednou na stůl v Bedfordově pracovně a tiše odříkával:

„Mikroskop... čistá sklíčka v krabičce, špendlíky v plechové otevřené krabičce, skleněná miska s vatou, přikrytá průsvitným víčkem, malý stojánek, v něm kleště různých velikostí, brašna, v jedné přihrádce krabička, v druhé gumové rukavice, nezbytné z bezpečnostních důvodů při práci s cyankáli, kterým usmrcoval ty nešťastné mury...“

Jones opět strčil hlavu do pootevřených dveří.

Jeho snad můžeme taky vzít, šéfe?“ ukázal očima na zkamenělou postavu za psacím stolem.

„Odvezte ho,“ přikývl Parker a následoval Alexe do jídelny.

„Co si o tom všem myslíš?“ Na první pohled bylo zřejmé, že se cítí úplně bezradný.

„Myslím...“ Joe pokrčil rameny. „Myslím, že... Nevím... S myšlením bychom snad ještě mohli chvíli počkat, na myšlení ještě nepřišel čas...“

„Tobě se to říká,“ Parker se ponuře usmál, přistrčil si nohou židli a posadil se. „Myšlení patří k mým úředním povinnostem.“

„Vrah má určitě také úřední povinnosti. Především se nesmí dát chytit. Prozatím jsme zjistili jednu velmi důležitou věc – pokud ovšem tvoji lidé zkontrolovali pořádně mříže a dveře – že sir Gordon Bedford byl s největší pravděpodobností zavražděn a že vrahem je jeden z pěti lidí, kteří se zdržují v této chvíli v tomto dorně pod dohledem tvých skvělých hochů. Skutečnost, že jsem žádného z nich dosud neviděl, na tomto faktu nic nemění.“

„Jsem stejného názoru, i když si tím nejsem zdaleka tak jist jako ty. Ale pět osob není jedna, a oddělit viníka od nevinných znamená...“

Ze sousedního pokoje se ozvaly těžké, šouravé kroky několika lidí a hlas seržanta Jonese:

„Tudy, hoši...“

Zmlkli. Alex vstal a nahlédl do haly. Někdo mezitím otevřel dokořán domovní dveře. Čtyři muži, prohnutí pod tíhou velkého koše s držadly na rozích, postupovali zvolna k východu.

„Jezuskote, to je váha,“ zabědoval jeden z nich.

Vyprovázen tímto nářkem opustil sir Gordon Bedford navždy práh domu, v němž přišel na svět.

Současně se ozval vtíravý hlas policejní houkačky, nejdřív tichý, potom stále hlasitější. Před domem dosáhl největší intenzity a potom najednou ztichl.

Joe se vrátil do pokoje.

„Zdá se, že ti něco přivezli“ řekl Parkerovi, který už ostatně zamířil ke dveřím.

Alex usedl za stolem, přivřel oči a poslepu hrábl do kapsy pro bensonky. Se zavřenými víčky strčil cigaretu do úst a škrtl zápalkou. Na chvíli přestal myslet na Bedfordovu smrt a snažil se strefit ohněm k cigaretě. Dveře skříply. Joe rychle otevřel oči, přitiskl ohníček k cigaretě a současně uviděl Parkera s velkou obálkou.

„Mám už daktyloskopickou expertízu.“ Parker usedl za stolem a rychle roztrhl obálku. Obsahovala jenom dva listy

„Tak poslouchej. Hlášení o otiscích, nalezených na různých předmětech a nábytku v pokoji zemřelého:

1. Na vnitřní a vnější klice dveří od haly: stopy patří paní Juditě Bedfordové a panu Robertu Reuttovi, jimž byly odebrány otisky. Palec pana Reutta překrývá na jednom místě ukazováček levé ruky paní Judity

Bedfordové, což nasvědčuje tomu, že se pan Reutt dotkl dveří až po ní. Kromě zmíněných otisků nebyly na výše uvedených předmětech žádné jiné zjištěny, patrně je někdo pečlivě setřel.

2. Kliky na okně v pracovně – žádné otisky, veškeré případné stopy byly zřejmě pečlivě odstraněny.

3. Kliky od dveří do jídelny, četné, smíchané stopy. Výrazná vrstva prachu, která by se na nich nestačila dříve usadit, nasvědčuje tomu, že vznikly o pět nebo i patnáct hodin dřív než stopy na dveřích do haly.

4. Espresso na kávu – žádné stopy, otisky rovněž pečlivě odstraněny.

5. Šálky a talířky vedle espresa – otisky prstů slečny Agnes Whitové, pokojské.

6. Lžičky – tytéž otisky, patřící slečně A. W.

7. Dvířka od skříňky na jed a lahvičky s jedem – otisky žádné, pečlivě setřeny.

8. Cukřenka na polici s espresem – otisky prstů sira Gordona Bedforda a dřívější otisky slečny Agnes Whitové, pokojské.

9. Psací stroj – výrazné otisky prstů sira Gordona Bedforda, vzniklé před několika hodinami.

10. Rozbitý talířek – totéž. Starší otisky slečny Agnes Whitové a pozdější sira Gordona Bedforda.

11. Rozbitý šálek u nohou zemřelého – otisky prstů pokojské Agnes Whitové a pozdější sira Gordona Bedforda.

12. Rámeček s fotografií na psacím stole – výrazné otisky prstů zemřelého sira Gordona Bedforda, paní Judity Bedfordové a slečny Agnes Whitové.

13. Plnicí pero, povrch psacího stolu, rozevřený rukopis, lampa na psacím stole – výhradně otisky sira Gordona Bedforda.

14. DOPISY:

a) dopis číslo 1 s přiznáním k finančním podvodům – otisky prstů sira Gordona Bedforda. POZOR: otisky jsou na některých místech příliš výrazné, na jiných zase naopak, jako by někdo záměrně přikládal bezvládnou ruku zemřelého k papíru.

b) Na dopisu číslo 2, nalezeném pod rukopisem, žádné otisky.

POZOR: Písmena byla otřena hadříkem, čímž byly veškeré stopy důkladně odstraněny. Tato poznámka se může vztahovat i na dopis číslo 1, napsaný na staré, vybledlé pásce, v důsledku čehož nelze bezpečně zjistit, zda tomu tak skutečně bylo.

VŠEOBECNÁ POZNÁMKA: Oba dopisy byly napsány na téměř psacím stroji, ale na různých páskách, dopis číslo 2 na nové a dopis číslo 1 na staré a propsané. Může jít pochopitelně o stejnou pásku, na různých místech různě opotřebovanou, ale tato eventualita se nezdá příliš pravděpodobná, protože stupeň opotřebování je příliš nápadný a psací stroj Underwood přetáčí pásku automaticky zleva vpravo. Upozorňujeme na tuto okolnost, protože předpokládáme, že pomůže při vyšetřování, i když jsme si vědomi, že to nespadá do povinností laboratoře pro daktyloskopické otisky.

Mnoho pozdravů, Bene, drž se! (Podpis)

Parker zvedl hlavu.

„To je vše,“ vytáhl z kapsy obálku s oběma dopisy. Rozložil je na stole a pozorně si je prohlédl. „Ano, má pravdu. Jeden je napsaný na vybledlé, vypsané pásce, druhý na nové...“

„Počkej, tohle si musíme ověřit.“ Alex vstal. „Vaše laboratoř pracuje opravdu skvěle, to se musí přiznat. Jak je možné, že jsem si toho nevšiml?“ Zamířil ke dveřím. „Asi jsem se ještě úplně neprobudil. Poslyš, myslíš, že se zboří svět, když poprosíme o dva šálky silné kávy?“ obrátil se na Parkera.

„Kávy? Doufám, že se nezboří. Ve služebních předpisech není sice slova o napájení a krmení policejních orgánů během vyšetřování, ale...“

„Tak či onak jednáme v zájmu hostitele, nebo přesněji v zájmu jeho památky.“ Přejel si rukou po čele.

„Přestává mi to myslet, jak vidíš. Požádej o kávu a postarej se, aby nám ji přinesla ta hezká slečna, kterou si před chvílí namlouval tvůj neocenitelný seržant Jones. Je to asi ta Agnes Whitová, jejíž otisky objevili tvoji chlapi na některých předmětech?“

„Ano, je to ona,“ přikývl Parker. Zamířil ke dveřím do haly, otevřel je a řekl:

„To je dobře, slečno, že tu jste. Nebyla byste tak hodná a nepřinesla nám dva šálky silné kávy?“

„Ano, prosím,“ odpověděl dívčí hlásek, naplněný takovou bázlívou úctou, že se Joe bezděčně usmál.

Ozvaly se rychlé kroky, něco bílého se mihlo v pootevřených dveřích a zmizelo. Parker, držící stále ruku na klíče, pravil:

„Když jsem vás žádal, abyste hlídal domovní dveře, nemyslel jsem, že budete můj příkaz plnit tak doslovně. Rozhodně jsem vás nevyzýval, abyste držel za ručičku slečnu v bílé zástěrce, i kdyby byla sebehezčí a seberohtomilejší. Existují přece jiné způsoby, jak účinně zabránit lidem v útěku.“

„Ano, šéfe.“ V Jonesově hlasu nebylo kupodivu stínu rozpaků. „Víte, ono to není tak docela marné, šéfe. Agnes mi pověděla spoustu věcí o těch...“ snížil hlas a Joe ho na okamžik zahlédl ve dveřích, jak se

naklonil k Parkerovu uchu a dokončil polohlasem, „o těch Bedfordových. Všelijaké věci se tu děly před tím malérem.“

„Výborně,“ Parker zakašlal. „Tak tedy pokračujte úspěšně v námluvách a potom mi to povíte. Ale pro jistotu na ni dávejte pozor, až nám bude vařit tu kávu. Jeden muž z tohoto domu vypil v poslední době šálek, v kterém bylo příliš mnoho kyanidu draselného.“

„Buďte bez obav, šéfe,“ seržant Jones skromně spustil víčka. „Agnes to neudělá. Jsme kamarádi, dá-li se to tak říct. Slíbili jsme si, že půjdeme spolu do kina, až bude mít volno.“

„Mnoho úspěchu,“ řekl suše Parker. „Doufám, že vás s ní pustí na film mládeži nepřístupný. Co vlastně vykládala ta malá?“ Významně na něho zamrkal.

„Že sira Gordona Bedforda určitě někdo otrávil. Podle toho, co řekla, nepatřil k lidem, kteří by si sami brali život. Povídala, že by ho byli v tomhle baráku všichni utopili v lžičce vody, jenomže se ho moc báli. A ještě to, že se nakonec některý z nich neudržel...“

„Ještě si o tom promluvíme. Dávejte zatím pozor na tamty...“ ukázal prstem na strop. „Nikdo nesmí opustit dům bez mého osobního souhlasu, rozuměno?“

„Jasně, šéfe.“

Jones ještě jednou blýskl zuby v zářivém úsměvu a tiše zmizel.

Alex přistoupil k psacímu stroji. Rychle přetočil prstem pásku a potom ji zase vrátil zpět.

„Tvá laboratoř má stoprocentní pravdu.“

Vložil do stroje list papíru a napsal:

TO JE ÚPLNĚ NOVÁ PÁSKA, NA KTERÉ BYLO NAPSÁNO JENOM NĚKOLIK VĚT.

Vstal. Potom vrátil pásku zpět. Na jejím hladkém, tmavém povrchu bylo čitelně napsáno:

Již nemohu déle. Postavil jsem se do cesty dvěma lidem...

Alex otočil páskou až k místu, kde končil text. Hned za ním se objevila hůlková písmena, která napsal před chvílí sám.

„Protože byly oba dopisy napsány na tomto stroji, ale na této pásce jenom jeden, plyne z toho prostinký závěr, že dopis číslo jedna vznikl o něco dřív. Navíc na psacím stroji jsou četné otisky prstů sira Gordona Bedforda, které tam zanechal poměrně nedávno. Z toho je zřejmé, že dopis na rozloučenou, v němž ustupuje z cesty ženě a jinému člověku, kterého si hluboce váží, napsal sám.“

„Asi to tak bude,“ přisvědčil Parker. „Na šálku, který držel v ruce, a na rozbitém talířku jsou také jeho otisky, kromě starších, které tam zanechala pokojská, když je po umytí ukládala na poličku. Totéž platí pro plnicí pero, rukopis atakdále. Škoda jenom, že nezanechal žádné otisky na klíče od dveří do haly. Musel jimi přece projít. Co nejvíc zaráží, je to, že jsme je nenašli ani na espresu, ačkoli si kávu, kterou se otrávil, jistě uvařil sám. K tomu ještě ten druhý dopis...“

„... a rámeček s otištěným prstem paní Judithy Bedfordové,“ pokračoval Alex. „Myslím, že je nejvyšší čas posilnit se kávou a promluvit si s nimi. Právě mě napadlo...“ zarazil se.

„Co?“ zeptal se Parker.

Joe jenom potřásl hlavou.

„Nehřeje si na proroky,“ řekl tiše. „A připravme se na to, že narazíme na další překvapení, z kterých budeme mít těžkou hlavu. Pokud ovšem někdo sám nepřizná barvu,“ dodal s úsměvem. „Doufejme, že ano.“ Podíval se na hodinky. „Jsme tu už půl hodiny a pořád objevujeme nové, zarážející věci. Ale prozatím mám z toho takový zmatek, že ani nevím, co s čím souvisí. Půl hodiny, co to je?! Za chvíli ti určitě zavolá některý z tvých velevážených šéfů. Nejspíš si myslí, že půl hodiny je spousta času, a bude se divit, že ještě nemáme vraha v želízkách.“

Zmlkl, protože někdo zaklepal na dveře.

„Káva, šéfe,“ řekl seržant Jones a ohlédl se významně dozadu. „Kam ji máme zanést?“

„Do jídelny.“ Parker zamířil ke dveřím, spojujícím jídelnu s pracovnou, ale Alex ho předešel a vstoupil do pokoje první.

„Dobrý den, slečno,“ odpověděl na půvabné pukrle, jímž ho přivítala pokojská, stojící v hale. „Buďte tak hodná a postavte to tam na stole.“ Ukázal na podnos, který držela v ruce. „Vy jste poklad, připravila jste i chlebíčky. Úplně jsem zapomněl na jídlo, ačkoli jsem dneska ještě neměl nic v ústech.“

Parker, který vstoupil do jídelny za ním, pozoroval pokojskou, jak odkládá podnos a klade na stůl talíř s chlebíčky, dva šálky a džbánec, z kterého stoupala ostrá, ale příjemná vůně černé kávy.

Vzala podnos, opět se mlčky poklonila a zamířila ke dveřím, celá uzardělá.

„Okamžik...“ Joe přistoupil ke stolu a zvedl poklop, zakrývajíc talíř s chlebíčky.

„Skutečná hostina.“

„Přejete si ještě něco?“ zašeptala Agnes a zapýřila se ještě víc.

„Díky, to bohatě stačí... Ale neodcházejte ještě, prosím. Chceme se zeptat na několik maličkostí.“

„Prosím, jak si přejete.“

Joe usedl a nalil si kávu.

„Jen si posluž,“ vybídl Parkera, který pomalu přistoupil ke stolu.

„Proč stojíte, slečno? Nepřišli jsme sem na návštěvu, ale služebně. Prosím, sedněte si.“ Vstal a přistrčil jí židli. Po lehkém zaváhání usedla na krajíčku. Oči měla stále spuštěné a nervózně svírala držadla podnosu, který postavila na stole.

„Slečna Agnes Whitová?“ zeptal se Alex, když si vzal chlebiček.

„Ano, prosím.“

„Jak jistě víte, slečno Whitová, došlo zde této noci k tragické události. V souvislosti s tím bychom se vás chtěli na několik věcí zeptat. Pamatujete, co jste dělala během včerejška?“

„Myslím, že ano,“ odpověděla Agnes Whitová. Alexovi, který ji po očku pozoroval, neušlo, že jí ruměnec ustupuje pomalu z obličeje. Pro změnu zbledla. „Prosím, co si přejete vědět?“

Kapitola šestá Čeho si všimla pokojská Agnes

Joe vypil doušek kávy.

„Výborná,“ pravil uznale. „Sama jste ji vařila?“

„Ano, samozřejmě...“ Poprvé zvedla oči. Joe v nich zahlédl mírný údiv spojený se zvědavostí. Ale bylo v nich ještě něco, strach nebo nějaký jiný pocit, který nedovedl prozatím definovat.

„Ptám se, protože nemohu pochopit, proč si sir Bedford vařil kávu v espresu sám, když měl doma tak znamenitou kuchařku.“

„Na tom není nic divného. Sir Gordon pracoval vždycky v noci, když už nikdo v kuchyni nebyl. Věděl, že nás nemůže budit o půlnoci, protože kuchařka i já jsme od svítání na nohou. Proto si dal do pracovní espreso. Byl velký kafař. Měl nízký tlak, proto mu doktor kávu doporučil. Vykládal o tom jednou, když se ho paní Judita u oběda zeptala, proč pije tak nepředstavitelné množství kávy. Podávala jsem zrovna jídlo na stůl, tak to vím.“

Zakývala přesvědčivě hlavou. Bylo vidět, že si všechno přesně pamatuje. Pěkné plavé vlasy, svázané vzadu do bohatého uzlu, tvořily kolem její pěkné tvářičky s velkýma, klidnýma, modrýma očima zlatistou svatozář.

Joe Alex, který do nich hleděl se skutečným požitkem, uvažoval v duchu, jsou-li opravdu tak klidné, jak se zdají.

„Sir Gordon Bedford byl tedy mužem prudkých vášní, jak se říká?“

„To ne, to určitě ne,“ potřásla energicky hlavou. I toto gesto bylo velmi působivé. Joovi se líbila čím dál víc. Byla svým způsobem okouzlující. Vysoká, dobře stavěná, hezká a tak dokonale duševně zdravá, jak jenom dovedou být děvčata ze skotských hor.

„Pocházíte ze Skotska, vídte? Někde od Loch Shaer-ne?“

Musel se usmát, jak vykulila oči.

„Ano. Kdo vám to řekl?“

„Přízvuk...“ zašeptal Joe a usmál se na ni. Pousmála se v odpověď, ale hned zrudla. Potom, jako by jí přes obličej přeletěl stín, zvažněla.

Parker, kterému se lehký konverzační tón výslechu zřejmě nelíbil, pohlédl nespokojeně na Joa. Joe tedy přešel opět k věci:

„Mluvili jsme o siru Gordonu Bedfordovi. Říkáte, že neměl žádné vášně?“

„Kromě kávy asi ne. Nepil, nekouřil, rozčiloval se dokonce, když někdo v jeho přítomnosti pil nebo kouřil.“

Když byl sir Bedford tady, chodil pan Cyril Bedford s dýmkou do zahrady nebo do ložnice, aby mu nečmoudil pod nosem. Sir Gordon byl i proti pivu. Říkal, že alkohol je metla lidstva stejně jako tabák.“

Joe bezděčně zvedl ruku, která hrábla do kapsy pro zamilované bensonky.

„A co si o tom myslíte vy, slečno? Měl nebo neměl pravdu?“

„Asi ano, ačkoli na tom nevidím nic špatného, když si mužský občas něco vypije nebo zakouří. Tatínek za celý den nevytáhl fajfku z pusy, a když zemřel, strčila mu ji maminka tajně do rakve, protože si nedovedla chudák představit, jak by se bez ní obešel na onom světě. A nějakou tu skleničku si taky rád vypil. Přitom byl velmi slušný člověk. Nikdo mu nemohl nic vytknout, se všemi dobře vycházel...“ odmlčela se na chvíli, ale potom pokračovala. „Jenomže sir Gordon měl na tyhle věci jiný názor. Ale už tu není, tak ho nechme klidně spát.“ Pokřivovala se bezděčně.

„Jste katolička?“

„Ano, jako všichni u nás doma.“

„Kuchařka je někde mimo, pokud vím?“ zeptal se neočekávaně.

„Ano, odjela. Má syna na vojně a ten onemocněl. Slouží u letectva a přiotrávil se nějakými plyny nebo benzínovými výpary. Jela k němu už předevčírem, včera telefonovala, že je na tom lip a že se dneska vrátí.“

„To znamená, že jste po ty dva dny sama vařila, uklízela atakdále. Ano?“

„Vlastně ano.“ Agnes se zamyslela. „Měla jsem v sobotu celé odpoledne volno, po večeři jsem jenom umyla nádobí, připravila ložnice a trochu uklidila. Včera jsem dělala celý den, ale nebyla jsem na to sama.“

„Kdo tedy uvařil a podal sobotní večeři, když kuchařka odjela a vy jste měla volno?“

„Víte, sir Gordon Bedford měl tak trochu staromódní názory... totiž, promiňte.“

„Jen klidně mluvte.“ Alex na ni povzbudivě kývl. „Vyliče všechno tak, jak se na to díváte, bez ohledu na zaměstnavatele.“

Pokojská se tentokrát vděčně pousmála a lehce sklonila hlavu.

„Chtěla jsem, prosím, říct, že si sir Gordon myslel, že žena, která nedovede slušně vařit a obsloužit muže, není správná žena. Dělal mu dobře, když paní Sylvie sešla dolů do kuchyně a připravila oběd s kuchařkou. Občas jsme mívaly s kuchařkou stejný den volno a potom paní Sylvie a Judita se postaraly o večeři samy. To byl sir Gordon nejspokojenější, vždycky tvrdil, že mu nic tak nechutná jako to, co mu nachystala jeho žena.“ Odmlčela se a potom vážně dodala: „Myslím, že měl tak trochu pravdu, protože manželka se má starat o svého muže, i když je tak zazobaný, jako byl sir Gordon.“

„Paní Sylvie měla domácí práce ráda?“

„To nevím. Jsem jenom pokojská a paní Bedfordová se mi s takovými věcmi nesvěřovala. Ale říct, že o to nějak moc stála, to rozhodně nemůžu. Že nerada vaří, to vím určitě, ale vaření dost rozumí. To jenom paní Judita tvrdí, že paní Sylvie nedovede ani chleba namazat máslem.“

„Trávili tedy s oblibou víkendy v rodinném kruhu a působili dojem vzorného manželství?“

„Jestli sem oba rádi jezdili, to nemůžu říct. Ale siru Gor-donovi to určitě vyhovovalo a nikdo se proti němu nemohl postavit, když si něco přál. Proto bylo vždycky po jeho, ať se to někomu líbilo nebo nelíbilo. To je docela normální, on byl v tomhle domě pán, všichni byli na něm závislí.“

„Rozumím,“ Joe zakýval s pochopením hlavou, jako by celý život trávil všechny rodinné víkendy s rodinou Bedfordových. „Ale obě dámy se neměly příliš rády, že je to tak? Co si o tom myslíte?“

Pokojská otevřela rychle ústa, ale hned je zase sklapla, jako by si to rozmyslela. V pohledu, který upřela na oba vyslýchající, byla lehká výčitka. Potřásla nejistě hlavou.

„Nezlobte se, ale sloužím v tomhle domě. Nesluší se, abych pomlouvala panstvo a vykládala, co si kdo myslí nebo říká o druhých.“

„Máte samozřejmě pravdu,“ přisvědčil vážným hlasem Joe. „Plně sdílím váš názor. Nesluší se vynášet špínu z domu, kde pracujeme. Ale nezapomínejte na jednu důležitou okolnost. Člověk, u něhož jste pracovala, byl s největší pravděpodobností před několika hodinami zavražděn. Myslím, že to je v této chvíli ze všeho nejdůležitější. Nepřišli jsme sem, abychom z vás tahali rozumy, ale odhalili vraha a odevzdali ho do rukou spravedlnosti. A právě proto vás žádáme, abyste nic nezatajovala a řekla vše, co víte. Věřím, že pochopíte, proč na vás tolik naléháme.“

Agnes se však tvářila, jako by nevnímala jeho domlouvání.

„Zavražděn...“ zašeptala. Pohlédla na dveře pracovny a v jejích očích se objevil strach. „Hned mě to napadlo, ale když ti uniformovaní strážníci, co sem přijeli, řekli, že našli dopis na rozloučenou, tak jsem si pomyslela, že si to přece jenom udělal sám. Teď jste řekl to, co mě napadlo v prvním momentě...“

„Proč vás napadlo v prvním momentě, že to nebyla sebevražda?“

Po této otázce následovalo hrobové ticho. Přerušil je Ben Parker škrtnutím zápalky o krabičku. Dívka se však nepohnula. Stále vypadala jako někdo, kdo se pracně pokouší soustředit myšlenky.

„Nevím,“ zašeptala nakonec bezradně. „Když se mě na to takhle ptáte, tak musím říct, že to opravdu nevím. Ale on nepatřil k lidem, kteří si sami berou život... Oni ho všichni nenáviděli, proto mě to napadlo.“ Zarazila se a přitiskla si ruku k ústům. „Co to plácám, já hloupá!“

Podívala se na Alexe s obavou, ale Joe se tvářil, jako by přeslechl její poslední slova, a převedl řeč na jiné téma.

„Ptal jsem se, kdo připravil sobotní večeři, a chtěl bych ještě vědět, kdo tu uklízel v neděli odpoledne?“

„Já, prosím.“

„Uklízela jste i pracovnu sira Gordona?“

„Ano.“

„A co jste v ní dělala?“

„Přinesla jsem umyté šálky a talířky a uložila je do poličky s espresera.“

„V kolik hodin přibližně?“

„V pět nebo v půl šesté odpoledne.“

„Potom jste tam už nešla?“

Zavrtěla hlavou.

„Byla jsem tam ještě po večeři.“

„Po večeři? V kolik hodin?“

„Kolem jedenácté nebo ještě později.“

„Co jste tam tak pozdě dělala?“

„Využila jsem toho, že sir Gordon chytá s panem Cyrilem, svým bratrem, můry v zahradě. Když jsem domyla nádobí a chtěla si lehnout, napadlo mě, že bych tam mohla zanést dva šálky a podívat se, je-li v cukřence dost cukru. Věděla jsem, že sir Gordon bude pracovat celou noc.“

„Jak jste to mohla vědět. Říkal vám to?“

„Ano... totiž ne... Když jsem podávala večer ke stolu, požádal pana Roberta, to znamená pana Reutta, svého tajemníka, aby za ním přišel v sedm ráno do pracovny. Pana Cyrila si pozval taky na sedmou, měl mu přinést nějaké fotografie. Říkal, že teď, jako po večeři, půjde chytat můry a potom že bude ještě chvílku pracovat.“

„Okamžik.“ Alex ji zarazil pohybem ruky, aby nezapo mněl na otázku, která ho právě napadla.

„O jakých fotografiích mluvíte?“

„Nevím, o jaké fotografie šlo, ale pan Cyril má nahoře vedle ložnice temnou komoru, kde vyvolává snímky pro sira Gordona... Fotografuje jenom můry. Vypadají příšerně, hlavy mají jako koně, protože je fotografuje zblízka, hrůza! Člověk se na ně bojí podívat, jak jsou odporné. Nu a pan Cyril a pan Robert museli připravit fotografie a ještě jiné věci, protože sir Gordon měl dnes večer letět s paní Sylvií do Ameriky na přednášky.“

„Rozumím. Ale vraťme se ještě k včerejšímu večeru. Zaslechla jste, že sir Gordon bude pracovat v noci, a proto jste tam po jedenácté odnesla umyté šálky a podívala se, je-li v cukřence dost cukru. Nu a co jste zjistila? Bylo v ní dost cukru?“

Agnes se usmála, ale hned opět zvažovala. Zřejmě jí připadalo směšné, že policii zajímá, zda měl sir Gordon dost cukru na políčko s espresem. Všechny tyto myšlenky vyčetl Joe hravě z jejího obličejce, než odpověděla. Ale to, co odpověděla, ho navýsost překvapilo.

„Ano, cukru v ní bylo dost, ale když už jsem tam byla, rozhlédla jsem se, co by se tam dalo ještě udělat. Z mého okna v suterénu je dobře vidět místo, kde pan Bedford s panem Cyrilem chytají můry na osvětlené plátno, takže jsem věděla, že se tak brzo domů nevrátí. Jako si potrpěl na čistý, čerstvý vzduch v pokoji, tak nesnášel, když mu v něm někdo otevřel okno... Měl hrozný ischias... jednou jsem viděla, co zkusil, když chytil průvan. Musel chodit o berlích. Nevydržel y posteli, při každém pohybu se šklebil bolestí, říkal, že je po nejslabším průvanu ihned vyřízený. Proto mě žádal, abych větrala jedině, když je pryč.“

Alex svažil obočí.

„Okamžik,“ zarazil ji a pohlédl významně na Parkera. „Vstoupila jste do pracovny, uložila šálky do poličky vedle espressa a... Co jste dělala potom?“

„Šla k oknu, odhrnula závěs a otevřela je dokořán. Větrala jsem asi pět minut, potom jsem okno zavřela a odešla. Ano, potom jsem odešla.“

„Nosíte s sebou vždycky prachovku?“

„Podle toho, co dělám, a kolik je hodin.“

„Tehdy v noci jste měla prachovku?“

„Ne, byla jsem jenom v šatech, bez zástěrky. Věděla jsem, že už nikoho nepotkám, protože obě paní odešly nahoru stejně jako pan Reutt a sir Gordon s panem Cyrilem byli v zahradě. Víím určitě, že jsem neměla prachovku, protože jsem nesla v ruce šálky. Neměla jsem ji ani proč brát.“

„Rozumím. A čím jste potom otřela kliku okna, když jste vyvětrala?“

Agnes zavrtěla nechápavě hlavou.

„Nerozumím, nač se ptáte.“

„Ptám se,“ opakoval Alex pomalu, nespouštěje z ní oči, „čím jste otřela kliku na okně v pracovně sira Gordona? Přece jste ji otřela, pokud víím.“

Agnes Whitová se na něho nedůvěřivě podívala a potřásla hlavou:

„Ne, neotřela. Určitě jsem ji neotřela. Proč bych to měla dělat? Vždyť nebyla špinavá. Kromě toho se u nás kliky neoprašují, ale čistí práškem.“

„Třebas jste to udělala bezděčně?“

„Vždyť jsem vám už řekla, že jsem ji neměla ani čím utřít. Ne, určitě jsem to neudělala.“

„Nepoužíváte náhodou gumových rukavic, abyste si nezničila ruce?“ zeptal se rychle Joe.

„Jenom když pracuji se sodou a kyselinou... Beru si je občas při úklidu. Ale neměla jsem je aspoň čtrnáct dní... Jsou určitě praktické, ale hůř se s nimi dělá, protože člověk nemá cit v rukou.“

„Mohla byste odpřisáhnout, že jste včera v noci neotřela okno, když jste je zavírala?“ V jeho hlase bylo takové napětí, že se oči Agnes Whitové zakulatily hrůzou. Ale po chvíli se napřímila na židli.

„Ano. Mohla bych to odpřisáhnout. Můžete se spolehnout, že bych to odpřisáhla.“

Joe vstal, přistoupil k oknu, vrátil se zpátky, potom se na ni podíval a usmál se:

„Zmínil se sir Gordon, že má ve skříňce cyankáli?“

„To prosím ano. Všechny na to upozornil, hlavně kuchařku a mě. Schválně sešel za námi dolů do suterénu přede dvěma roky, když je sem přivezl, a řekl, že ačkoli bude lahvičku zamykat do skříňky na klíč, může se stát, že s ní přijdeme do styku. Upozornil nás, že by se nám i při nejlehčím dotyku mohl přilepit na prsty prášek, kterým bychom se mohly otrávit, kdybychom se dotkly potom jídla nebo přitiskly ruku ke rtům. Ale před odjezdem vždycky zavíral pracovnu na klíč. Když byl tady, byla lahvička ve skříňce, kterou vždycky zamykal.“

„Nikdo jiný neměl klíč od pracovny ani od skříňky?“

„Ne. V domě jsou rezervní klíče, ale paní Judita je má někde schované.“

„Rozumím. Teď se vrátím k předchozí otázce. Jak spolu vycházely obě paní? Vy si tedy myslíte, že paní Judita Bed-fordová nemá ráda svou švagrovou?“

„To jsem, prosím, neřekla. Ale mám-li být upřímná, tak si myslím, že paní Judita asi nemá nikoho ráda, kromě pana Cyrila. Ona se cítí velmi nešťastná. Nebo se jí jenom zdá, že je nešťastná, vím já? Co může člověk chtít od života, když už má léta a krásy moc nepobral. K tomu má muže daleko mladšího a velkého fešáka.“

Alex, který ji celou dobu nenápadně pozoroval, ačkoli se tvářil, že si prohlíží příborník, viděl, že opět zrudla. Seděla teď zpřímá, jako by polkla pravítko. Se zlatými vlasy a rovným nosem, vysokými, silně vyvinutými nadry se podobala soše mladé bohyně z nejranějšího období řeckého umění.

Byla v této chvíli skutečně velmi krásná.

„Pan Cyril Bedford je stejně zámožný jako jeho bratr?“ zeptal se, aby něco řekl.

„To sotva. Nikdo mi sice nic neříkal, ale člověk si leccos domyslí, když žije s někým na takovém vystrkově. Pan Cyril vám to bude moci povědět daleko lip. Osobně si myslím, že má jenom to, co dostane od bratra.“

„Třebas to je hlavní důvod, proč paní Bedfordová nesnáší svou švagrovou Sylvii? Cítí se ošizená, protože je ženou chudého bratra, kdežto paní Sylvie oplývá penězi. To se někdy stává.“

„Nevím.“

„A jak jste zde žili, když byl sir Bedford v Londýně?“

„Celkem nudně,“ přiznala Agnes bez váhání. „Myslím, že jsem se nenudila jenom já. Oni, to znamená pan Cyril a paní Judita, taky skorem nevytáhli paty z domu, vycházeli snad ještě míň než já a kuchařka. Pan Cyril trávil většinu času v zahradě, protože hrozně rád zahradničí, vypěstoval velmi ranou odrůdu jirín, která kvete tamhle za oknem...“ Její tvář pokrýl opět lehký ruměnek. „Pomáhala jsem mu, protože jsem z venkova a taky se ráda hrabu v zemi... Nebo vysedával v temné komoře, vyvolával snímky a zvětšoval je. Paní Judita se zase starala o domácnost a často chodila s kuchařkou nakupovat. Ani jednou, co tu jsem, a sloužím tu už tři roky, nikam nejeli. Myslím, že pan Cyril nebyl za celou dobu ani jednou v Londýně. I krejčí chodí sem za ním, když potřebuje něco ušít nebo opravit. Nanejvýš si zajde k holiči nebo se chvilku projde kolem domu. To je vše.“

„Žádné návštěvy nepřijímají?“

„Nikoho.“

„Dobrá... Vy jste měla předevečírem odpoledne volno. Je to tak?“

„Ano.“

„A kde jste byla? V kině?“

„Ano, v kině.“

Joe zvedl rychle oči k jejímu obličejí. Všiml si, že se na ni i Parker zvědavě podíval. Bylo zřejmé, že jeho zkušený sluch, vycvičený tisíci výslechy, zachytil v její krátké odpovědi, pouhých třech slovech, falešný tón.

„Na jakém filmu?“

„Na... na...“ Agnes Whitová stiskla rty. Buď nedovedla dobře lhát, nebo nebyla připravena na tuto otázku. Spustila rozpačitě hlavu.

„Co je vám?“

„Nic, vůbec nic.“

Přistoupil k ní, vzal ji za bradu a zvedl její obličej k světlu. Po tvářích Agnes stékaly slzy.

„Vy jste nebyla v kině, vidíte?“ zeptal se mírně.

„Nebyla,“ zašeptala tak tiše, že to spíš vyčetl z pohybu jejích rtů.

„Kde jste tedy byla?“

Potřásla mlčky hlavou a zakryla si oči rukama. Začala tiše vzlykat.

Joe vrhl na Parkera udivený, trochu bezradný pohled.

„Uklidněte se, slečno,“ řekl policejní šéf. „Nikdo vám nechce ublížit. Chceme se jenom dovědět, co jste dělala v posledních dnech. Stejnou otázku položíme všem, kteří strávili poslední noc v tomto domě. To je snad pochopitelné.“

Agnes Whitová přestala plakat, ale rty se jí pořád stahovaly do podkůvky. Nakonec ze sebe vypravila:

„Když já vám to vážně nemůžu říct.“

Zmlkli všichni tři, zlatovlasá dívka v konvenčních šatičkách pokojské, celá roztřesená, v slzách, a dva muži, stojící po obou stranách její židle, vyvedení z míry neočekávaným průběhem výslechu.

Vtom se k ní Joe naklonil a zeptal se polohlasem: „Odpovězte upřímně – byla jste u doktora?“

Kdyby jí řekl, že zemřelý sir Gordon Bedford vstoupí v nejbližší chvíli živý a zdravý do pokoje, neudělalo by to na ni větší dojem.

„Vy jste to věděli? Jak jste na to přišel?“ otevřela ústa dokořán. Vypadala v té chvíli jako malé venkovské děvčátko, které se setkal s něčím, co je blízké nadpřirozenému a co není s to pochopit.

„Prostě mě to napadlo,“ odpověděl Alex a pohládl ji k vlastnímu překvapení po hlavě. „Chudinko... vždyt tady pan Parker by mohl být klidně vašim otcem a já sám jsem byl dávno voják, když vám ještě teklo mléko po bradě. Bála jste se, že budete mít dítě? Je to tak?“

Agnes mlčky přikývla.

„Ale bála jste se zbytečně?“

Opět přikývla.

„To je dobře, moc dobře...“ Joe si oddychl, jako by mu spadl kámen ze srdce. „Co teď budete dělat? Odjedete do Skotska?“

„Ano,“ odpověděla neočekávaně energicky. „Vrátím se domů.“

„Někdo na vás čeká?“

„Ano...“ opět se jí zatřpytily v očích slzičky. „Mám tam chlapce... je automechanik. Šetříme na menší autoopravnu, on tam, já tady. Řekli jsme si, že se vezmeme, až budeme mít dost peněz na knížce...“

Pohlédla tupě směrem k oknu. „Ale teď nevím, jak to dopadne... Rok jsem ho neviděla... Za čtrnáct dní jsem měla jet domů na dovolenou...“

„Pojedete tedy dřív...“ Joe se na ni povzbudivě usmál. „Dobře to dopadne, uvidíte. Taková mladá dívenka, jako jste vy, by se neměla zdržovat tak dlouho mimo domov mezi cizími lidmi.“

„Máte pravdu, neměla,“ přiznala tiše Agnes Whitová. Vtom se objevil na její tváři zděšený výraz. „Ale nikomu to neřeknete, že jsem... vidíte, že ne?“

„Jsme vázáni služebními tajemstvími,“ ujistil ji slavnostně Parker, „a střežíme majetek občanů stejně bedlivě jako jejich osobní tajemství.“

„To je dobře,“ oddychla si Agnes s patrnou úlevou. Otřela slzy, upravila si čepeček a vstala. Pohlédla tázavě na Alexe, který se na ni přátelsky pousmál. Ačkoli toho věděl tolik o ženách, nikdy nepřestával nad nimi žasnout. To děvče nebylo zdaleka tak zoufalé, jak si přálo být. Bylo mladé, zdravé a svobodné. Jinší věci se odehrávaly v zapadlých skotských vískách. Věru se neměla proč trápit. Pojede domů, vezme si svého chlapce a bude s ním šťastně živa až do konce svých dnů. Pokud ovšem ví o vraždě sira Gordona Bedforda jenom to, co řekla.

„Ještě něco,“ řekl, nepřestávaje se usmívat. „V poslední době jste asi nespala nejlíp, vidíte? Určitě jste tuhle noc usnula až hodně pozdě, protože vás starosti nenechaly spát.“

„To je pravda, chodím pořád nevyspalá. Včera jsem usnula až někdy v půl třetí...“

„Tak pozdě? A spala jste, když se sir Gordon a jeho bratr vrátili v noci ze zahrady?“

„Ležela jsem v posteli a měla jsem zhasnuto, ale slyšela jsem, jak za sebou zavírají domovní dveře a hlasitě se spolu baví v hale. Zdá se, že pan Robert byl s nimi taky. Potom šli pan Cyril s panem Robertem nahoru, kdežto sir Gordon zůstal v přízemí, protože chtěl ještě pracovat. Jeho pracovna je nad mým pokojem, takže jsem slyšela, jak přechází po pokoji, za chvíli to přestalo a ozvalo se tukaní stroje... Potom jsem asi usnula.“

„Rozumím,“ Alex si přeje rukou po čele. „Potom jste usnula.“ Podíval se na ni. „Mockrát vám za všechno děkujeme. Doufám, že se nebudete zlobit, když vás poprosíme, abyste nám přinesla ještě dvě kávy. My jsme tuto noc taky málo spali a přitom nás čeká ještě spousta práce.“

„Ráda vám ji uvařím. Za chvíli jsem zpátky.“ Agnes udělala pukrlátko. Ačkoli měla oči stále ještě zarudlé, nikdo by neuhodl, že před chvílí prožívala tak dramatické chvíle.

„Ještě něco, slečno Agnes,“ pravil Parker. „My zapomeneme všechno, co o vás víme, vy neprozradíte nikomu, o čem jsme mluvili. Platí?“

„Platí. Nikomu nic neřeknu, buďte klidný.“

„V tom případě bych měl ještě jednu otázku,“ Alex k ní přistoupil a snížil hlas, ale hovořil s takovým důrazem, že dívka bezděčně sklonila hlavu a přisvědčovala každému jeho slovu. „Povězte nám, jaké bylo manželství sira Bedforda. Podle toho, co víme, záleželo jí velmi na jiném muži, to znamená, že někdo jiný jí byl milejší než vlastní manžel. Víte o tom něco?“

„Jestli... jestli o tom něco vím?“ Agnes opět zaváhala. „Jak to jen říct. Víte, kuchařka a já jsme si někdy v kuchyni šuškaly, že by Člověk, který má tak mladou ženu, neměl zaměstnávat tak mladého a hezkého tajemníka, když sám není mladý a ani moc dobře nevypadá... Přitom nám neušlo, že paní Sylvie je ráda ve společnosti pana Roberta, ale z druhé strany jsme zase viděly, že si pan Robert velmi váží sira Gordona. Jenomže kuchařka říkala, že kdyby byl jeden muž druhému nevímk zavázaný, stejně se neudrží, když se mu naskytne příležitost. Ale tím nechci říct, že jsme si to opravdu myslely, chraň Bůh, to byly jenom takové plané ženské řeči. Jinak vážně nevím, kdo jiný by se mohl kolem paní Sylvie točit... Sir Gordon byl hrozně přísný a zásadový a nežil jako jiní lidé na jeho úrovni. Nikam nechodili, ani na taneční večírky, ani nikam, kde se pije nebo tančí. Sir Gordon neměl rád alkohol ani tanec a paní Sylvie by ho nikdy nepřesvědčila, aby slevil ze svých zásad. Jestli to tedy nebyl pan Robert, tak vážně nevím, kdo jiný...“ Opět na chvíli zaváhala. „Ale pan Robert by to mohl být,“ dodala. „Když o tom přemýšlím, tak asi ano. Nebyl by to žádný div. Taková mladá, fešná panička a starý muž, který mohl být skorým jejím dědečkem.“

Vtom se Agnes Whitová neočekávaně usmála.

„Jestli ho má opravdu ráda, tím lip. Brzy se potěší a pohřeb se obejde bez pláče. U nás na venkově se na to díváme úplně jinak než vy v městě... Ale my v horách asi spíš žijeme po svém než vy tady dole... Proto se cítíme spokojenější... Nebo žijeme stejně, ale neděláme s tím takové tajnosti.“

Ještě jednou se poklonila, usmála se a rychle odešla. Joe ji vyprovodil pohledem.

„Možná že má slečna Agnes Whitová poněkud lehkomyšlnou letoru a vyznačuje se dosti originálním horalským temperamentem, ale jedna věc zůstává bez debaty, to musíš uznat. Ve Skotsku je sice málo opravdu hezkých děvčat, ale když se jedna vydaří, je hezčí a půvabnější než deset Francouzek dohromady.“

„Ano, jistěže,“ přitakával zamyšleně Parker, vzdálen na míle úvahám o kráse děvčátka ze skotských hor.

„Ale to, co má pro mne v této chvíli daleko větší cenu než její vychvalovaný půvab, jsou některé informace, které nám právě poskytla.“

Kapitola sedmá Než si promluvíme s příbuznými

„Máš pravdu,“ přisvědčil Joe. „Získali jsme spoustu cenných informací a musíme je roztřídit, než sem předvoláme Bedfordovy příbuzné.“

Parker si připravil tužku a poznámkový blok.

„Napišme si to pro pořádek. Mám rád všechno černé na bílém,“ zabručel.

„Dobře. Na místě vraždy nebo sebevraždy, ačkoli osobně dávám přednost slovu vražda, jsme objevili řadu stop, důležitých pro další vyšetřování:

1. Dva dopisy na rozloučenou.

a) Dopis ,a' ležící na psacím stole před zemřelým a obsahující něco na způsob zpovědi. Sir Gordon v něm prohlašuje, že si bere dobrovolně život, protože se jako finanční expert zpronevěřil ze zjištěných důvodů zásadám poctivé hry. Na dopise byly objeveny otisky sira Gordona, které působí podle názoru vašich expertů dost nevěrohodně. Kromě toho jsme zjistili, že dopis ,a' byl napsán před výměnou staré pásky za novou.

b) Dopis ,b' ležel rovněž na psacím stole, ale nikoli na viditelném místě, jak tomu bylo v případě a), nýbrž pod rukopisem, který sir Gordon právě upravoval. Na dopisu ,b' nebyly nalezeny žádné otisky, podle názoru vašeho experta byly setřeny. Dále víme, že jde o jediný text, jaký byl napsán na psacím stroji po výměně staré pásky za novou. Pokojská Agnes Whitová slyšela sira Gordona vcházet do pokoje a potom ťukat na stroji. Na základě toho se lze logicky domnívat, že autorem dopisu ,b' je on sám.“

„Počkej,“ Parker zavrtěl pochybovačně hlavou. „Jestliže sir Gordon napsal dopis ,b', v kterém se loučí se životem, protože nechce bránit štěstí své ženy, která miluje jiného, potom musel skutečně spáchat sebevraždu. A není o čem diskutovat.“

„Omyl,“ Joe vstal a přistoupil k němu. „Řekl jsem ,na základě toho se lze logicky domnívat'. Nezapomeň,

že jsme si ještě nevyjasnili různé důležité okolnosti, jako třeba to, proč na druhém dopisu chybí nebožtíkovy otisky, zatímco na prvním, napsaném dřív a na jiné pásce, jsou. Kromě toho pořád zůstává záhadou, proč byly odstraněny s espresa, v kterém si přece vařil tu vražednou kávu, a proč ani nejsou na dveřích, kterými prošel z haly do pokoje. Ne, Bene, takový závěr by byl rozhodně ukvapený. Všechno nasvědčuje tomu, že sir Gordon nechtěl v daném okamžiku spáchat sebevraždu. Ale pokračujme. Kromě dvou dopisů jsme objevili v pracovně:

2. Malou krabičku s kyanidem draselným v tubě, kterou měl sir Gordon zastrčenou v pravé kapse kalhot.

3. Můru v koši na papír a na jejím místě ženskou hlavu, vystřiženou z fotografie, kterou měl zemřelý na psacím stole zasazenou v rámečku. Navíc jsme nenašli nůžky, jimiž byla tato hlavička vystřižena. Komu patří otisky prstů na vitríně, taky ještě nevíme, ale tuhle nejasnost nám brzy vysvětlí experti z vaší daktyloskopické laboratoře. Jenomže...

„Jenomže co?“ Parker zvedl hlavu od zápisníku. Tužka, klouzající rychle po papíru, zůstala viset ve vzduchu.

„Myslím, že vrah odstranil příliš mnoho otisků, než aby mohly mít pro nás nějakou cenu...“ zabručel Joe.

„Touhle cestou se daleko nedostaneme.“

„Tak či onak budu rád, až se dovím, komu patří...“ zabručel zástupce šéfa kriminálního oddělení. „Ten, kdo po sobě zanechal otisky, musí rozhodně vysvětlit, jak se tam dostaly. Sám jsi před chvilkou tvrdil, že ti mimořádně záleží na výsledku daktyloskopické expertízy.“

„Jistě, velmi mi na ní záleží,“ zakýval Joe hlavou. „Ale jinak, než si myslíš. Prozatím mě nejvíc zajímají ty otisky, které byly odstraněny.“

„Pokračujme tedy.“ Hrot Parkerovy tužky spočinul opět na papíru.

„Kde jsme skončili? Už vím, u té můry v koši na papír a fotografie. Piš:

4. Šálek s cyankáli, z něhož vypil zemřelý kávu. Zjištěné otisky patří výhradně jemu a pokojské, což by nasvědčovalo tomu, že ho otrávil buď pokojská, nebo si vzal život sám... Nebo...“

„Nebo co?“

„Nic, nic. Pokračuj.“

5. Rukopis jeho poslední práce v tuhých deskách, do kterého vepsal krátce před smrtí několik poznámek. Plnicí pero, kterým z nepochopitelných důvodů nepodepsal ani jeden dopis na rozloučenou, a zápisník, v němž jsme objevili několik zajímavých vět.

19. VI. – to znamená předevčírem. Zjistit, jsou-li objednány letenky, (nejspíš do Ameriky). R. ať zavolá C, ze přijedeme na víkend. Dešifrovat tuto poznámku taky není těžké, tajemník se jmenuje Robert Reutt, takže lze jméno i příjmení snadno dosadit za R., bratr se jmenuje Cyril a bydlí v tomto domě. 20. VI. – to znamená včera. Lahvička, pochopitelné, požádat ho, aby to nasypal zpátky. Totéž s kávou. Být k ní potom vlídný. Toto už není jasné, proto tam musíme položit otazník. Jaká lahvička? Co má do ní nasypat? Co myslel tou kávou? Být k ní vlídný, ke komu? 21. VI. – to znamená dnes. Spálit. Nezapomenout rozložit rukopis... Požádat ho, aby napsal několik slov. Spálit!!! –Toto je už pochopitelnější. Týká se to nejspíš nějaké práce, o které byla už předtím řeč.“

„Ale jak vysvětlit dnešní datum?“ Parker zavrtěl nechápavě hlavou. „To by znamenalo, že napsal tuto poznámku až po návratu ze zahrady...“

„Proč? Poznámka se mohla týkat dneška, proto ji asi opatřil dnešním datem. Ale ještě jsme neskončili.“

6. Celá skupina předmětů, na kterých by měly být správně otisky a přitom tam žádné nejsou. To se týká:

a) kliky od okna, ačkoli Agnes Whitová tvrdí, že zašla do pracovny před půlnocí, když byli všichni pryč, a že otevřela okno. Že na něm musela zanechat otisky prstů, je nabílední;

b) espresa na kávu, na němž by otisky musely nutně být, protože v něm byla v noci uvařena káva, kterou vypil sir Gordon spolu s kyanidem draselným;

c) lahvičky s kyanidem draselným v skřínce;

d) dopisu, b', kde rovněž chybí otisky, jak již bylo řečeno;

e) kliky ode dveří do haly, otisky Gordonovy ruky chybí, zato jsou na ní otisky dvou dalších osob. Není ovšem vyloučeno, že se sir Gordon vracel ze zahrady v gumových rukavičkách a až dodatečně je schoval do přehrádky. To by vysvětlovalo nedostatek otisků. Paní Judita Bedfordová mohla procházet těmi dveřmi po večeri a pan Robert Reutt ráno, když šel do pracovny. Taková verze se zdá docela přijatelná.“

„A co Agnes Whitová?“ připomenul klidně Parker. „Ta přece byla taky v pokoji před zločinem.“

„Správná poznámka...“ Joe si přejel rukou po čele. „Agnes Whitová tu byla a přitom nezanechala otisky ani na dveřích, ani na okně. Není přece duch...“

„Co když tu Agnes Whitová vůbec nebyla?“ řekl s povzdechem Parker a pokrčil rameny. „Třebas to byl právě sir Gordon Bedford, kdo měl na svědomí její obavy a návštěvu u gynekologa? U takového puritána,

Katona financí a vraha můr se to sice nezdá příliš pravděpodobné, ale co když. Třebas ho zabila Agnes. Teoreticky mu mohla podat jed v šálku kávy, na kterém ostatně zanechala otisky.“

„Možné je vše!“ Joe rozhodil ruce. „Možné je vše, i to, že sir Gordon žádný dopis nenapsal, ačkoli ho Agnes slyšela ťukat na stroji, na němž jsme koneckonců objevili jeho otisky. Někdo ho mohl například otrávit hned po návratu ze zahrady, ve dvě v noci, potom přenést stroj na psací stůl a vyťukat prsty zemřelého druhý dopis... Ale vraťme se ještě k tomu oknu. Jestliže na něm Agnes Whitová zanechala otisky a teď na něm nejsou, pak to znamená, že je otvíral někdo jiný a potom odstranil svoje stopy spolu s jejími. Sir Gordon sebevrah by to neudělal, protože k tomu neměl nejmenší důvod. Počkej, co když chtěl něco vyhodit z okna, nebo mu někdo něco oknem podával? Tohle by se dalo ostatně nějak zjistit...“

Přistoupil k oknu a otevřel je. Za vlnitými pruty mříže se prostíral velký květinový záhon a kus dál špalír živého plotu. Níže, těsně u podezdívky, byl široký měkký záhon s nádhernými purpurovými jiřinami.

„Daleko by odtud nic nevyhodil, mříže překázejí,“ zabručel Parker.

„Máš pravdu.“ Joe vyhlédl z okna. „Víš co? Pojďme se tam podívat.“

Vyšli z pracovny, přešli kolem seržanta Jonese, sedícího na schodech, který se ihned vymrštil do pozoru, a vstoupili do zahrady.

Ale i dítě by snadno poznalo, že pod oknem Bedfordovy pracovny dávno nikdo nechodil. Na měkké, pečlivě okopané zemi nebyla jediná šlápota. Parker přikázal dvěma civilistům, aby prohledali trávník v okruhu okna. Vrátili se do domu, procházeli opět halou. Joe pohlédl na malé svinuté plátno a složený stůl, opřený o stěnu. Dotkl se jednoho i druhého, potom vstoupil do pracovny. Sotva Parker zavřel dveře, někdo zaklepal.

„Prosím.“

„Telefon z centrály, šéfe,“ Jones rychle vycouval, aby ho nechal projít.

Alex stál uprostřed pokoje a zamyšleně hleděl na koberec.

„Ty dopisy... ty ztracené dopisy,“ mumlal tiše pro sebe.

„Mám už pitevní nález,“ oznámil Parker, sotva vkročil do místnosti. „Doktor Berkeley tvrdí s veškerou jistotou, že sir Gordon zemřel mezi půl čtvrtou a půl pátou ráno. Příčina – otrava kyanidem draselným, smrt nastala okamžitě...“

„Vida,“ povzdychl si hlasitě Joe, „tak to byl přece jenom sir Gordon, kdo napsal ten srdceryvný dopis, že nechce bránit v štěstí milované manželce. Agnes Whitová ho slyšela psát na stroji, než usnula. Tím jedna z mých tří koncepcí definitivně padá, takže ji můžeme klidně vyškrtnout. Zbývají jenom dvě.“

„O jakých koncepcích mluvíš?“

„Mám na mysli dopisy: Koncepce číslo 1: Sir Gordon chtěl spáchat sebevraždu, napsal jeden z dvou dopisů, ale někdo ho předešel a podstrčil mu druhý dopis, protože nevěděl o existenci prvního.

Koncepce číslo 2: Sir Gordon spáchal sebevraždu a někdo, kdo ho zastihl mrtvého, položil před něho druhý dopis, protože si nevšiml prvního, zastrčeného pod rukopisem.

Koncepce číslo 3: Sir Gordon nenapsal žádný dopis, byl zavražděn a někdo mu z dosud nevyjasněných příčin oba dopisy podstrčil.

To jsou jediné tři možnosti. Buď napsal sir Gordon jeden dopis, nebo oba, nebo nenapsal žádný. Třetí eventualita padá, zůstávají jenom první dvě.“

Když Joe tato slova říkal, netušil, že existuje navzdory veškeré logice ještě třetí možnost. Nenapadlo ho to v té chvíli.

Kapitola osmá Vyděšený mladý muž

Robert Reutt otevřel dveře do jídelny, stanul na prahu a lehce se poklonil dvěma mužům, sedícím za stolem. Joe se nadzvedl a naznačil rukou protější židli. Mladý, navýsost vyděšený muž cestou zakopl o koberec a chvíli bezmocně balancoval. Tiše vyhrkl: „Promiňte, prosím,“ usedl a mlčky čekal se sklopenýma očima.

„Pan Robert Reutt?“

„Ano, prosím.“

„Byl jste soukromým tajemníkem zemřelého sira Gordon Bedforda?“

„Ano, prosím.“

„Kdy a jak vás angažoval?“

„Studoval jsem na přírodovědecké fakultě. Absolvoval jsem s vyznamenáním obor zoologie se specializací v entomologii, takže jsem současně profesorem asistentem... to znamená byl... můj Bože...“ Zmlkl a spustil oči. Jeho štíhlé prsty se splétaly a rozplétaly na stolní desce, aniž si toho byly vědomy.

„Chápu, je to pro vás velký šok...“ Joe s pochopením zakýval hlavou, „ale stalo se a nic už siru Gordonovi

život nevrátí. Vzchopte se, nesmíte se tomu tolik poddávat. Kouříte?“ nabízel mu přes stůl krabičku bensonek.

„Ne, děkuji. Nekouřím.“ Reutt potřásl hlavou. „Je to hrozné, pánové, taková rána...“

„Chcete tím říct, že nic nenasvědčovalo tomu, že si chce sir Gordon sáhnout na život? Jako jeho asistent a soukromý tajemník jste ho jistě dobře znal?“

„Jistě, samozřejmě... Chtěl jsem říct, že jsem sira Gor-dona dobře znal a že skutečně nic, absolutně nic nenasvědčovalo tomu, že... Ještě ve dvě v noci... Když jsme se s ním s panem Cyrilem loučili, hovořil o své knize a o přednáškách, které si připravil pro Spojené státy. Dnes měl odletět s paní Bedfordovou do New Yorku. Celý den a noc jsme připravovali materiály pro americkou cestu. Byl to člověk s nezdolnou vitalitou, plný života. Ještě dnes, jak jsem říkal... Pozval si mě na sedmou hodinu, potom, když jsme se loučili, řekl, abych přišel už v šest, chtěl se mnou ještě probrat některé podrobnosti knihy, kterou jsem měl dopoledne odvézt do nakladatelství, jak bylo dojednáno. Panu Cyrilovi uložil, aby mu připravil všechny fotografie, měli jsme je přesně zařadit do textu. Kromě toho ještě upravoval přednášku pro Spojené státy. Jejím námětem byly dráhy lišajů Atropos, to znamená smrtihlavů... Dospěl v posledních letech k fantastickým pozorováním. Nevím, je-li vám známo, že smrtihlav žije v severní Africe a na evropském pobřeží Středozemního moře. K nám a do Skandinávie přilétá koncem května a počátkem června...“

Zachytil netrpělivé Parkerovo gesto a zarazil se, ale Joe ho vybídl, aby pokračoval:

„Mluvte, prosím. Rádi bychom věděli, čím se sir Gordon zabýval v poslední době, a ačkoli toho o nočních motýlech mnoho nevíme, budeme se snažit sledovat váš výklad.“

„Po velmi důkladném a časově náročném výzkumu, kterého se z popudu sira Gordona zúčastnili i jiní vědci z pevniny, podařilo se stanovit přesnou trasu přeletu smrtihlava i způsob života jak během tahu, tak i po přiletu do nového prostředí, zvyky, a také, což je snad ze všeho nejdůležitější, vyvodit z toho vysoce zajímavou a, dá-li se to tak nazvat, moderní teorii, týkající se určitého fenoménu, typického pro lišaje. Po přiletu na sever klade sice Atropos vajíčka, ale jeho potomstvo není schopné další reprodukce, takže ztrácí jakýkoli význam pro druh. Tvoří jeho slepou odnož, která každým rokem odrůstá a hyne, neschopná dalšího rozmnožování. Sir Gordon experimentálně zjistil a vypočítal, kteří jedinci odlétají na sever a proč a co je příčinou tak neobvyklého a zcela ojedinělého zjevu, jakým je plození plané linie.

Jeho koncepce, která vyvolala obrovský zájem entomologů, vyžadovala důkladnou přípravu. Nermalou úlohu zde odehrává i genetika, klimatické, stejně jako geologické podmínky na zemi za posledních padesát tisíc let. Práce sira Gordona nejenom přispěly k lepšímu poznání některých vlastností nočních motýlů, ale i celé problematiky společenského života živočichů a jejich sekundárních genetických znaků. Sir Gordon upozornil mimo jiné na určité velmi vyvinuté schopnosti lišajů během přeletu a dokázal, že si někteří jedinci vytvořili pozoruhodný dorozumívací systém, díky němuž mohou nejenom volit směr, kteroužto schopností se ostatně vyznačují všichni periodicky putující živočichové, nýbrž i místo, kde mohou najít potravu. Larvy lišajů se živí, jak známo, brambory a...“ Zarazil se.

„Promiňte,“ řekl tiše. „Zdá se, že jsem se příliš rozpovídal.“

„To nevadí, aspoň jsme si mohli vytvořit představu o profesorových vědeckých zájmech,“ uklidnil ho s úsměvem Joe. „Obávám se, že bychom bez důkladného studia života hmyzu sotva mohli pochopit vědecký přínos sira Gordona. Proto se musíme rádi neradi vrátit k našemu smutnému případu a stejně smutným povinnostem. Jste si tedy naprosto jist, že se u sira Gordona neprojevovaly do poslední chvíle žádné náznaky deprese, které by svědčily o jeho sebevražedných úmyslech? Nepřepadaly ho záchvaty sklíčenosti? Znechucení? Nevyjadřoval se ve vaší přítomnosti pesimisticky o světě, lidech nebo o své práci? Víte přece, oč mi jde...“

„Vím, samozřejmě vím.“

Reutt chvíli uvažoval. „Nepozoroval jsem u něho nic z toho, o čem mluvíte. Nikdy. Naopak, sir Gordon na mne vždy působil dojmem člověka nesmírně vitálního, schopného i při největší únavě vyvinout maximální energii. Byl velmi spokojený s výsledky posledních pozorování, myslím, že odevzdával svou knihu se skutečným zadostiučiněním. Právě tak se domnívám, že i přednášky ve Spojených státech, v nichž chtěl seznámit posluchače zkrácenou formou s obsahem připravované knihy, pokládal za velký, zasloužený úspěch. Ačkoli byl kapacitou ve zcela jiném oboru, protože patřil k předním ekonomům, jak jistě víte, jeho entomologické práce by mu nesporně přinesly světový věhlas. Beztak byl jedním z nejznámějších znalců nočních motýlů. Entomologie je zajímavá věda, mnoho vynikajících entomologů se rekrutovalo a stále rekrutuje z řad lidí, vykonávajících zcela jinou profesi. V znalosti života motýlů, mravenců, pavouků, včel a termitů jsme pokročili vpřed především díky lidem, kteří nebyli povoláním zoology“

„Ano, rozumím... Myslíte, že měl sir Gordon nějaký konkrétní důvod k sebevraždě?“

„Co tím myslíte?“

„Ptám se, nevíte-li o něčem, co ho mohlo dohnat k sebevraždě, nějaká věc, o které se náhle dověděl?“ Hleděl pevně bez mrknutí do očí mladého vědce. Všiml si, že mu vystoupily na čele krůpěje potu.

„Ne, stále nerozumím vaší otázce.“

„Povím vám to tedy otevřeně. Našli jsme u zemřelého dopis, který napsal na rozloučenou. Píše v něm, že si bere život, aby nebránil štěstí milované ženy, která má ráda jiného. Odpuště otázku, ale jako ten, kdo byl se sirem Gordonem a jeho ženou v neustálém styku, jistě znáte jeho rodinné poměry natolik, abyste věděl, měl-li k napsání takového dopisu opravdu důvod.“

„On... on to napsal?“ zašeptal Robert Reutt a náhle si zakryl obličej rukama. Po chvíli se napřímil a spustil ruce na kolena. Po tváři se mu kutálely dvě slzy, které se ani nepokoušel zakrýt. „To je hrozné, hrozné...“ vypravil ze sebe nakonec. „Ne, to není možné. On nepatřil k lidem, kteří tak snadno ustupují z cesty druhému a rezignují... Spíš bych uvěřil tomu, že by zabil takového člověka i paní Sylvii... Ale, ale...“ rozhodl ruce. „To je hrozné,“ opakoval téměř šeptem.

„Ptal jsem se, zda jste si nevšiml něčeho, co by ho opravňovalo k napsání takového dopisu?“

„Zda jsem si...“ Reutt hlasitě polkl slinu. „Já? Ne, ne...“ pravil zvýšeným hlasem. „Nemám o ničem potuchy. Jsem jenom tajemník. I kdyby tomu tak bylo, neodvážil bych se kohokoli z nich špehovat, ale paní Sylvie... Paní Sylvie přece stojí mimo veškeré podezření... Sir Gordon si jí neobyčejně vážil... Ne, já určitě nic nevím, opravdu nic nevím.“

„Dobrá,“ řekl Alex s povzdechem. „Zbytečně se rozčilujete. Jste dospělý muž a jistě pochopíte, že policii velmi záleží na spolupráci s lidmi, kteří znali dobře zemřelého i poměry v jeho domě.“

„Ano, rozumím,“ zašeptal Reutt a napřímil se na židli jako pokáraný školák. Ale ať se snažil sebevíc, jeho roztěkané oči se stále vyhýbaly setkání s Alexovým a ruce se stále nesmyslně splétaly a rozplétaly.

„Ale vraťme se k tomu, co jste říkal předtím,“ pokračoval nenucené Alex. „Taková pracovní schůzka v šest hodin ráno, které předcházela pracovní den do dvou nebo dokonce do tří hodin v noci, přece nepatřila k běžnému pracovnímu stylu sira Gordona?“

„Ale ano, patřila. To byl právě jeho normální pracovní styl. Vždycky pracoval v noci, když měl hodně práce, a té mívával zpravidla velmi mnoho, protože si kladl stále náročnější úkoly. Zvykl jsem si na to, ale zpočátku jsem chodil pořád nevyspalý. Z druhé strany následovalo po takovém pracovním vypětí období, kdy mě nepotřeboval, takže jsem se mohl dosyta vyspat. Vytýkat siru Gordonovi, že byl k spolupracovníkům bezohledný, by bylo rozhodně nespravedlivé.“

„Takže vás ani příliš nepřekvapilo, když vás ve dvě v noci požádal, abyste se dostavil už v šest?“

„Ne. Pracoval jsem do tří, přečetl jsem celý rukopis a nastavil budík na tři čtvrti na šest. Když jsem se ráno probudil, osprchoval jsem se a sešel dolů.“ Opět se zachvěl.

„A zastihl jste sira Gordona mrtvého.“

„Ano.“

„Kolik přesně bylo?“

„Šest, na minutu přesně. Sir Gordon si velmi potrpěl na přesnost a my jsme tento jeho požadavek vždycky respektovali.“

Alex souhlasně přikývl. Zapálil si cigaretu a po chvíli poznamenal jakoby na okraj:

„Zmínil jste se, že vás sir Gordon nejdříve pozval na sedmu a potom přesunul setkání na šestou. Za jakých okolností si vás objednával na sedmu?“

„Nerozumím.“

„Chci vědět, kdy vám to řekl?“

„Kdy? Hned si vzpomenu. U večeře. Seděli jsme u stolu, to znamená obě dámy, sir Gordon, pan Cyril a já. Sir Gordon řekl: ‚Robert, počítejte s tím, že vás budu ráno potřebovat, přijďte přesně v sedm do mé pracovny. Doufám, že budete do té doby hotov s mým rukopisem.‘ Odpověděl jsem, že se na to může spolehnout, a proto jsem se pustil hned po večeři do práce.“

„Takže jste nechytal v noci motýly se sirem Gordonem a jeho bratrem.“

„Ano, z tohoto důvodu jsem se nezúčastnil chytání.“

„Kdy změnil sir Gordon rozhodnutí?“

„Stalo se tak přibližně ve tři čtvrti na dvě, když jsem za ním sešel dolů do zahrady. Chtěl jsem se zeptat, mám-li mu přinést rukopis hned teď nebo až v sedm. Ale sir Gordon chtěl ještě provést menší úpravy v přednášce, a tak si nás pozval na šestou, abychom mohli rukopis důkladněji probrat. Měl jsem potom odvézt knihu nakladateli. Když jsme se rozcházeli, připomenul mi ještě jednou, že mám přijít v šest. To byla poslední slova, která jsem od něho uslyšel...“

„Před svědky?“

„Nerozumím.“

„Chci vědět, řekl-li vám sir Gordon v přítomnosti někoho jiného, že vás očekává ráno v šest?“ vysvětloval Alex trpělivě.

„Ano, jistěže. Byl u toho pan Cyril Bedford.“

„Jste přesvědčen, že si to zapamatoval?“

„Ano, samozřejmě, jeho se to týkalo rovněž.“

„Rozumím. Ještě něco. Všimli jsme si, že je v psacím stroji, té underwoodce, co stojí v pracovně sira Gordona, úplně nová páska. Víte, kdy byla vyměněna a kdo ji tam dal?“

„Jak bych to nevěděl, vyměňoval jsem ji sám.“

„Kdy?“

„V sobotu ráno. Přijel jsem do Richmondu dřív než sir Gordon a paní Sylvie. Mým úkolem bylo připravovat pracovní podmínky, to znamená zjistit, je-li v pořádku psací stroj, nachystat tužky, inkoust, papír atakdále.“

„Kdo psal na nové pásce, vy nebo sir Gordon?“

„Já ne. Sir Gordon asi taky ne, ačkoli to pochopitelně bezpečně nevím. Přednášku měl už přepsanou a jenom ji stylisticky vybrušoval, případně doplňoval o některé informace. Vsuvky psal zpravidla plnicím perem. Jeho kniha byla taky přepsaná načisto, takže jsem jenom kontroloval některé údaje atakdále... Žádný z nás nepotřeboval psací stroj.“

„Rozumím. Ještě něco. Jak jste se dostal do pracovny, když zde sir Gordon nebyl? Pokojská se zmínila, pokud si vzpomínám, že je pracovna za jeho pobytu v Londýně vždycky zamčená na klíč.“

„Sir Gordon mi ho dal. Pokojská musela uklidit pracovnu před jeho příjezdem, a já zase připravit všechno k práci.“

„Rozumím. Kolik je vám roků?“ přešel nečekaně na jiné téma.

Reutt byl otázkou tak překvapen, že nebyl schopen odpovědi.

„Promiňte, nerozumím.“

„To je snad nejlehčí otázka na světě. Ptal jsem se, kolik je vám roků.“

„Dvacet osm.“

„Hádal jsem vám tento věk. Siru Gordonovi bylo, zdá se, osmapadesát?“

„Ano. Ale nechápu...“

„Vy nechápete velmi mnoho věcí, pane Reutte,“ pravil káravě Alex. „Nechápete velmi mnoho věcí, ačkoli jste vystudoval s vyznamenáním vysokou školu, jak jste nám před chvílí řekl. Zdálo by se, že... Nu, nechrne to být. Děkujeme prozatím.“

Reutt vstal. Joe se zvedl rovněž.

„Promiňte, ještě jedna maličkost...“ Pleskl se rukou do čela, jako by si náhle něco připomněl. „Mohl byste mi něco ukázat v pracovně zemřelého?“

Naznačil mladému muži dveře, spojující jídelnu s pracovnou. Vykročil první a otevřel je. Reutt ho následoval, ale zůstal na prahu stát. Parker sklapl poznámkový blok, do kterého si něco zapisoval, a zamířil k nim.

„Jsou to ty mury, které profesor včera chytil?“ Joe šel ke stolu a ukázal na zkumavky, uložené předtím v brašně. Reutt k němu váhavě přistoupil. Celou dobu se bázlivě ohlížel na psací stůl, u kterého teď už nikdo neseděl.

Naklonil se nad ním.

„Asi ano,“ řekl, když si prohlédl motýly zblízka. „Ano... Jsou to čtyři Atropos... Sir Gordon se zmínil, že je chytil této noci, říkal, že mu štěstí výjimečně přálo, a asi měl pravdu, protože se málokdy podaří chytit tolik exemplářů na jednom místě v několika hodinách. Víc vám nemohu říct, protože jsem u toho nebyl. Pan Cyril Bedford vám bude moci poskytnout daleko úplnější informace. Asistoval mu celou dobu.“

„Dobrá,“ přikývl Joe. „A teď poslední, maličká otázka: Přibližoval jste se v poslední době k tomuto oknu?“

„Jak to, prosím, myslíte?“

„Ptám se vás,“ vysvětloval Joe, „zda jste přistoupil k tomuto oknu dnešního rána, když jste zastihl sira Gordona bez známky života? Mohl jste si například myslet, že omdlel, a jít otevřít okno, aby mohl dovnitř čerstvý vzduch. Právě to jsem měl na mysli.“

„Ne, prosím, nešel jsem k oknu. Určitě ne. Nenapadlo mě to. Nenapadlo mě to z toho jednoduchého důvodu, že jsme v přítomnosti sira Gordona zásadně neotevírali okna. Trpěl kloubovým revmatismem. Měl spondylózu a nesnášel průvan. Dostával po něm tak prudké bolesti, že se chránil chladu, nosil i za teplého počasí vlněný svetr. Hlídal všechna okna v domě, aby mu je chraňbůh nikdo neotevřel. V tomto ohledu by se dalo mluvit přímo p fóbii.“

„Rozumím, ještě jednou vám děkuji. Poskytl jste nám několik cenných informací,“ řekl Joe a pozorně se na něho podíval. „Doufám, že jste nám pověděl vše, co víte, a že jste nic nezamlčel. Je vám snad známo,

že zatajování faktů, které by mohly přispět policejním orgánům v odhalení zločinu, je trestné.“

„Ano, vím o tom,“ zašeptal Reutt, „tušil jsem, že takové ! předpisy existují.“

Pohlédl nejistě na Alexe, ale ihned uhnul očima před jeho pátravým pohledem.

„Mo... mohu se vzdát?“

„Zajisté, můžete jít.“

Alex chvíli pozoroval zamyšleně dveře, za kterými zmizel Reutt, potom se obrátil na Parkera:

„Tak co si myslíš o tomhle krasavci?“

„Je pěkný, to je pravda. Ale myslím si taky, že nám neřekl všechno, co ví. Ten chlapík před námi něco zatajuje, Joe. Nebýt toho, že jsem se ti nechtěl plést do výslechu, nedal bych se tak snadno odbýt.

„Nerozumím“, „ano, prosím“, „ne, prosím“. Předpokládám, žeš ho pustil jenom proto, aby o samotě dozrál. Máme ho po ruce, nikam nám neuteče, a až si vyslechneme ostatní, budeme si ho moci vzít zase na kobereček.“

„Plně sdílím tvůj názor,“ řekl Alex a následoval Parkera do jídelny. „Co teď, Bene?“ zeptal se, když usedl ke stolu. Ale dříve než stačil Parker odpovědět, někdo zaklepal. Byl to seržant Jones s dlouhou, úzkou, zapečetěnou úřední obálkou.

„Tohle vám posílají z Yardu, šéfe. Řidič říkal, že budou každou chvilku hotovi s otisky na vitríně a vystřižené hlavičky.“

„Dobrá,“ Parker vzal obálku a šel s ní k Alexovi. Jones zatím tiše zavřel dveře a rychle vycouval na své stanoviště v hale.

„Copak ti píšou?“ Alex se zvědavě naklonil nad stůl.

Zástupce šéfa kriminálního oddělení otevřel obálku.

„Hned po příchodu jsem sdělil centrále jména všech lidí, kteří strávili poslední noc v tomto domě. Chtěl jsem vědět, zda by se o nich něco nenašlo v archívu. Centrála soustřeďuje informace o různých lidech, protože vždycky existuje určitá šance, že se nám budou jednou hodit...“ Nedokončil a sklouzl očima na list papíru, připevněný svorkou k druhé, menší obálce, která byla vložena ve větší. Podal mu jej. Alex četl:

„Zpráva archívu:

1. Sir Gordon Bedford – žádný přestupek proti zákonu ani žádný kontakt s případem, který by byl předmětem soudního vyšetřování nebo stíhání.

2. Sylvie Bedfordová – totéž.

3. Judita Bedfordová – totéž.

4. Agnes Whitová – totéž.

5. Robert Reutt – totéž.

6. Cyril Bedford – výtah, z jeho spisů v přiložené obálce.“

Joe ještě nedočetl, když Parker otevřel menší obálku.

Vytáhl z ní několik hustě popsaných stránek a položil je před sebe.

„Poslouchej,“ řekl po chvíli. „Poslouchej dobře, tohle vypadá velmi zajímavě.“

„Copak ti píšou?“ Joe se mu podíval přes rameno. „Kéž by se jim podařilo prokázat jasně a nezvratně, že pan Cyril Bedford je bratrovrah! Vrátil bych se hezky do svého tichého, útulného a teplého bytu a spal, spal... Káva mě vůbec nevzkřísila, bohužel.“

„Tak mě už nech konečně číst,“ Parker se ohnal rukou, jako by ho chtěl umlčet.

Četl polohlasem. Joe poslouchal, opřen pohodlně o opěradlo širokého křesla. Ale ačkoli měl přivřené oči a působil dojmem, že dříme, zapisoval do paměti každé slovo.

Kapitola devátá Cyril Bedford

„CYRIL BEDFORD – narozený 27. X. 1914 v Londýně, syn Edvarda a Diany, roz. Barnettové, výška šest stop a dva couly, váha kolem dvou set dvaceti liber, oči modré, vlasy světlé, zvláštní znamení žádné, kapitán tankových vojsk v záloze, nositel četných medailí za statečnost, udělených za války.

ZADRŽEN dne 10. února 1951 pro padělání podpisu a pokus o inkasování šeku ve výši 1 000 (jednoho tisíce) liber z konta svého bratra, sira Gordona Bedforda, v londýnské ústředně Barclay[^] Bank. Podpis na šeku nebudil žádné pochyby, zato jeho výše. Ředitelství banky se spojilo s majitelem konta, sir Gordon popřel, že by kdykoli komukoli vystavoval tak vysoký šek... Netušil, že jde o jeho vlastního bratra. Na Cyrila Bedforda byla ihned uvalena vazba. Téhož dne v odpoledních hodinách došla žaloba firmy Bezeg and Bezeg, obchod fotografickými přístroji a potřebami. Obžalovaný CYRIL BEDFORD byl komisio-nářem této firmy a rozprodával její výrobky. Během inventury, provedené tohoto dne v jejích skladech, byl zjištěn úbytek zboží v hodnotě 980 (devíti set osmdesáti) liber, které nebyly kryty v hotovosti.

Během vstupního výslechu, uskutečněného téhož dne večer, se obžalovaný ihned přiznal k protizákonnému přivlastnění zboží a padělání podpisu.

Případ však nebyl postoupen soudu, protože hned nazítří byly obě žaloby odvolány a Cyril Bedford propuštěn z vazby.

POZNÁMKA: Z důvěrných informací je známo, že sir Gordon Bedford odvolal žalobu, jakmile se dověděl, že podpis padělal jeho bratr. Pokud se týče firmy Bezeg and Bezeg, využil sir Gordon dle získaných informací svého vlivu a ihned uhradil škodu, vzniklou odcizením zboží ze skladu firmy...

Parker se odmlčel a pohlédl na Alexe.

„Nemyslím, že se musel příliš namáhat, aby přemluvil firmu Bezeg and Bezeg k odvolání žaloby a přijetí úhrady za manko. Pochybuji, existuje-li ve Spojeném království firma, která si chtěla rozlít ocet s tak významným expertem pro import a export... Ale podívejme se, co píšou dál.“

„INFORMACE O ŽIVOTĚ A POVAHOVÝCH VLASTNOSTECH CYRILA BEDFORDA:

Neobyčejně odvážný, citovaný několikrát v armádních rozkazech. Od dětství prozrazoval sklon k dobrodružství. V patnácti letech utekl z domova. Byl nalezen v jednom přístavu, odkud se chtěl jako černý pasažér přepravit přes oceán, a vrácen rodičům. Později studoval na univerzitě v Cambridge, kterou řádně ukončil. Již tam byl pověstný milostnými pletkami a rozmařilým životem. Později hrával karty a sázel na koňských dostizích. Po otcově smrti utratil v několika měsících celý dědický podíl, velmi vysokou částku ve výši kolem osmdesáti tisíc liber. Polovinu rodinného domu v sousedství Richmondu, odkázanou v závěti, prodal svému staršímu bratru Gordonovi.

Po odchodu z Cambridge a ztrátě veškerého majetku se stýkal Cyril s bookmakery a majiteli nelegálních heren bakarátu v Soho, těšících se nechvalné pověsti. Scotland Yard ho po celou tu dobu sledoval, ale nepodařilo se mu prokázat žádný nezákonný čin, na jehož základě by mohl být obžalován z trestné činnosti. Rok před válkou poznal Juditu Spencerovou, starší o osm let, a oženil se s ní. Vlastnila slušnou částku v bance a nemovitost v Surrey. Podle získaných informací stačil Cyril Bedford prohrát veškeré ženino věno včetně nemovitosti během jednoho roku, tedy do začátku války, kdy byl odveden, v důsledku čeho zůstala jeho žena úplně bez prostředků. Z finanční tísně ji vytáhl sir Gordon Bedford, který jí nabídl, aby se nastěhovala do rodinného domu Bedfordových v Richmondu, a vyplácel jí pravidelně podporu. Po skončení války a demobilizaci se Cyril Bedford k manželce nevrátil, zkoušel štěstí v různých povoláních. Mimo jiné mu hrozila v té době žaloba z účasti na rozšiřování pornografických snímků, které vyráběl s jistým Davidem Shinglem, vedeným několikrát v našich rejstřících. Ale ani v tomto případě se nepodařilo shromáždit proti němu dostatek důkazů. Později zkoušel Cyril Bedford štěstí v nejrůznějších povoláních, až nakonec získal místo komisionáře firmy Bezeg and Bezeg. Podrobnosti, týkající se zakončení tohoto pracovního poměru, byly uvedeny úvodem.

Po propuštění z vazby se Cyril Bedford vrátil k ženě a od té doby s ní žije v rodinném sídle v Richmondu. Z důvěrných informací je známo, že sir Gordon Bedford, člověk bezúhonný, těšící se skvělé pověsti, učinil na mladšího bratra nátlak a pohrozil mu zveřejněním usvědčujících důkazů, na jejichž základě by mohlo být obnoveno soudní jednání o padělání šeku. Tak či onak se Scotland Yardu doneslo, že pohrozil bratrovi vězením, bude-li kompromitovat dobré jméno Bedfordových a získávat nepoctivým způsobem peníze. Jedině tím lze vysvětlit návrat Cyrila Bedforda k manželce a jeho život v ústraní.

POVAHOVÉ VLASTNOSTI: Velmi inteligentní a schopný, jak svorně tvrdí bývalí profesori ze střední školy a univerzity. Neobyčejně pohotový. Způsoby a chování dokonalého džentlmena. Špatné vlivy však vždycky převažují nad dobrými...

Parker schoval zprávu do obálky.

„To by bylo ve zkratce asi tak vše. K informacím jsou ještě připojeny otisky prstů a podrobnější životopisné údaje...“

„Máte ohromný archív,“ Joe se napřímil a hlasitě zažíval. „Dal bych hodně za to, kdybych se dověděl, co si myslí o mé maličkosti. Na základě získaných informací lze charakterizovat Joa Alexe jako člověka domýšlivého, lehkomyšlného s podivínskými sklony...“ Co tomu říkáš, Bene?“

Parker potřásl hlavou.

„Nikdy jsi nepřekročil meze zákona... Kdyby tomu tak bylo, Scotland Yard by shromažďoval o tobě informace buď soustavně, nebo by je doplňoval od případu k případu celý tvůj život. Pan Cyril Bedford nemá pravděpodobně tušení, co všechno o něm víme.“

„Nebo i má? Ale co na tom? Přece jsi sem nepřišel jediné proto, abys ohromil Cyrila Bedforda množstvím informací, které vaši důvěrníci zapsali do knihy jeho života? Co kdybychom si ho teď pozvali? Jeho životopis působí na mou představivost velmi povzbudivě. Mám-li být upřímný, tak je mi sir Gordon Bedford se svou bezúhonnou pověstí, geniální intuicí pro obchod a ekonomii, nenávisť k alkoholu a nikotinu daleko méně sympatický než jeho marnotratný bratr. Ale promluvme si s tím osmačtyřicetiletým rošťákem a uvidíme. Třebas z něho vytáhneme něco zajímavého?“

Parker přikývl souhlasně hlavou. Beze slova vstal, přistoupil ke dveřím a zašeptal pár slov neviditelnému Jone-sovi. Mlčky čekali, po chvíli někdo zaklepal. Jones strčil hlavu dovnitř a řekl: „Pan Cyril Bedford!“ Vpustil ohlášeného do jídelny a zavřel dveře. Parker vytáhl zápisník a začal v něm listovat, jako by ho nebral na vědomí.

Alex se nadzvedl na židli.

„Posaďte se, prosím, a odpusťte, že vám to navrhuji ve vašem vlastním domě...“ pravil nenucené a sám taky usedl, dívaje se zvědavě na Bedforda. I kdyby nevěděl, že je Gor-donovým bratrem, poznal by to bez nejmenších obtíží.

Cyril Bedford měl stejně mohutnou postavu a široká ramena jako jeho starší bratr. Ale ačkoli Joe nikdy neviděl slavného entomologa živého, byl si naprosto jist, že se nepohyboval ani zpoloviny tak lehce a elegantně jako muž, který proti němu právě usedl, vytáhl dýmku, zápalky a du-sátko na tabák. Když se jejich pohledy setkaly, Alex pochopil, proč nazvala Agnes Whitová Cyrila Bedforda fešákem. Byl to opravdu velmi pohledný muž.

Joe na něho hleděl s jakýmsi těžko definovatelným zklamáním. Až po chvíli si uvědomil, že ho rozčarovala jeho tvář, v níž neobjevil žádnou stopu slabosti či bídáctví, kterou podvědomě tušil po seznámení s jeho životopisem. Fy-ziognomista by asi nikdy neuhodl, proč se Cyril Bedford nestal poctivým a považovaným občanem a proč vede groteskní život v domě svého dětství, vězněm nemilovanou ženou, vydán na milost a nemilost bratra, který jím pravděpodobně pohrdal, i když si vůči němu patrně uchoval vědomí bratrské soudržnosti.

„Dovolili jsme si vás pozvat v souvislosti s tragickou událostí, které padl za oběť váš bratr, sir Gordon Bedford,“ řekl Joe tichým hlasem. „Pokud nejste bratrovou smrtí příliš zdrcen a můžete vypovídat, byli bychom vám velmi zavázáni, kdybyste nám laskavě pomohl...“

Poklesl hlasem, čekaje odpověď, ale muž, sedící proti němu, se ani nepohnul. Pokračoval tedy:

„Jestliže jsem se zmínil, že potřebujeme vaši pomoc, pak je to tím, že okolnosti, za jakých zemřel, stavějí policii před velmi těžký úkol...“

Všiml si, že se Cyril Bedford při posledních slovech neklidně pohnul. Parker přestal zapisovat a zvedl hlavu.

„Nemohl byste se laskavě vyjadřovat jasněji?“ řekl Cyril Bedford tak klidným hlasem, že se pro změnu neklidně zavrtil Alex. „Prozatím si nedovedu představit, v čem bych vám mohl být nápomocný. Smrt je neodvratná a nikdo ji nemůže vzít zpět.“

„To platí i pro zločin“ přisvědčil Joe, „Neprosil jsem vás, abyste vrátil život svému tragicky zemřelému bratrovi, protože to není v lidských silách. Prosil jsem, abyste pomohl nám, kteří se pokoušíme sloužit zákonu na tomto světě. Váš bratr byl zavražděn.“

Muž, sedící proti němu, přivřel oči. To byla jediná reakce na zprávu o násilné smrti jeho bratra. Ihned se však ovládl, a když se po chvíli zeptal: „Víte to určitě?“ zněl jeho hlas naprosto klidně.

„Asi ano, když to říkám.“

Opět následovalo mlčení. Cyril Bedford si zapálil dýmku, umačkal tabák dusátkem a začal pomalu vypouštět obláčky kouře.

„Mohl byste nám něco povědět o posledních hodinách, které jste strávil se svým bratrem?“ Joe s požitkem vdechl kouř z Bedfordovy dýmky... Střední Capstan, odhadl ho znalecky.

„Ano, samozřejmě...“ Cyril přikývl a odložil dýmku. „Po večeři jsme šli společně chytat motýly. Asistent mého bratra, Robert Reutt, pročítal ve svém pokoji bratrův rukopis, který měl ráto odevzdat nakladatelství, a protože byla krásná noc a období, kdy některé druhy nočních motýlů přelétají nad touto částí Londýna, chtěl bratr strávit několik hodin d osvětleného plátna, na které lákal hmyz. Šli jsme do zahrady společně. Mým úkolem bylo motýly usmrcovat. Gordon je chytil. Dělal to velmi šikovně. Není to nijak snadné, protože uvěznění motýli se prudce zmítají, a mohou si přitom poškodit křídla. Lov se skutečně vydařil. Gordon chytil čtyři smrtihlavy a byl v skvělé náladě. Hromadný výskyt těchto motýlů v naší čtvrti právě v tomto ročním období potvrzoval jeho teorii o... Nevím vlastně, o jakou teorii šlo, protože...“ zarazil se na chvíli, v níž Alex zahlédl jakýsi stín úsměvu v koutcích jeho rtů, „protože můry nesnáším a smrtihlavy už teprve ne. Tak či onak jsme je chytali až do dvou. Reutt sešel do zahrady, aby se bratra na něco zeptal, potom jsme se vrátili společně domů. Robert a já jsme šli nahoru do svých pokojů, Gordon zůstal dole. Měl dnes odletět do Spojených států a chtěl si ještě pročíst přednášku, kterou si připravil pro tuto příležitost. S Reuttem a se mnou si domluvil schůzku nejdřív na sedmou, potom ji přesunul na šestou, protože předpokládal, že nám práce na knize zabere trochu víc času. Před ranní schůzkou se chtěl ještě trochu prospat a probrat s Reuttem některé detaily své přednášky.“

„Rozumím. Co jste dělal, když jste se rozloučil s bratrem?“

„Zašel jsem do temné komory, kde se sušily zvětšeniny. Asi za čtvrt hodiny za mnou přišel Gordon.“

„To jsem nevěděl. Váš bratr tedy za vámi zašel do temné komory?“

„Ano...“ Cyril zvedl obočí s náznakem údivu. „Samozřejmě, byl u mne. Prohlížel si snímky, řekl, že chce vzít komplet snímků smrtihlavů do Spojených států, potom odešel...“

„Šel do své ložnice nebo dolů do pracovny?“

„Myslím, že šel dolů. Chtěl přece pracovat. Řekl jsem mu, že budu před třetí hotov a že si potom pár hodin zdřímnu. Protože můj budík zvoní velmi hlasitě, daleko hlasitěji než Reuttův, poprosil jsem ho, aby mě probudil v půl šesté. Do té doby jsem si chtěl odpočinout, protože jsem věděl, že mě čeká perný den, dokud Gordon neodjede na letiště.“

„Kolik bylo přibližně hodin, když jste se rozešli?“

„Vím to dokonce velmi přesně,“ odpověděl klidně Cyril. „Když jsme mluvili o buzení, podíval jsem se na hodinky. Pamatuji, že bylo za pět minut půl třetí...“

Pronesl tato slova klidným, měkce vibrujícím hlasem a netvářil se ani dost málo jako člověk, který je zdrcen náhlým neštěstím. Smrt nejbližšího příbuzného na něho zřejmě neudělala příliš velký dojem.

Alex se hluboce nadechl, potom se zeptal rychle, jako by to říkal jen tak mimochodem:

„Odpusťte, ale nepůsobíte dojmem člověka, příliš dotčeného bratrovou smrtí.“

Cyril Bedford vytáhl z úst dýmku, kterou do nich předtím vložil, a mlčky se díval na Alexe. Nakonec řekl:

„Byly chvíle, kdy jsem ho nenáviděl víc než kohokoli na světě. Myslím, že jsme se neměli rádi ani dřív, když jsem byl malý kluk a on dospívající chlapec.“

„Děkuji za upřímnost. Chci vás upozornit, že známe víceméně příčiny, proč žijete v tomto domě a nevycházíte z něho. Scotland Yard má ve svém archivu dosti podrobné informace o tamté události.

Nemůžete popřít, že smrt sira Gordona je pro vás v mnohém ohledu velmi... velmi výhodná.“

„Pozoruji, že znáte hříchy mého mládí...“ odpověděl Cyril s úsměvem. „Ale máte pravdu, Gordonova smrt není určitě nejsmutnější událostí v mém životě, to přiznávám. Ale zeptáte-li se, zda jsem ho zabil, tak vás musím zklamat. Nezabil jsem ho.“

„Kdo ho mohl podle vás zabít?“

Cyril zvedl rychle hlavu a pohlédl pátravě na oba muže, sedící proti němu. Potom natáhl ruku po vyhaslé dýmce a delší chvíli ji soustředěně zapaloval, přemýšleje zřejmě o odpovědi.

„Nevím...“ pravil nakonec tak nenuceným tónem, až se to zdálo nápadné. „Nevím, ale neřekl bych vám to, ani kdybych to věděl.“

„Proč?“

„Protože mému zemřelému bratrovi chyběly podle mého skromného mínění nejprostší lidské vlastnosti, i když se vyznačoval příslovečnou poctivostí a zásadovým, ryzím charakterem. Byl to panovačný protivný dědek, pitomec a hypochondr, který otrávil život každému, s kým žil. Ať ho zavraždil kdokoli, pokud to ovšem není opravdu sebevražda, o čemž ostatně pochybuji, protože by to byla první lidská věc v jeho životě, prokázal mi obrovskou službu a nikdo ode mne nemůže žádat, abych udával svého dobrodince.“

Zmlkl a náhle zvážněl: „Nemyslíte, že to mohla být skutečně sebevražda?“

„Co by ho k ní mohlo podle vašeho názoru dohnat?“

Cyril se opět zamyslel.

„Nevím,“ odpověděl posléze tichým hlasem. „Nevidím důvod, proč by si měl brát život. Ale teď vážně.

Znám trochu lidi a mluvil jsem s ním krátce před smrtí. Rozhodně nepůsobil dojmem člověka, který pomýšlí na sebevraždu... Ne, v sebevraždu nevěřím.“

„Ale přitom nevidíte nikoho, kdo se ho chtěl zbavit?“

„Ne. Vlastně ano, když se to tak vezme. Každý z nás měl k tomu nějaký důvod. Ale z malicherných příčin by ho přece nikdo nezabíjel. Ne, opravdu nevím... Jediným člověkem, který měl skutečně chuť i motiv, jsem byl snad jedině já.“

„Pravda, měl jste důvod i příležitost,“ přiznal klidně Joe. „Ale nejsem si tak docela jist, že jste ho měl jedině vy. Pokud se váš bratr nerozhodl sám a dobrovolně opustit tento svět, pak zde byly aspoň dvě osoby, které by ho byly nejraději viděly mrtvého... Ale mohu se pochopitelně mýlit... Třebas se to všechno odehrálo jinak. Abych pravdu řekl, mám určitou teorii, která se prozatím opírá o čistě abstraktní úvahu. Kromě toho nejsme ani zdaleka hotovi s výslechy. Vy pěstujete ty krásné jiriny?“

Bedford zvedl udiveně obočí, překvapen nečekanou otázkou, ale vzápětí se ovládl.

„Ano. Vám se líbí?“

„Velice. Je to fantastické, že kvetou už počátkem léta. Jak jste to dokázal?“

„Troška vynalézavosti a hodně času na zabití. To je vše. S rostlinami se dají dělat kouzla, má-li člověk čas a chuť.“

„Jiřiny pocházejí, zdá se, z Mexika?“

„Všechny odrůdy jiřin pocházejí z Mexika.“

„Z Mexika tedy. Zdá se, že jediné jiřiny a jistá odrůda červených růží obsahují specifické přirozené barvivo, kterého se kdysi používalo k barvení vlny a hedvábí. Jak se vlastně jmenuje? Nevzpomínáte si?“

„Musím s hanbou přiznat, že mě jejich barva a tvar zajímá daleko víc než chemické vlastnosti.“

„Jistě, chápu,“ přisvědčil Joe s pochopením. Koutkem oka zaregistroval užaslý Parkerův pohled.

„Děkuji...“ Vstal. Cyril Bedford se zvedl rovněž. „Vraťte se, prosím, do svého pokoje. Protože vyšetřování dosud probíhá, prosím, abyste se až do odvolání nevzdalovali ze svých pokojů. Promiňte, že o tom mluvím, ale policisté v hale nikoho nevypustí bez našeho výslovného svolení. Zmiňuji se o tom především proto, že dům je pečlivě hlídán, a nerad bych, aby se kdokoli z vás vystavoval zbytečným nepříjemnostem.“

Bedford zdvořile přikývl a mlčky zamířil ke dveřím, které za sebou tiše zavřel.

Jakmile byl pryč, Parker se pustil do Alexe:

„Co to plácáš za nesmysly? Mluvíš s lidmi, jako bys věřil, že se vrah dobrovolně přizná a ještě nám bude vděčný za to, že ho pošleme na šibenici. Co tě to proboha napadlo, bavít se s ním o jiřinách?“

„Odpověď na první otázku zní,“ odpověděl Joe a vztyčil palec: „Ano, věřím, že se vrah najde v dohledné době jaksí sám. Stop máme už tolik, že chybí jenom příslovečný spojovací článek. Odpověď na druhou otázku,“ pokračoval vztyčiv ukazováček: „Abys věděl, sám jsem si vzpomněl na název toho barviva.“

Vyskytuje se jediné u červených růží a jiřin.“

„Jak se jmenuje?“

„Cyanin...“ Joe zakýval uznale hlavou, jako by chtěl sám sebe pochválit. „Uznej, že je to náhoda, když takový ignorant na chemii ví zrovna to.“

Kapitola desátá Otisky prstů na vitríně a fotografii patří...

„Zbývají nám ještě obě Bedfordové, pokud se nemýlím... Kterou z nich si pozveme dřív?“

Ale osud rozhodl za Parkera a sám odpověděl na tuto otázku.

„Volají vás z centrály, šéfe.“ Hlava seržanta Jonese se objevila ve dveřích už bůhvípokolikáté tohoto dopoledne.

Parker vstal a rychle vyšel z jídelny. Alex zabořil hlavu do rukou a chvíli nehybně seděl. Jeho obličej byl v té chvíli velmi soustředěný a vážný; ironický, trochu netečný úsměv se rozplynul.

„Ano,“ řekl polohlasem. „Asi to tak bude... Pokud ovšem... Hlavičku z fotografie mohla vystříhnout pokojská, ale neudělala to, protože... Nu ovšem, jediné Judita Bedfordová, nikdo jiný. Jsem zvědavý, jak vypadá. Podle toho, co říkala Agnes, je to chudinka, zatížená komplexy. Asi ho miluje. Člověk by neřekl, co lásky se skrývá pod tou puritánskou, skromnou střechou. Ano, určitě Judita Bedfordová.“

Dveře se otevřely. Parker je energicky zabouchl, potom přistoupil rychle ke stolu. Položil ruku na rameno Alexe, který usedl hlouběji v křesle a opřel se zády o opěradlo.

„Víš, čí otisky byly zjištěny na vitríně a té vystřižené hlavičce? Tak odpověz, spáči, který vždycky tvrdíš, že je policejní aparát dobrý jediné k tomu, aby detektivům komplikoval život a znemožňoval dopadení vraha! Věnuji ti pravý stříbrný anglický šilink, když na to přijdeš. Ale ty na to nepřiď, protože se to zdá zcela nemožné.“

„Ty mě podceňuješ, nevěřící Tomáši,“ řekl s povzdechem Alex. „Nikdy nepochopím, jak je možné, že člověk, kterého znám tolik roků jako správného a inteligentního člověka a skvělého kamaráda, může mít tak nesmyslně přezíravý vztah k mozku a geniální funkci jeho šedých buněk. Jakmile vystupuješ v roli policisty, uvažuješ naivně jako čtenář detektivek. 'Otisky prstů přivedly zločince na šibenici!' Díky skvělé práci našich laboratoří dokonale vybavených nejmodernější vědeckou aparaturou nebezpečný vrah v krátké době zneškodněn! Takové titulky jsou dobré pro bulvární tisk. Ale že se ty, můj přítel, Benjamín Parker, zástupce šéfa kriminálního oddělení královské municipální policie, zvané rovněž Scotland Yard, domníváš, že já nevím, komu patří otisky, to už je přespříliš, miláčku. Chceš to vědět?“

„Tak mluv, když to víš.“ Parker po něm nedůvěřivě zašilhal. „Vědět to nemůžeš, nanejvýš uhodnout. Máš jednu šanci ku pěti, protože právě tolik je podezřelých.“

„Nikoli, nejdražší. Já vím bezpečně, že ty otisky pocházejí od paní Judity Bedfordové.“

Parker otevřel ústa, potom je sklapl a opět otevřel. Vytáhl stříbrný šilink a slavnostně ho podal Alexovi.

„Tak ty takhle...“ řekl tichým, vyčítavým hlasem, „tys věděl, kdo zabil Bedforda, a nechal sis to pro sebe?“

„Nechápu. Co tím chceš říct?“ Joe zvedl udiveně obočí.

„Doufám, že se z toho ta ženská už nevyseká, až se vytasíme s tak evidentními důkazy.“

„To se uvidí. Podle toho, co jsme objevili v pracovně Gordona Bedforda, není vrah žádný pitomeček. Ale co když se mýlím?“

„To se rozumí, že se mýlíš,“ pravil Parker a vykročil energicky ke dveřím. V polovině cesty však zpomalil, zůstal stát a ohlédl se. „Co tím chceš říct, Joe?“ zeptal se nedůvěřivě.

„Nic, nic. Dej si zavolat Juditu Bedfordovou a zeptej se jí na to sám,“ zvedl Joe ruce. „Ani nevíš, jak jsem napjatý. Kromě toho si myslím, že se blížíme k finiši.“

„Neříkej,“ Parker pokrčil pochybovačně rameny. „Hned ji tu budeš mít.“

Odešel a chvíli hovořil polohlasem s Jonesem. Potom se vrátil a přistoupil váhavě ke stolu. Opřel se o něj rukou a mlčky stál dívaje se upřeně ke dveřím. Joe, který ho dobře znal, se nezdržel úsměvu. Věděl, proč Parker stojí. Nepokládal za slušné přijmout svědkyni vsedě, protože byla ženou. Současně však byla vražedkyní, a proto nepokládal za vhodné vstávat při jejím příchodu, jako by šlo o obyčejnou ženu, jíž muži prokazují úctu, příslušející jejímu pohlaví. Proto ji očekával vstoje.

Dveře se otevřely.

Joe se nadzvedl na židli. Neprojevilo sice údiv, ale musel se velmi ovládat, aby to na něm nepoznala. Žena, kterou vyběhl gestem, aby usedla, mohla odpovídat nejrůznějším představám, jenom ne představě ženy Cyrila Bedforda.

Malá, scvrklá a lehce shrbená vypadala jako hrbáček bez hrbu. Nejpodivnější však byla její hlava, s vlasy bílými jako mléko, a tvář, pokrytá sítí drobných vrásek. Cyril Bedford, který přece nebyl žádný chlapec, by ji mohl klidně představit jako svou matku. Jedině energické, rychlé pohyby dávaly tušit, že není starší šedesáti let. Před dvaceti léty jí přivedl osud do cesty mladého krásného hromotluka. Zamilovala se do něho na první pohled? Určitě. Jak jí bylo, když prohrál v kartách celé její věno? A co prožívala, když ji po odchodu na frontu zanechal bez jediného penny, naprosto lhostejný k jejímu osudu? Jak to prožívala potom, když válka skončila a on se nevracel? Třebas na něho zanevřela? Nebo ho pořád milovala a smířila se s tím, že její city neopětuje, že je to jednostranná láska matky k nezvedenému dítěti? Tak či onak ho přijala zpátky, když se k ní vrátil na nátlak svého bratra, obdařeného mimořádným smyslem pro povinnost. Trpěla kvůli tomu? Určitě.

Parker otevřel ústa, jako by chtěl promluvit. Joe hlasitě zakašlal a předešel ho:

„Byli bychom vám velmi zavázáni, kdybyste nám pověděla vše, co víte, a pomohla tak aspoň částečně vysvětlit tu tragickou událost. Musím se přiznat, že nám dělá hodně starostí. Tušíme, že v manželství sira Gordona Bedforda a paní Sylvie neklapalo všechno, jak by si bylo přát... Všechno nasvědčuje tomu, že jenom neznalost věci uchránila tento svazek před rozpadem. Jak váš manžel, tak i tajemník zemřelého, kteří hovořili se zemřelým několik hodin před smrtí, vypověděli, že sir Gordon neprozrazoval žádné sebevražedné sklony. Choval se jako jindy, intenzivně připravoval spolu s nimi materiály pro americkou cestu. Potom ho náhle našli mrtvého, otráveného kyanidem draselným, který vypil v kávě. Na psacím stole ležel dopis na rozloučenou, v němž se loučí nejněžnějšími slovy se svou ženou a svou sebevraždu motivuje výčitkami svědomí, protože se dopouštěl jakýchsi nekalých finančních machinací...“

„Chcete tím říct, že Gordon pokládal sebe za zloděje a svou ženu za anděla?“ Ačkoli se Judita Bedfordová snažila hovořit klidně, všimli si, že jí hlas přeskakuje vzrušením. Bylo zřejmé, že se velmi krotí, aby nevybuchla.

„Takový je přibližně obsah dopisu.“

„To je lež,“ odsekla krátce.

„Proč si to myslíte?“

„Protože i dítě by za půl dne poznalo, že Gordon je čistý jako křišťál, kdežto ona... Sylvie mu zahýbala s jiným člověkem.“

„Uvědomujete si, jak přitěžujete touto výpovědí ženě, jejíž muž, starší o třicet let, byl s největší pravděpodobností zavražděn?“

„Ještě nikdy v životě jsem nelhala,“ Juditina malá očka ho švihla zlostným pohledem. Na jejím bledém, svrasklém obličejí naskočila cihlová skvrna. „Vím, co říkám, a nejsem zvyklá, aby mě nějakí mladíckové poučovali, co mám dělat a co ne.“

„To je velmi hezké, že jste nikdy v životě nelhala,“ Joe zakýval uznale hlavou přecházející mlčením druhou polovinu její výpovědi. „Ale přesto vás ještě jednou upozorňuji, že vedeme vyšetřování, jehož výsledek může mít pro případného vraha sira Gordona katastrofální důsledek. Prohlášení, že jeho mladá žena milovala jiného muže a měla s ním dokonce poměr, ji staví do velmi nepříznivého světla, a každý, kdo takovou výpověď učiní, musí dokázat, že nemluví do větru, ale že se jeho obvinění zakládá na pravdě. Odkud to víte?“

„Můj pokoj sousedí s pokojem toho mladého muže. Slyšela jsem dost, abych měla jistotu.“

„Slyšela jste to přes stěnu?“

„Naše krby mají společný kouřový průduch, protože spolu sousedí,“ řekla Judita Bedfordová o něco tišeji.

Opět se lehce začervenala, tentokrát však nikoli hněvem, ale rozpaky.

„Co jste slyšela?“

„Velmi mnoho. Dostatečně mnoho, abych pochopila, že Sylvie je celá blázen do toho mladíka. Na vlastní uši jsem ji před druhou v noci slyšela říkat, že Gordona nemiluje, že ho nenávidí a že ho zabije, aby s ním nemusela jezdit do Ameriky.“

„Ten mladík je pan Reutt?“

„Žádný jiný mladík tu přece není.“

„Co jí nato řekl?“

„Vymlouval se,“ pokrčila rameny. „Je to hloupý kluk a slaboch,“ dodala s neskryvaným pohrdáním, které bývá často nejohroživější zbraní nešťastných stárnoucích žen. „To Sylvie je po něm posedlá, jediné ona.“

„Kdy jste zaslechla poprvé rozhovor, který vám otevřel oči?“

„Minulý týden, těsně před jejich odjezdem... Řezala jsem pro ně zrovna květiny v zahradě, aby si je odvezli do City. Asi mě viděli a nevšimli si, že jsem se vrátila domů. Tenkrát spolu jenom hrdličkovali... Ale z toho, co říkala Sylvie, jsem hned uhodla, že to není...“ zarazila se a zrudla ještě víc, „platonická láska, ale... ale že Gordona podvádí do všech důsledků.“

„Co jste udělala?“

„Nic.“

„Proč? Vám to bylo jedno?“

„Co jsem měla dělat? Bála jsem se jít ke Gordonovi, i když jsem věděla, že bych to měla správně udělat.

Už dávno jsem nenáviděla tu přivandrovalou holku... Vždycky jsem tušila, že to špatně dopadne. Ale Gordon by mi neuvěřil. Kdyby to zapřel, tak... tak... tak bych si to odskákala já, my. Cyril by se určitě moc zlobil... Moc by se zlobil.“

„Proto jste to neřekla ani manželovi?“

„Řekla,“ přiznala Judita. „Ale až po jejich odjezdu. Řekla jsem mu to ve středu.“

„Jak na to reagoval?“

„Nejdřív...“ opět se zarazila, potom ze sebe vysoukala s námahou: „Nejdřív se tomu smál! Ano... Sama bych tomu nikdy neuvěřila, ale chechtal se jako divý.“

Alex sklonil hlavu, aby potlačil smích, který mu cukal v koutcích rtů.

„Smál se jako blázen,“ pokračovala Judita Bedfordová, „a řekl, že Gordon je odporný starý páprda a že by mu na místě Sylvie dávno nasadil parohy, až by mu na nich usedaly můry jako na dubu... To bylo první, co na to řekl. Ale potom zvažněl, a ať se prý neopovázím o tom špitnout. Řekl, že Gordon je do Sylvie pořád celý pryč, že má na něho velký vliv, že bychom si to ošklivě odskákali, kdežto ona že by zůstala čistá. Že bychom v ní měli od toho okamžiku smrtelného nepřítele. Uznala jsem, že má pravdu, a nechala si to pro sebe... Ale potom se stala ještě jedna věc, která se mě hluboce dotkla, protože...“ Zarazila se a po chvíli tiše dodala: „Ale to nemá s tím, co vyšetřujete, co dělat. Je to čistě osobní věc, týká se jenom mne a mého muže...“

„Řekněte nám to, prosím.“ Alex se k ní naklonil a domlouval jí tiše, ale s důrazem. „Řekla jste před několika minutami, že jste nikdy v životě nelhala... Povězte nám všechno, celou pravdu. Ujišťuji vás, že policie je přítelem slušných lidí. Uděláme všechno, co bude v našich silách, abychom šetřili vaše city. Žádné slovo, které pronesete, nedostane se přes práh tohoto pokoje, pokud nesouvisí se zločinem a nebude moci být použito k prokázání viny vrahovi.“

Zvedla hlavu a dlouho mu mlčky hleděla do očí.

„Věřím vám, mladý muži,“ řekla tiše. „Vypadáte na slušného člověka a tamten pán taky,“ podívala se na Parkera. „Představovala jsem si lidi od policie úplně jinak. Vy nenosíte uniformu?“ V jejím hlase zazněla téměř dětská zvědavost.

„Vylište všechno co nejpodrobněji,“ vyzval ji mírně Alex. „Velmi nám na tom záleží.“

„Později... později jsem pochopila, že se musím tak jako tak obrátit na Gordona. Ale to šlo o něco jiného. Chtěla jsem, aby propustil pokojskou Agnes Whitovou...“

„Proč?“

„Protože... Víte, Cyril, můj muž, je velmi citlivý. Až přehnaně citlivý, opravdu...“ Opět se zarazila, jako by hledala vhodné slovo. „Ale ona, určitě jste s ní už mluvili... Je to sice obyčejná holka, ale některé její vlastnosti... jak to jen říct... je mladá a na venkovské děvče hezká... Už jsem to nemohla vydržet!“

Poslední slova pronesla vysokým, přeskakujícím hlasem a potom si zakryla obličej rukama.

„Teď to víte,“ dopověděla tiše po chvíli. „To ona... Ag-nes. Zdálo se mi, že se chová k mému muži příliš důvěrně... Nevím, jak to říct. Žijeme tu stranou od lidí, jenom s ní a starou kuchařkou... Chtěla jsem o tom říct Gordo-novi a požádat ho, aby ji dal pryč. Musel by mi ovšem odpřisáhnout, že o tom neřekne Cyrilovi.“

Kdyby se Cyril dověděl, že jsem si stěžovala před Gordonem, nevím, co by udělal... Proto jsem celou sobotu číhala, až bude Gor-don sám. Ale pořád mi to nevycházelo. Přitom si tamti dva vykládali za stěnou takové věci, že jsem stále víc myslela na to, jací jsou lidé proradní a že pokojská s Cyrilem... Tím nechci říct, že si to opravdu myslím, ale muži jsou takhle naivní a holky mazané... Proto jsem do noci čekala, až přestane chytat mýry... Mezitím jsem slyšela Sylvii, jak přemlouvá toho mladíčka, aby spolu utekli. Pomyslela jsem si, že taková Agnes má taky určitý půvab, i když je obyčejná, sprostá holka a přitom služka, zatímco já už nejsem nejmladší, že by Agnes mohla právě tak přemlouvat Cyrila... Nevěřím pochopitelně, že by s ní utekl, ale člověk se bojí i toho, čemu nevěří. Když jsem byla tedy přesvědčená, že Cyril už vyšel z temné komory a šel spát... Když jsem pro jistotu nakoukla do jeho pokoje a zjistila, že spí, vyklouzla jsem tiše na chodbu a sešla dolů po schodech..."

„Kolik bylo hodin?“

„Skorém půl páté... Už byl den a slunce svítilo. Ale v domě bylo úplné ticho. Lidé k ránu vždycky nejtvrději spí. Cyril šel tak pozdě spát, že musel hned usnout... Sešla jsem tedy dolů, protože jsem věděla, že Gordon je v pracovně určitě sám a že si s ním budu moci promluvit mezi čtyřma očima. Natolik jsem ho znala, abych věděla, že by nesnesl v domě služku, která nezná móresy. Neměla jsem pochopitelně v úmyslu vykládat mu o Sylvii, protože potom by pro mě určitě nic neudělal. Mohl by se rozzlobit a vyhodit nás oba z domu, a ta holka by toho využila a odvedla mi Cyrila. Chtěla jsem Gordona přemluvit jediné k tomu, aby ji propustil, než odjede, bez uvedení důvodu, aby se Cyril nedověděl, že jsem ho navedla já... Když jsem přišla do Gordonovy pracovny, tak... Byl mrtvý. Ale to jsem nevěděla hned, zjistila jsem to, až když jsem k němu přistoupila a položila mu ruku na čelo. Byl úplně studený... Tehdy..."

„Tehdy jste vzala se stolu nůžky, vystříhla hlavu Sylvie Bedfordové a zabodla ji mezi mýry ve vitríně. Proč?“

„Protože jsem myslela, že... Víte, hned mě napadlo, že ho někdo zabil. Nikde přece nebyly stopy od krve, a tak jsem si pomyslela, že třeba zemřel na srdce. Napadlo mě, že mu třeba Cyril nakonec řekl o Sylvii a Robertovi a že to pro něho byla příliš velká rána... Nebo že na to sám nějak přišel... Potom jsem si vzpomněla, co Sylvie vykládala v noci, a tak mě napadlo, že ho ti dva třeba otrávil... Ale nemohla jsem nikomu říkat, že jsem byla dole, protože jak bych to potom Cyrilovi vysvětlila? Nemohla jsem u něho zůstat, ale přitom jsem chtěla, aby se policie dověděla, kdo ho má na svědomí. Vtom jsem si všimla rámečku s fotografií, vystříhla z ní hlavičku a zabodla ji do vitríny na místo odporné mýry. Potom jsem utekla.“

„A to vás nenapadlo někoho přivolat?“

„Proč? Gordon stejně nežil. Cyril by mi nikdy neodpustil, kdyby se dověděl, proč jsem za ním šla... Byla jsem z toho zničená. Přitom jsem byla úplně sama. Běžela jsem do svého pokoje, zalezla pod deku a čekala. Věděla jsem, že k němu v sedm přijdou. Ale Robert sešel k němu dokonce dřív, protože v šest zburcoval celý dům..."

„A nenapadlo vás, že policii bude zajímat, co jste dělala v pokoji sira Gordona a proč jste vystříhla tu fotografii?“

„Ne. Nikdy byste na to nepřišli, kdybych vám to sama neřekla.“

Joe si vyměnil překvapený pohled s Parkerem, který se opíral loktem o stůl a hleděl na starou ženu s výrazem největšího údivu.

„Vy nikdy nečtete detektivky?“ zeptal se Joe.

„Ne. Takové slátaniny jsou dobré jenom pro služby. Čtu výhradně poezii.“

Parker tiše zakašlal, Joe cítil, že se červená.

„Nikdy jste neslyšela o otiscích prstů?“ zeptal se nedůvěřivě.

„Prosím?“ zeptala se Judita Bedfordová. „Nerozumím, o čem mluvíte.“

„Nepřibližovala jste se k oknu v pracovně?“

„Kdy?“

„Tenkrát, když jste zastihla sira Gordona mrtvého.“

„Ne, nechodila jsem k oknu. Co bych u něho dělala? Byl přece mrtvý, nepotřeboval čerstvý vzduch. Myslela jsem hlavně na tu fotografii, a kromě toho jsem chtěla co nejdřív zmizet, zalézt do postele.“

„Máte rezervní klíče od všech místností v domě? Kdosi mi řekl, že pracovna sira Gordona byla vždycky za jeho nepřítomnosti zamčená na klíč a že rezervní klíče byly u vás. Je to tak?“

„Ano. Gordon mi svěřil velký svazek klíčů, ale roky jsem ho neměla v ruce, protože jsem nikdy žádný nepotřebovala. Nikdo u nás klíče neztrácí. Jsou v šupletí mého psacího stolu, pokud nevisí na hřebíku v pokoji.“

„Rozumím,“ řekl Joe a zamyslel se.

„Lituji, ale budeme si muset ověřit pravdivost vaší výpovědi a konfrontovat vás s paní Sylvií, panem Reuttem a vaším manželem,“ dodal po chvíli.

Vytáhl krabičku bensonky a zápalky, vzal si cigaretu a potom, jako by si něco připomněl, jí nabídl.

„Promiňte, nekouříte?“

„Nikdy v životě jsem nekouřila, ani se o to nepokusila,“ odpověděla s úsměvem Judita. „Možná že je dnešní den jako stvořený k tomu, abych si zakouřila, ale obávám se, že jsem příliš stará, abych s tím začínala.“

Joe přikývl.

„Zato mladá děvčata teď kouří skorém všechna. Vaše švagrová určitě taky holduje nikotinu...“

„Ne.“ Judita zavrtěla hlavou. „To je snad jediný její klad. Nekouřila a nekouří. Gordon nesnášel kouř, ale předtím taky nekouřila, pokud vím. Ta malá, myslím slušku, taky nekouří, takže všechny ženy nejsou kuřačky, jak vidíte... Ale s tou konfrontací to snad nemyslíte vážně... Vždyť já... Nesmějí se dovědět, že jsem vám prozradila, že mi o nich zakázal mluvit s Gordonem.“

„Když je sir Gordon mrtev, stejně se všechno provalí, jestliže se mají opravdu rádi...“ zabručel Alex.

Kapitola jedenáctá Smrtihlav

„Co chceš teď dělat?“ zeptal se Parker, když se za Juditou Bedfordovou zavřely dveře. Přistoupil ke stolu a pohlédl na Alexe s mírnou výčitkou. „Pracuji v téhle branži už hezkých pár roků, ale ještě jsem nezažil takové vyšetřování. Celou dobu je jasné, že každý z nich něco tají. Kdybys na ně trochu přitlačil, takový Reutt například by všechno vyzpíval. Určitě by se zhroutil, ten nemá silné nervy. Ale ty...“ Parker ztišil hlas, zavrtěl lítostivě hlavou a potom s náhlou nadějí dokončil: „Asi spoléháš, že výslech Sylvie Bedfordové přinese konečné rozuzlení, a nachystal jsi pro ni všechny finty, kterých jsi ušetřil tamty.“

„Výslech Sylvie Bedfordové?“ Joe zdvihl udiveně obočí. „Proč bychom měli vyslýchat Sylvii Bedfordovou?“

„Jak to – proč?“ Zástupce šéfa kriminálního oddělení chtěl ze sebe vychrlit příliš mnoho slov najednou, protože se zarazil a mlčky na něho hleděl s výrazem největšího údivu. Ale potom se ovládl: „Chceš snad říct, že nemáš v úmyslu vyslýchat všechny lidi, kteří zde byli kritickou noc?“

Joe odpověděl s povzdechem:

„Zní to z tvých úst tak dramaticky, že jsem si chvíli myslel, nedopustil-li jsem se sám zločinu tím, že nemám nejmenší chuf vyslýchat paní Sylvii Bedfordovou. Nezlob se, ale přece jsme sem nepřišli proto, abychom vyslýчали celou čtvrť, ale abychom zjistili, co se tu vlastně stalo, to znamená, kdo má na svědomí smrt Gordona Bedforda. Je to tak, nebo ne?“ usmál se se sotva patrnou ironií. „Když o tom uvažuji, musím se smát, jak zbytečné věci dělá policie, jen aby se učinilo zadost pořádku. Kdybych používal takových metod ve svých skromných knížkách, měla by každá aspoň pět set stran a čtenáři by se v nejlepším případě podívali na poslední stránku, aby zjistili, kdo má na svědomí nejnudnější zločin na světě, pokud by ovšem neusnuli v polovině. Pro vás neplatí žádná pravidla kromě jediného – čím tlustší spis, tím lepší kriminalista. Můžeš říct, proč máme předvolávat paní Sylvii Bedfordovou a zasypávat ji stovkami trapných otázek na její nejintimnější soukromí, do kterého nám opravdu nic není?“

„Ty ses opravdu zbláznil, Joe!“ V Parkerově hlase zazněla upřímná obava. „Chceš mi namluvit, že to, co jsme dosud viděli a slyšeli, stačí k odhalení vraha Gordona Bedforda a že to můžeš průkazně dokázat?“

„To se rozumí, že mu to mohu dokázat. Byl jsem do této chvíle přesvědčen, že je i tobě všechno jasné,“ odpověděl Joe.

„Ty sis to vážně myslel?“ Parker potřásl hlavou. „Jestli sis to myslel, tak se pleteš. Zatraceně se pleteš. Ale když se ti to zdá tak hrozně jednoduché, poodhal roušku tajemství a vyklop, kdo ho zabil a jakým způsobem jsi dospěl k zá— věru, že to může být jedine X a nikdo jiný. Okolnosti, které vyšly najevo, spíš komplikují vyšetřování, než aby urychlily řešení. Kromě toho ti snad nemusím připomínat, že tu nejsme proto, abychom hledali efektní hypotézy, ale zjišťovali nesporná fakta a prokázali nezvratně vinu jednoho z podezřelých. Navíc je třeba stejně nezvratně prokázat nevinu ostatních. V opačném případě vyvrátí i podprůměrný advokát obžalobu a bude si ze mě dělat tajtrlíky.“

„Domníváš se, drahý příteli, že bych přežil okamžik, v kterém by si z tebe mou vinou dělal tajtrlíky anglický tisk?“ Joe se opět usmál, jako by mu představa tučných titulů v bulvárních plátcích, nazývajících Benjamína Par-kera břídilem, připadala nevímjak zábavná. „Myslím si jenom, že mohu zakončit vyšetřování a že vím, kdo otrávil Bedforda. V rámci svých skromných možností bych si dokonce troufal prokázat nevinu všech ostatních. Právě proto jsem řekl, že můžeme přistoupit k rekapitulaci. Kromě toho jsi mě vytáhl z postele příliš brzy, takže v tomto okamžiku si nepřeji nic víc, než abych mohl znovu zalehnout. Věř nebo nevěř, ale když mi chybí hodina spánku, dokážu usnout v každou denní dobu, ať je to ráno, poledne nebo večer. Moc mě mrzí, že Scotland Yard dospěl dnešního dne k názoru, že můj spánek...“

„Přestaň šaškovat, pro všechny svaté! Jde přece o vraždu a odhalení vraha. Pochop konečně, že nemohu zakončit vyšetřování, dokud nebudu bezpečně vědět, kdo je vrah.“

Parker se cítil naprosto bezradný. Věděl, jak nemístně znějí tato slova z úst důstojníka, který vede vyšetřování. Ale znal Alexe a tušil, že se za jeho ironickým úsměvem skrývá jistota. Těžil z jeho pomoci odedávna a nebylo to poprvé, co o něm pochyboval. Připomněl si starý dům nad skalním útesem. Ačkoli všechny stopy nasvědčovaly sebevraždě, Joe se s nepochopitelnou tvrdošíjností domáhal, aby pokračoval ve vyšetřování, zhola nesmyslným podle Parkerova názoru. Zemřelý byl známým démonologem, a proto se tehdy hovořilo velmi mnoho o ďáblech. Nakonec se ukázalo, že měl Joe pravdu, že vražda, kterou nikdo nemohl spáchat, byla přece jenom spáchána, a Parker uvě- řil, že pokud měl v tomto případu nějakou účast ďábel, tak se usadil v mozku jeho přítele a sloužil mu pomocí a radou jako kdysi Faustovi. Ale od té doby uteklo hodně vody. Teď vyhlížela situace úplně opačně. On, Parker, se domníval, že vyšetřování teprve začíná, kdežto Joe si byl svou věcí naprosto jistý a sebevědomě se usmíval.

„Tak co mám podle tebe udělat?“ zeptal se téměř zoufale.

„Myslím, že bys měl svolat všechny do jídelny a uzavřít případ.“

„Víš naprosto určitě, kdo je vrah, a můžeš to dokázat?“

„Ano.“

Parker zaváhal.

„Dobře...“ řekl. „Tak už mě nemuč a vyklop, kdo to je. Reknu-li, že umírám zvědavostí, nebudu příliš přehánět.“

Joe mu to řekl.

•

Za dvacet minut je měl všechny před sebou: tři ženy a dva muže. Vypadali unaveně a všichni, každý na svůj způsob, prozrazovali rozčilení.

Alex, který čekal u dveří, až všichni vstoupí a usednou, vykročil ke stolu, ale potom přistoupil ke dveřím pracovny a otevřel je dokořán. Parker seděl v čele stolu s hromádkou papírů před sebou a všemi svědky včetně vraha po pravé ruce. Opřen o zárubeň dveří řekl:

„Protože máme přibližnou představu o tom, co by nám někteří z vás mohli říct o druhých, nebudu se tím zabývat. Zjistili jsme totiž, že jde o informace dosti intimního rázu, a žádnému z vás by nebylo příjemné, kdyby se větraly v plénu. Udělám vše, abych se tomu vyhnul...“ Odmlčel se, protože si všiml, že Agnes Whitová lehce zrudla a nenápadně mu pokynula hlavou na znamení díků.

Parker, kterému její gesto neušlo, si byl téměř jist, že Joe chtěl její úsměv opětovat a že se jen s největší námahou ovládl. V příští vteřině však zapomněl na půvabnou Agnes a přešel z nenuceného konverzačního tónu k suchému, věcnému výkladu.

„Chci vysvětlit, co jsme zjistili během vyšetřování a jaké závěry jsme z něho vyvodili po poměrně jednoduché úvaze.“

Policejní orgány nemohly akceptovat nabízející se domněnku o sebevraždě, a proto začaly vyšetřovat okolnosti smrti sira Gordona. Pro vaši informaci musím předeslat, že jsme na psacím stole zemřelého našli dva a nikoli jeden dopis na rozloučenou. Zmiňuji se o tom, protože všichni o tom asi nevíte.“

Poklesl při posledních slovech hlasem a klouzal očima po tvářích posluchačů. Žádný z nich se však nepohnul. Alex pokynul hlavou, jako by v duchu přisvědčoval nějaké myšlence, a pokračoval:

„Ano, našli jsme dva dopisy. Navíc uváděl každý úplně jinou příčinu sebevraždy. V dopisu, který pro lepší přehlednost označím jako DOPIS ČÍSLO 1, dohnaly sira Gordona k sebevraždě výčitky svědomí, protože se zpronevěřil svým zásadám a přijímal, pokud jsme správně pochopili, úplatky. V dopise se sir Gordon loučí nejněžnějšími slovy s milovanou ženou. V průběhu vyšetřování jsme však zjistili, že tento dopis nemohl být napsán po příjezdu na tento víkend, a to z toho důvodu, že byl naklepán na staré pásce, a zde přítomný pan Reutt vypověděl, že v sobotu před příjezdem sira Bedforda vyměnil starou pásku za novou. Tolik prozatím o dopisu číslo jedna. Pod rukopisem poslední vědecké práce sira Gordona, ležícím rovněž na psacím stole, našel zde přítomný pan Parker další dopis, kterému jsme dali pořadové číslo 2. Byl přeložený, chyběl na něm na rozdíl od dopisu číslo 1 otisky prstů, ale zato byl napsán na nové pásce. Dodatečně jsme zjistili, že je to jediný text, napsaný po výměně staré pásky za novou. Vyražená písmena se dala z pásky snadno přečíst, když jsme ji přetočili zprava vlevo. Sir Gordon dává v tomto dopise průchod lítosti nad tím, že jeho žena miluje jiného muže, a protože nechce bránit štěstí dvou lidí, jichž si hluboce váží, ustupuje jim dobrovolně z cesty, jak dále sděluje...“

„Cože?“ zašeptala Sylvie. „On? On že by dobrovolně odešel? To je do nebe volající lež!“

„Jen málo lidí mě dosud obvinilo z překrucování faktů nebo dokonce lži,“ poznamenal s úsměvem Joe.

„Předpokládám ovšem, že jste svým protestem nechtěla projevít nedůvěru vůči mně, jako spíš vůči obsahu dopisu, protože nevěříte, že by váš zemřelý manžel byl schopen ustoupit z cesty dvěma milujícím se lidem. Je to tak?“

„Promiňte,“ omlouvala se Sylvie daleko klidnějším hlasem. „Máte pravdu. Nikdo mě nepřesvědčí, že by byl Gor-don, to znamená můj zemřelý muž, schopen takové oběti. Příčilo by se to jeho povaze. Kromě toho si myslím, že jako nábožensky založený člověk pokládal sebevraždu za větší hřích než vraždu.“

„Divím se ti, Sylvie,“ pravila Judita Bedfordová tichým hlasem, „divím se, že si ještě teď troufáš hanobit jeho památku, jako bys dostatečně nezostudila dobré jméno Bed-fordových ještě za jeho života.“

„Nebyla bych první osobou tohoto jména, která je kom-promitovala,“ odsekla pohotově Sylvie a napřímila se na židli dívajíc se výmluvně na Cyrila. Ten se však shovívavě usmíval, jako by se ho ta výměna názorů vůbec netýkala.

„Přesto se mýlíte.“ Joe se zvedl, zamířil ke dveřím pracovny, potom se opět vrátil ke stolu a stanul proti shromážděným svědkům. „Mýlíte se,“ obrátil se k Sylvii. „Pokud jsme byli na pochybnostech, kdo je pisatelem DOPISU ČÍSLO 1, na němž sir Gordon zanechal otisky, přesvědčili jsme se poměrně brzy a snadno, že právě DOPIS ČÍSLO 2, jehož obsah vás tolik ohromil a na němž žádné otisky nejsou, napsal sir Gordon osobně, a to hodinu nebo dvě před smrtí. Slečna Agnes Whitová, která má pokoj pod pracovnou, slyšela, jak se sir Gordon s panem Cyrilem Bedfordem a Reuttem vrací ze zahrady, zaslechla potom kroky sira Gordona v pokoji a nakonec ťukání psacího stroje. Protože jiný psací stroj v domě není a sir Gordon zemřel jednu nebo dvě hodiny poté, a protože, což je nejpřesvědčivější důkaz, slova tohoto dopisu jsou jediným textem, napsaným na nové pásce, neexistuje jiné vysvětlení, než že sir Gordon dopis skutečně napsal, nebo že Agnes lže.“

„Jak to?“ Agnes na něho upřela velké modré oči. „Proč bych měla lhát? Vždyť jsem ho opravdu slyšela psát, jak jsem řekla.“

„Samozřejmě, slečno. Ale my jsme byli povinni uvážit všechny eventuality. Vypověděla jste například, že jste otevírala před půlnocí okno, ale my jsme na něm vaše otisky nenašli, mohla jste právě tak podat siru Gordonovi otrávenou kávu z espresa a otřít otisky. Ale potom by nebyla pravda, že jste slyšela sira Gordona ťukat na stroji, nemluvě o tom, že byste musela potom, co jste mu podala jed, dopis sama naklepat, zastrčit ho pod rukopis a při odchodu ještě odstranit otisky s kliky u dveří.“

„Ale proč bych to měla dělat?“

„Proč!“ Alex udělal neurčitý pohyb rukou. „Kdybychom chtěli najít důvod stůjcostí, určitě bychom si nějaký vymysleli. Možná že by byl trochu za vlasy přitažený, ale na co nedokáže přijít mladé děvče, když leží samo v posteli a nemůže usnout?! Mohlo vás například napadnout, že by dopis, odhalující nevěru paní Sylvie Bedfordové, která dohnala sira Gordona k sebevraždě, mohl paní Sylvii připravit o dědictví a že by potom majetek Bedfordů připadl někomu, kdo... Někáký důvod by se stručně a krátce určitě našel.“ Agnes zrudla rozčilením.

„Jestli si myslíte, že já... já...“

„Ne, nemyslím si to,“ ujistil ji rychle Joe. „Nemyslím si to především proto, že si nedovedu představit, jak píšete takový dopis. Nepatří sice k vrcholným dílům anglického epistolografického umění, ale napsat ho v rychlosti s chladnoucí mrtvolou za zády – protože žijící sir Gordon by vám asi sotva dovolil klepat pro nic za nic v noci na stroji – by jen tak někdo nedokázal. Takový dopis mohl napsat jedině člověk dobře obeznalý s korespondenční technikou a literaturou.“

„Vždyť jsem v životě nepsala na stroji,“ vyznávala Agnes zoufale. „Mluvíte, jako bych nedovedla napsat dopis na stroji určitým způsobem, ale já bych to nedokázala vůbec. Ani nevím, jak se to dělá...“

„I to jsme vzali v úvahu. V dopisu není jediný překlep, má pěknou úpravu, mohl ho napsat jenom ten, kdo umí dobře psát, pro koho je psací stroj předmětem denní potřeby... Nežjišťovali jsme ovšem, zda jste náhodou neabsolvovala v minulých létech kurs psaní na stroji, ale už jenom rozbor obsahu a situace vylučoval takovou eventualitu. Když tato možnost padla, mohli jsme s klidným svědomím uznat vaši výpověď za pravdivou.“

„Chcete tím říct, že můj zemřelý muž spáchal sebevraždu, aby nebránil tomu, co jste nazval láskou dvou lidí?“ zeptala se klidně Sylvie.

„Ne, to jsem neřekl. Chci jenom naznačit, že sira Gordo-na pokládáme za pisatele dopisu číslo 2 a že stran toho nemáme nejmenší pochybnosti.“

Joe přečetl nahlas dopis a vrátil jej Parkerovi.

„Kdyby nebylo druhého dopisu, vyřešení případu by nepůsobilo žádné mimořádné potíže. Konstatovali bychom sebevraždu. Museli bychom sice vysvětlit, proč sir Gordon dopis vlastnoručně nenapsal ani nepodepsal, ačkoli odšroubované plnicí pero leželo před ním. Museli bychom rovněž zdůvodnit, proč utíral

kliky od dveří a okna a esp-reso, aby odstranil svoje otisky. Kdyby si vařil kávu sám, nějaká stopa by na něm přece musela zůstat. Podobně je tomu u skříňky, lahvičky s jedem atakdále. Na první pohled se zdál tento případ neřešitelným rébusem. K tomu dodejme ještě ženskou hlavičku mezi smrtihlavy, mám na mysli hlavičku, vystřiženou z fotografie na psacím stole...

Někdo hlasitě vydechl. Joe pohlédl na shromážděné. Seděli jako zkamenělí, celí ve stěhu, s široce rozevřenýma očima.

„Ale věc s fotografií neměla pro vyšetřování žádný větší význam, jak se později ukázalo, takže ji nebudu prozatím rozvádět. Zaměřím se především na dopisy, protože na ty se soustředil od samého začátku náš zájem.

Z matematického hlediska existovaly tyto varianty:

Hypotéza A:

1. Sir Gordon napsal dva dopisy a spáchal sebevraždu.
 2. Sir Gordon napsal dopis čís. 1, spáchal sebevraždu a dopis čís. 2 mu někdo podstrčil.
 3. Sir Gordon napsal dopis čís. 2, spáchal sebevraždu a dopis čís. 1 mu někdo podstrčil.
- Tím někým mohl být vrah nebo někdo jiný, kdo položil dopis před něho, když ho uviděl mrtvého.
4. Sir Gordon spáchal sebevraždu beze slova na rozloučenou, oba dopisy mu byly podstrčeny až po jeho smrti.

Hypotéza B:

1. Sir Gordon byl zavražděn a oba dopisy mu byly podstrčeny.
2. Sir Gordon byl zavražděn, ale předtím napsal oba dopisy.
3. Sir Gordon byl zavražděn. Předtím napsal dopis čís. 1, dopis čís. 2 mu podstrčil vrah.
4. Sir Gordon byl zavražděn, ale předtím napsal dopis čís. 2, kdežto dopis čís. 1 mu podstrčil vrah.

Omlouvám se za tu sáhodlouhou litanii, ale musel jsem uvést všechny varianty, které přicházely v úvahu. Velmi nám to pomohlo. Bylo třeba vyloučit situace, které nepřicházely v úvahu, a na základě toho najít jediné správné řešení.

Disponujeme tedy osmi variantami. Čtyřmi pro případ sebevraždy, čtyřmi pro případ vraždy. Uvažujeme nejdřív o případné sebevraždě. Proberme situaci.

Sir Gordon chytá v noci s velkým zaujetím noční motýly. Pozve si na šestou ráno bratra a tajemníka, aby s nimi prohodil některé podrobnosti připravované knihy. Jak vypověděl pan Cyril Bedford, odchází po napsání sebevražedného dopisu do temné komory a prohlíží si fotografie. To není zdaleka vše. Na psacím stole před ním ležela přednáška, kterou měl přednést ve Spojených státech. Uvnitř, v žlábků mezi stránkami odšroubované plnicí pero – zemřelý začal psát větu, kterou chtěl vsunout do textu. Větu však nedopsal, zůstala přerušena v polovině. Kromě toho jej zastihla smrt v okamžiku, kdy držel v ruce šálek s talířkem. Vypil jedním douškem obsah šálku a ihned zemřel. Vypustil šálek z pravé ruky, talířek, který držel v levé, mu spadl na koleno a potom na koberec. Od samého začátku se mi zdálo divné, že sebevrah, který si nasypal do kávy cyankáli, používá talířku. Talířek by si vzal spíš ten, kdo seděl u stolu a někdo mu podal kávu. V tom případě by vzal z jeho ruky talířek, vypil obsah šálku a... Ale to byla jenom moje osobní úvaha. Důležitější je to, že ačkoli sir Gordon zanechal otisky na klíče, když se vracel do pokoje ze zahrady, nezanechal je tam už podruhé a potřetí, když šel do temné komory a zpět. Nebyly ani na espressu, v němž si přece musel vařit kávu. Právě tak je postrádáme na skřínce s jedem a na lahvičce, kterou přinesl ze zahrady a uložil zpátky do skříňky. Otisky nebyly ani na okně, které slečna Agnes otevírala před půlnocí. Všechny osoby, které byly později v pokoji, popírají, že by se dotýkaly okna. Dodáme-li k tomu, že sir Gordon byl člověk zásadový a svým způsobem hluboce nábožensky založený a sebevraždu pravděpodobně pokládal za projev největší zbabělosti, tím spíše se nedáme přesvědčit přívalem důkazů a nebudeme trvat na tom, že si vzal život skutečně sám. Nepatřil přece k lidem se sebevražednými sklony, krátce před smrtí hovořil o svých plánech a záměrech, smrt ho zastihla při práci, a kromě toho vyvrací teorii o sebevraždě ještě jedna závažná věc. Proč vlastně odstraňoval otisky prstů z různých předmětů a klik, když chtěl, jak praví v lyrickém dopisu, odejít, aby nebránil štěstí jiným? A nejenom to. Co dělal na jeho psacím stole druhý dopis, který rovněž nepodepsal?

Ne, sebevražda nic nevysvětluje. Nevysvětluje ani záhadné poznámky v zápisníku, kde je uvedeno pod včerejším datem: Pochopitelně lahvička, poprosit ho, aby to nasypal zpátky. Totéž s kávou. Být k ní potom vlídný. Pod dnešním datem čteme dále: Spálit! Nezapomenout na rozloženou práci... Požádat ho, aby napsal několik slov. Spálit!!! Tyto poznámky jsou neobyčejně zajímavé tím, že se týkají lahvičky, kávy a rozloženého rukopisu, to znamená toho, co jsme objevili po smrti sira Gordona na psacím stole v pracovně. Uvážíme-li, že v rubrice z předvčerejška není nic zvlášť zajímavého kromě zmínky o víkendu a letenkách, vidíme, že mezi příjezdem na víkend a včerejším dnem došlo k něčemu, co inspirovalo sira Gordona právě k takovým poznámkám.

Joe pohlédl na přítomné a řekl s důrazem:

„Na pozadí těchto faktů nepřichází sebevražda vůbec v úvahu. Gordon Bedford nebyl šašek, který by psal na rozloučenou nesmyslné dopisy, odstraňoval s nich otisky prstů, požíval jed uprostřed nedokončené věty upravovaného rukopisu, nedomlouval by si schůzku na ráno, nechytal by mýry v noci, ani by se nechodil dívat na jejich zvětšeniny do temné komory. Člověk, který si chce vzít život, nehraje pro nic za nic komedii. Nejenom to. Ačkoli jsme našli v jeho kapse tubu s cyankáli, neobjevili jsme žádnou prázdnou na stole. Protože na skříňce a lahvičce nebyly otisky jeho prstů, pak opravdu nevím, odkud vzal jed. Přece ho nenosil volně v kapse. Kromě toho jsme nenašli na žádném předmětu v pokoji stopy po jedu. Je naprosto vyloučené, aby člověk, který neprojevil žádné sebevražedné sklony, k nimž nebyl ostatně psychicky disponován, spáchal sebevraždu. Kdyby ji chtěl spáchat, bylo by všechno, absolutně všechno, co předtím dělal, naprosto nesmyslné. Gordon Bedford byl zavražděn a my o tom víme stejně dobře jako jeho vrah.“

Odmlčel se.

„Tak dobrá,“ ozval se Cyril Bedford. „Ale co z toho? I kdyby ho opravdu někdo zabil, nejsme z vašeho výkladu o nic chytřejší, než jsme byli předtím.“

„Rekl jsem úvodem, že existovalo osm variant v rámci dvou hypotéz. Nyní můžeme jednu vyškrtnout a spolu s ní čtyři eventuality. Zbývá tedy druhá hypotéza s čtyřmi pod ní spadajícími variantami:

1. Byl zavražděn a někdo mu podstrčil oba dopisy.
2. Byl zavražděn, ale předtím napsal oba dopisy.
3. Byl zavražděn, ale napsal dopis číslo 1, kdežto druhý mu podstrčil vrah nebo někdo jiný.
4. Byl zavražděn, ale předtím napsal dopis číslo 2, kdežto první dopis mu podstrčil vrah!

Proberme tyto čtyři varianty popořádku.

Kdyby mu někdo po smrti podstrčil oba dopisy, jak předpokládá varianta číslo jedna, slečna Agnes by ho neslyšela psát dopis číslo 2. Jak víme, vypověděla slečna Agnes, že slyšela pány zavírat domovní dveře a hovořit polohlasem v hale. Potom šli pánové Cyril Bedford a Reutt nahoru, kdežto sir Gordon se chvíli procházel v pracovně a potom začal psát na stroji. Je to tak?“

„Ano,“ přikývla Agnes. „Přesně tak, jak jste říkal.“

„Potom jste usnula. Protože dopis číslo 2 je jediným textem, jaký byl napsán po výměně pásky ve stroji, a jiný stroj v domě není, plyne z toho, že sir Gordon napsal po návratu ze zahrady dopis číslo 2. Slečna Whitová ho sice přitom neviděla, ale my víme, že byl v pracovně, a až za hodnou chvíli odešel do temné komory, kde hovořil s panem Cyrilem. To byl jediný okamžik, kdy mohl někdo jiný vstoupit do pokoje a napsat dopis. Ale potom by ho slečna Whitová, která mezitím usnula, už neslyšela.

Zjištěním, že sir Gordon napsal dopis čís. 2, vylučujeme současně dvě varianty:

1. Že byl zavražděn a že mu někdo po smrti oba dopisy podstrčil. Oba dopisy mu nemohl nikdo podstrčit, protože víme s veškerou jistotou, že jeden dopis napsal sám.
 3. Že napsal dopis číslo 1, kdežto dopis číslo dvě mu podstrčil vrah. Tuto variantu vylučujeme z téhož důvodu jako první, protože je nám bezpečně známo, že sir Gordon napsal dopis číslo 2.
- Zbývají jenom dvě varianty, z nichž jedna musí být ta pravá, protože všechny možné kombinace jsme už vyčerpali. Jsou to varianty:

2. Že byl zavražděn, ale že předtím napsal oba dopisy.
4. Že byl zavražděn, ale že předtím napsal dopis číslo 2, kdežto dopis číslo 1 mu po vraždě někdo podstrčil. Uvažujme o první eventualitě.“

„Cyrile,“ zašeptala nahlas Judita Bedfordová, „rozumíš aspoň slovu z toho, co ten člověk vykládá?“

„Rozumím,“ řekl Cyril Bedford. „Nikdy by mě sice nenapadlo řešit případ, jako je tento, tak mechanickým způsobem, ale prozatím nelze vašim úvahám nic vytknout.“

„Děkuji,“ odpověděl Joe s úsměvem. „Vím, že vás tímto výkladem unavuji, ale doufám, že mi odpustíte, nejde přece o matematické hříčky, ale o vyloučení situací, které nepřicházejí v úvahu. Dokud nevysvětlíme, jak se měla věc s dopisy, nebudeme s to rekonstruovat události a přistoupit na jejich základě k řešení případu. Situace se bude jevit chaotická a všechny okolnosti nesmyslné. Má metoda je v podstatě velmi jednoduchá. Ale vraťme se k dopisům. Zbývají dvě eventuality. Podívejme se na první, podle které napsal sir Gordon oba dopisy na rozloučenou a potom byl otráven.

Jak situace vypadá, musel by první dopis, v němž se sir Gordon tak hanlivě vyjadřuje o svých povahových vlastnostech a nazývá úplatným cynikem, pocházet z minulého týdne, protože jeho pisatel nebyl v Richmondu od minulého pondělka a pan Reutt vyměnil pásku až předevčírem, krátce před jeho příjezdem. Řekli jsme si již, že dopis byl napsán na staré pásce této underwoodky. Přece by sir Gordon nenosil takový kompromitující dopis u sebe ani ho neschoval jenom proto, aby potom napsal dopis zcela jiného

obsahu, v němž udává zcela jiný motiv sebevraždy, to znamená lásku paní Sylvie k někomu, koho má rád a koho si váží?

Opět máme co dělat s naprosto nesmyslným a protichůdným počínáním. Člověk, který neprozrazoval žádné sebevražedné úmysly, který plánoval na dnešek odjezd do Spojených států, který v noci chytal své zamilované noční motýly, plánuje již celý týden sebevraždu, protože se cítí zdrcen svou nízkou mravní úrovní. V poslední chvíli změnil úmysl a rozhodne se zemřít z nešťastné lásky. Vrah ho však předejde a sám sprovodí ze světa, čímž mu znemožní, aby si vzal život sám. Na dopisu byly sice nalezeny otisky jeho prstů, ale ty tam byly podle posudku naší laboratoře nanесeny až dodatečně, pravděpodobně po jeho smrti. Kromě toho jsou písmena na dopisu rozmazaná, zřejmě ho někdo otíral, aby z něho odstranil jiné otisky. Jak to vysvětlit? Odstraňoval snad sir Gordon z dopisu stopy svých prstů, aniž jej roztrhal nebo vůbec zničil, a vrah je na dopisu opět otiskl? A proč ležel dopis, napsaný před týdnem, na nápadném místě na psacím stole, kdežto druhý, vzniklý před hodinou, zastrčený pod knihou? Je jasné, že dopis číslo 1, hovořící o úplatcích, se octl na psacím stole až po vraždě, protože ten, kdo ho tam položil, nevěděl o existenci dopisu číslo 2. Sir Gordon ho asi měl na psacím stole, ale když uslyšel v hale kroky, přeložil ho, otřel a schoval pod rukopis, který zrovna pročítal. Vrah mu podal během rozhovoru kávu, která se možná po celou dobu vařila v espressu. Sir Gordon zemřel, vrah položil na stůl dopis, který přitiskl k prstům chladnoucí ruky zemřelého, a utekl. Netušil, že je na stole ještě jeden dopis, v jehož důsledku policie zavrhně verzi o sebevraždě a zahájí vyšetřování podivných událostí, které se odehrály této noci pod touto střechou. Vrah právě tak nevěděl, že najdeme v koši na papír velkou, vyschlou mýru a na jejím místě v jedné vitríně hlavu paní Sylvie Bedfordové, vystřiženou z fotografie na psacím stole. Vrah rovněž nevěděl, že slečna Ag-nes Whitová vstoupila do pracovny před půlnocí, otevřela dokořán okno a vyvětrala, zanechala na klíče otisky svých prstů, které jsme tam však k svému údivu neobjevili.

Ale proberme ještě jednu variantu. Protože je verze, že sir Gordon napsal během týdne dva naprosto odlišné dopisy na rozloučenou, ale nespáchal sebevraždu, úplně absurdní, uvažujeme o další eventualitě. Sir Gordon napsal dopis číslo 2 o sebevraždě z lásky, byl zavražděn a někdo mu podstrčil na psací stůl dopis číslo 1, v němž se hovoří o sebevraždě, motivované výčitkami svědomí.

Víme již, že sir Gordon napsal dopis číslo 2. Zbývá ještě vysvětlit, jak se na psacím stole octl dopis číslo 1.

V celém tom úděsném případě mi připadalo nejabsurdnější to, že jeden člověk, který napsal sebevražedný dopis, byl zavražděn druhým člověkem, který nevěděl, že už dopis napsal, a podstrčil mu jiný. Taková situace je prakticky stejně nepravděpodobná, jako sedm předchozích, které jsme předtím zamítli... Jiné varianty však neexistují a my víme, že smrt sira Gordona musí odpovídat jedné z nich. Pochopte, prosím, o čem jde. Je víc než nepravděpodobné, aby někdo zabíjel někoho, kdo se chtěl sám zabít, aby předešel jeho rozhodnutí. Něco takového je zhola vyloučené a nemožné, takové shody okolností existují snad jedině ve špatných detektivkách.

Ale mohlo dojít k druhé eventualitě. Vrah věděl, že někdo chce spáchat sebevraždu. To je prakticky možné, protože ten někdo se mu mohl svěřit se svým úmyslem. Ale potom by byl vrah šílencem, kdyby mu k smrti pomáhal. Proč zabíjet, riskovat trest smrti, když to ten druhý udělá sám? Stačí přece počkat, nanejvýš působit na něho případně psychicky, aby dozrál a sám udělal to, co od něho požaduje. Tím vůbec neriskuje, nemusí se obávat trestu ani odhalení. I taková eventualita je naprosto absurdní...“

Alex poklesl hlasem a odmlčel se.

„Chcete tím říct, že nás tu držíte skorém hodinu, abyste nás přesvědčil, že se díky vašim geniálním dedukčním schopnostem můžeme rozejít s přesvědčením, že můj bratr nebyl zavražděn ani nespáchal sebevraždu, ačkoli po sobě zanechal sérii dopisů na rozloučenou a ani jeden otisk prstu?“ Cyril Bedford se usmál, vytáhl dýmku a zapálil si ji. „Tohle jste nám chtěl říct?“

Joe rozhodil ruce.

„Promiňte, hluboce se omlouvám a kaji, ale nevidím jinou možnost než probrat situaci bod za bodem ve stejném sledu, jakým se ubíraly mé úvahy. Kde jsem jenom skončil? Už vím, u varianty, kterou nebylo možno žádným logickým způsobem vysvětlit, jak byla nesmyslná. Přiznávám, že jsem tehdy prožil velmi nepříjemnou chvíli. Po hlubší úvaze jsem dospěl k závěru, že smrt sira Gordona nelze vysvětlit žádnou z těchto osmi variant, ale přitom jsem věděl, že žádná jiná možnost neexistuje!

Tehdy jsem si uvědomil, že jsem se někde dopustil chyby. Při probírání prvních sedmi možností jsem postupoval naprosto správně. Ale u osmé?“

Opět snížil hlas a po dramatické přestávce pokračoval ve výkladu rychle a vesele, jako by vyřešení problému mělo pro něho v této chvíli daleko větší význam než přítomnost pěti posluchačů, kteří ho s takovým napětím poslouchali.

„Dospěl jsem tedy k závěru, že buď chtěl sir Gordon spáchat sebevraždu a vrah, který o tom nevěděl, ho zabil sám, nebo že věděl o jeho úmyslu a předešel ho. První eventualita mi připadala příliš absurdní, než aby mohla být pravdivá, druhou jsem zamítl jako naprosto nesmyslnou, protože něco takového by mohl udělat jedině psychopat a žádný z podezřelých na takového nevypadal. Chyba, jíž jsem se dopustil, záležela v opomenutí jedné zásadní okolnosti. Sir Gordon Bedford mohl napsat dopis čís. 2, aniž chtěl spáchat sebevraždu.“

„Jak to?“ Robert Reutt přejel rukou po očích, unavených od úporného sledování Alexova obličeje. „Nechtěl spáchat sebevraždu, ale napsal dopis na rozloučenou? Chcete říct, že ho někdo zabil a podstrčil mu druhý dopis? Vy se mýlíte, to přece nedává smysl. Je to ještě absurdnější než všechno, co jste říkal předtím!“

„Nepovídejte!“ Joe se na něho káravě podíval. „Vážně si to myslíte? Je mi líto, ale budete muset poslouchat můj nesmyslný výklad, dokud neskončím. Známe delší vyšetřování než je toto a myslím, že si nikdo z vás rozhodně nemůže stěžovat, že by ho policie týrala nekonečnými výsledky. Když se to tak vezme, jsme tu pouhé tři hodiny a ne-předvolali jsme ani všechny z vás. Proto si dovolím dopovědět všechno až do konce.“

• „Až do konce?“ zeptala se Sylvie pochybovačně. „Jste si tím tak docela jist?“

„Jsem si tím naprosto jist, paní Bedfordová. Do konce, to znamená, až ke konečné odpovědi, kdo a za jakých okolností zavraždil sira Gordona Bedforda.“

V pokoji se rozhostilo hluboké ticho.

„Panenko Maria,“ zašeptala Agnes Whitová. Ani potom nikdo nepromluvil.

„Ano,“ Alex se posadil zapálil si cigaretu. „Když jsem dospěl k tomuto absurdnímu závěru, jak se o něm vyjádřil pan Reutt, položil jsem si otázku: Co vlastně víme? Víme jenom to, že sir Gordon napsal dnes v noci sebevražedný dopis, v němž sděluje, že ustupuje z cesty dvěma milujícím se lidem. Na dopisu však chybí podpis i otisky prstů. Co z toho plyne? Kdyby tento dopis ležel před jiným sebevrahem, splnil by stejnou úlohu, pokud by jeho obsah odpovídal portrétu pisatele.“

„Jak to?“ zeptala se nechápavě Sylvie.

„Je to velmi jednoduché. Zamyslete se nad tím. Kdyby se do vás pan Reutt například zamiloval s vědomím, že i vy opětuje jeho lásku, ale současně prožíval těžkou duševní krizi, že by mu výčitky svědomí vůči člověku, který byl jeho profesorem, chlebozárcem a do jisté míry i přítelem, nedovolovaly déle žít, nevysvětloval by takový dopis dostatečně jeho rozhodnutí? Když jsem si toto uvědomil, pochopil jsem, že jediné ta okolnost, že zemřel sir Gordon a nikoli on, nedovoluje přijmout toto jediné logické vysvětlení.“

„Jak to myslíte?“ Sylviiny oči se rozšířily hrůzou. „Vždyť Robert žije, kdežto on...“

„V tom to je. Ale kdybych předpokládal, že tuba s cyan-kálem v kapse sira Gordona byla určena pro pana Reutta stejně jako onen dopis? Co když slova Být k ní potom vlídný, zapsaná v jeho poznámkovém bloku, budu chápat právě v tomto smyslu? Jestliže k tomu dodáme taková fakta jako odstranění otisků prstů s lahvičky i s espressa a poznámku Lahvička, požádat ho, aby to nasypal zpátky. Totéž s kávou – potom se nabídne jediná možná odpověď. Stačilo, aby pan Reutt přišel do pracovny, nasypal na prosbu sira Gordona cyanokáli zpátky do lahvičky, potom uvařil kávu, a policie měla dostatek stop, klíčových pro vyšetřování jeho případné sebevraždy. Jestliže k tomu dodáme sebevražedný dopis, napsaný na stroji, a poznámku v zápisníku Požádat ho, aby napsal několik slov. Spálit!, vidíme jasně, že sir Gordon chtěl požádat pana Reutta, aby načrtl vlastnoručně několik slov a zanechal na papíru otisky svých prstů...“

„Rozumím. Ale to bych musel sejít dolů, aby mě sir Gordon zabil a potom fingoval sebevraždu. Všichni přece věděli, že pracuje dole v pokoji a že za ním půjdu. Že budu v pracovně s ním,“ namítl Reutt.

„Opravdu?“ Alex zavrtěl nedůvěřivě hlavou. „Veřejně si s vámi smluvil schůzku na sedmou. Soukromě na šestou. To znamená, že kdyby dnes sešel do pokoje v sedm ráno a zastihl vás mrtvého, nikoho by nenapadlo, že jste tam byl v šest. Mohl například odejít za panem Cyrilem do temné komory a v té době se mohlo všechno odehrát...“

„Nezapomeňte, že jsem tu ještě já,“ přihlásil se Cyril Bedford. „Gordon si smlouval schůzku s Reuttem na sedmou v přítomnosti všech, ale na šestou si objednával i mne.“

„Vždyť netvrdím, že jste chtěl zabít pana Reutta i vy. Vy jste vůbec nechtěl zabíjet...“

„Děkuji,“ Cyril se s úsměvem poklonil.

„Za málo,“ odpověděl Joe. „Ale ještě jsme si všechno nevysvětlili. Když jsem uvažoval o tom, kdo je vrah, musel jsem brát v úvahu všechny, kdo byli poslední noc v tomto domě. Každý z vás mohl zabít sira Gordona. Za prvé proto, že zde v kritické době byl, za druhé proto, že měl každý větší nebo menší důvod k tomu, aby ho chtěl poslat na onen svět. I pro slečnu Agnes Whitovou jsem si vymyslel motiv, jak jsem se

už předtím zmínil.

Ale jestliže chtěl sir Gordon pana Reutta zabít a plánoval vraždu na dnešní noc, jak tomu ostatně nasvědčuje smazání otisků s espressa a lahvičky s cyankálem, poznámka v zápisníku, dopis, tuba v jeho kapse i to, že měl k tomu koneckonců důvod, protože se dověděl o vztahu mezi paní Sylvii a panem Reuttem, pak mohl těchto okolností využít jedině ten, kdo se toho všeho dopátral. Jenom tento člověk mohl včas připravit nesmyslný dopis o finančních podvodech, odvrátit pozornost policie od své osoby a soustředit ji na ostatní, kteří ji mohli spáchat, protože zde strávili poslední noc. Všechno by se provalilo, mám na mysli román paní Sylvie s panem Reuttem. V nejlepším případě by prokázali svou nevinu po nepříjemném vláčení v tisku, v nejhorším by padli jako oběti indiciálního procesu. Nezapomínejme, že by se po zjištění vraždy sira Gordona octli ve velmi trapné situaci.

Ale kdo mohl vědět, že chce sir Gordon zabít Reutta? Nemohl to vědět ani Reutt a nemohla to vědět ani paní Sylvie. Paní Judita, která vyslechla jejich rozhovor, protože pokoje obou švagrových mají společný komín, věděla o jejich lásce, jak nám sdělila během výslechu. Nebyť jí, nikdo by neměl o ničem tušení.“

„Ty zmiješ!“ řekla Sylvie. V pohledu, který upřela na Juditu, byl spíš údiv než nenávist. „Jak ses opovážila?“

„Já jsem mu to neřekla,“ popřela Judita. „Nikdy bych mu to neřekla.“

„Je to pravda“ přisvědčil Alex. „Ale zato jste to řekla svému muži. Řekla jste mu to hned po odjezdu sira Gordona, paní Sylvie a pana Reutta.“

„Ano, to souhlasí,“ přiznal Cyril. „Ale já jsem mu to neprozradil. Kdybych to udělal, řádl by, až by se třásl celý dům.“

„Promiňte, ale já jsem poněkud jiného mínění,“ řekl Joe s omluvným úsměvem. „Podle mých představ jste to řekl svému bratru již předevčírem, jakmile se k tomu naskytla vhodná příležitost. Předpokládám rovněž, že jste hned po rozhovoru s paní Juditou napsal dopis, který jsme označili jako dopis číslo jedna a který je napsán na staré pásce. Paní Judita nám řekla, že má rezervní klíče od pracovny, ale asi je příliš nehlídá, protože ani přesně nevěděla, kde jsou. Potom jste bratra přemluvil, aby se Reuttovi pomstil. Použil jste například argumentu, že se dopustil zločinu, který zákon netrestá, a tím mu vnukl myšlenku, aby si to s ním vyřídil sám. Při přísné, rigoristické morálce vašeho bratra nebylo takové vyřizování účtů totožné se zločinem.“

Cizoložník a nevděčník si podle jeho mínění určitě zasluhoval nejvyšší trest. Dodejme k tomu žárlivost, uraženou ješitnost, zlost a máme obraz jeho myšlenkových pochodů úplný. Myslím, že by sir Gordon potom nezavrhl paní Sylvii. Asi spoléhal na to, že sebevražda milovaného bude pro ni dostatečným šokem. Být k ní potom vlídný – napsal do svého zápisníku. Ano, být k ní potom vlídný...”

„Máte úžasnou fantazii, to se musí nechat,“ zakýval Cyril uznale hlavou.

„V opačném případě by se vyšetřování táhlo celé měsíce,“ odpověděl s povzdechem Joe. „O čem jsme to jenom mluvili? Už vím. Předpokládal jsem tedy, že sir Gordon plánoval pomstu spolu s vámi. Vaší diskrecí si mohl být naprosto jist. Měl vás již léta v rukou a každou vaši výpověď mohl hravě vyvrátit. Ostatně, koho by napadlo, že by byl člověk jeho formátu schopen vraždy. Plán byl skutečně vzorně připraven. Schůzka s panem Reuttem a s vámi dojednána u večere na sedmou. Potom, když u toho žádná dáma nebyla, přesunuli jste ji na šestou. Kdyby pan Reutt zemřel a vy o všem diskrétně pomlčeli, mohli jste ho klidně zabít v šest, naaranžovat všechno, aby to vypadalo na sebevraždu, vzdálit se do svých pokojů a v sedm ho zastihnout již mrtvého...”

„Ale proč bych měl Gordona k tomu přemlouvat?“ Cyril se opět usmál. „Snad si proboha nemyslíte, že mi ubohý pan Reutt v něčem překáží? Byl jsem dokonce rád, když mi Judita řekla, že nasadil Gordonovi parohy. Promiňte, že o tom v takové chvíli hovořím, ale když už probíráme různé varianty tohoto případu, dovoluji si tímto prohlásit, že jsem byl na míle vzdálen myšlence zabít pana Reutta nebo přemlouvat Gordona k zločinu.“

„Vždyť jsem již řekl, že jste nechtěl zabít pana Reutta. Chtěl jste se zbavit svého bratra, který vás držel v šachu již tolik let. Věděl jste, že jeho smrtí získáte svobodu a budete moci vylétnout z klece, v které vás tolik roků držel. Plán byl velmi jednoduchý. Projednali jste podrobnosti zločinu. Měl jste mu ostatně poskytnout alibi. Pravděpodobně jste se domluvili, že při výslechu vypovíte, že jste probudil sira Gordona v šest a že jste s ním do sedmi pracoval v temné komoře. Když jste potom sešli dolů, zastihli jste Reutta již mrtvého. Ale vy jste to ve skutečnosti naplánoval docela jinak a jednodušeji. Sešel jste dolů ve čtyři pod záminkou, že chcete s bratrem všechno připravit před Reuttovým příchodem, podal siru Gordonovi kávu s cyankálem, potom se vrátil nahoru a ulehl...”

„Ale na to nemáte žádné důkazy,“ řekl Cyril, vyčistil dýmku a opět ji naplnil. „V opačném případě byste byl při své nesmírně vynalézavosti opravdu schopen nasadit mi želízka.“

„Nemohu se mýlit. Jestliže chtěl sir Gordon zabít pana Reutta, byl jste jediným člověkem, který mohl zabít

jeho. Jenom vy a on jste věděli o připravované vraždě. Jenom vy a Reutt jste věděli, že se máte sejít se sirem Gordonem v šest. Kdybyste nebyl zasvěcen do jeho plánů, nikdy by vás nezval na šestou spolu s ním, protože by si nepřál mít svědka Reuttovy smrti. Vy jste věděl o Reuttovi a Sylvii, vy jste mohl na bratrově smrti nejvíc získat, vy jste ho nenáviděl, vy jste znal jeho plán, vy jste mohl napsat dopis číslo jedna, vy a jedině vy jste odpovídal mé koncepci, jíž nelze vytknout jedinou slabinu. Neexistuje jediná věc, kterou byste nemohl udělat. Ale byly zde ještě určité okolnosti, které jsem zpočátku nebral v úvahu a které taky musely odpovídat mé koncepci. Když všechno začalo tak krásně do sebe zapadat, zamyslel jsem se nad ostatními detaily, hlavně nad klikou od okna. Vyrostla v mých představách do apokalyptických rozměrů. Nemohl jsem pochopit, kdo s ní odstranil otisky. Sir Gordon – ne. Vrah – ale proč by měl vrah otevírat okno?“

Odmlčel se.

„Když chce někdo utřít kliku, nemusí otevírat okno,“ podotkla nesměle Agnes Whitová.

„Ano, ale vy jste nám pověděla, že jste byla v pracovně před půlnocí, otevřela okno, zavřela je a neutřela kliku. Díky této šťastné shodě okolností jsme věděli, že s ní někdo později otisky odstranil. Tím někým mohl být jenom vrah. Ale proč by to dělal? Nic přece nevyhazoval, ani mu nikdo nic oknem nepodával.“

„Třebas chtěl vy větrat?“

„Výborně! Ale po čem? Po kávě? Ne. Po cyankáli? Vždyť by policie přišla velmi brzy na to, čím byl otráven sir Gordon Bedford. Důvodem, proč otřel své otisky, mohla být jediné snaha odstranit stopy své přítomnosti.“

„Jak to?“ zeptala se po krátké odmlce Sylvie.

„Například proto, aby odstranil zápach kouře.“

„Kouř? Ale vždyť nikdo z nás...“

Sylvie se zarazila a pohlédla na Cyrila. Reutt seděl s očima zaokrouhlenýma údivem, Judita Bedfordová strnule, bez hnutí.

„Nesmysl,“ řekl Cyril Bedford. „Jedině já kouřím v tomto domě, ale já jsem okno neotevíral.“

„Otevíral...“ Joe přistoupil k závěsu a zvedl prst. „Ona říká něco jiného. Dovolte, prosím.“

Slyšel za zády šramot odstrkovaných židlí a kroky.

„Co je to?“ Cyril přistoupil k oknu, přitahován Alexovým vztyčeným ukazováčkem.

„Můra smrtihlav. Přiletěla sem, když jste otevřel okno. Neodhrnul jste závěs, protože jste se bál, aby vás někdo neuviděl z ulice.“

„Nesmysl!“ Cyril opět pokrčil rameny. „Nemohla sem přiletět. Vždyť už bylo světlo.“

Náhle se zarazil a pleskl se rukou přes ústa.

„Správně,“ řekl Alex a zakýval hlavou. „Bylo světlo. Sám jste to řekl, Cyrile Bedforde.“

Cyril Bedford se vrhl k oknu, ale zadržela ho mříž. Obrovské gorilí tělo zakrylo na krátkou chvíli štíhlou Alexovu siluetu.

„Klid.“ Parker stál nehybně jako socha. Dlouhá hlaveň pistole se ani nepohnula v jeho ruce, když pronesl toto slovo. Ale přesto dosáhl požadovaného účinku.

Cyril Bedford chvíli váhal, potom spustil mohutné pracky k bokům.

„Dobrá, vzdávám se,“ řekl. „Ale jak se tam dostala? Vždyť byl tenkrát skutečně den.“

„Asi ji tam umístil nějaký dobrý džin,“ zabručel Joe.

•

Když za půl hodiny utichla houkačka vězeňského vozu, pohlédl Parker ještě jednou na závěs:

„Poslyš, ona tam pořád sedí,“ řekl oblékaje si plášť.

„Bude tam sedět do soudního dne, když ji tam necháme,“ odpověděl Joe, přistoupil k závěsu a sňal ji konečky prstů.

„Vždyť se nehýbe,“ pravil Parker, když se na ni zblízka podíval.

„Máš pravdu, mrtví se nehýbou, jak známo.“

Joe uchopil opatrně špendlík, jímž byla připíchnuta k závěsu, šel k vitríně a vrátil ji na původní místo.

„Sem patří,“ řekl. „Trochu nám pomohla, i když jsme měli důkazů ažaž. Ale vždycky je lepší, když se přiznají sami. Člověk si aspoň může dřív lehnout.“

„Přece nepůjdeš v tuhle dobu spát?“ Parker se podíval na hodinky. „Bude deset.“

Alex se k němu otočil a zašeptal mu do ucha:

„Prozradím ti jedno tajemství. Jsem jako ti noční motýli. Vydržím celý den spát a v noci se toulat. Dobrou noc, Bene, od zítřka mi můžeš říkat Joe Atropos.“

Tiše se zasmál a odešel. Zástupce šéfa kriminálního oddělení Scotland Yardu uslyšel vzápětí bouchnutí dveří a potom skřípot štěrku v zahradě. Několik vteřin nato uviděl jeho štíhlou postavu, jak míří k brance.

Uniformovaný policista ustoupil o krok a zasalutoval. Branka se zavřela, Alex zmizel.

„Můj Bože,“ zašeptal tiše Parker a přejel si rukou po čele. „Velký, jediný Bože! Toho žena nikdy neoklame, a kdyby ho oklamala a on chtěl zabít ji nebo jejího milence, nedokáže mu to policie do soudného dne.“

Přes jeho tvář přelétl stín, který však vzápětí zmizel. Joe Alex nebyl naštěstí ženatý.

joe alex lov na smrtihlava

Z polského originálu Cichym scigalam go lotem, vydaného nakladatelstvím Wydawnictwo Literackie, Kraków 1974, 10. vyd., přeložila Anetta Balajková. Obálku navrhl Zdeněk Majzner. Typografie Vlasta pachová. Vydalo nakladatelství Melantrich, Praha 1980. Odpovědný redaktor Marek Fikar. Technický redaktor Vladimír Hubl. Vytiskl Mír, novinářské závody, n. p., závod 3, Praha 1. AA 7,43; VA 7,76.1. vydání. Náklad 40 000 výt.

13/34 32-026-80 BrolKčs 10,-